UCHWAŁA NR XXXIII/277/2017
RADY GMINY BORZĘCIN

z dnia 30 października 2017 r.

w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r, poz. 1875/ art 9 ust. 1 w związku z art 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym /tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1073/ Rada Gminy Borzęcin uchwala co następuje:

§1. Uchwala się zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Borzęcin" przyjętego Uchwałą Rady Gminy w Borzęcinie Nr III/20/02 z dnia 27 grudnia 2002 r., w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin, zmienionego uchwałami Rady Gminy w Borzęcinie:Nr XXI/177/08 z dnia 19 listopada 2008 r., w sprawie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin" na obszarze obejmującym wsie: Borzęcin, Bielcza, Łęki i Przyborów – w ich granicach administracyjnych, Nr XV/107/2012 z dnia 8 lutego 2012 r. w sprawie II zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin na obszarze obejmującym wsie Borzęcin i Przyborów" oraz Nr XXVIII/232/2017 z dnia 13 kwietnia 2017 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin, z uwzględnieniem zarządzenia zastępczego Wojewody Małopolskiego z dnia 16.12.2014 r. znak: WN-II.413.1.45.2014/ZZ.

§2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

1) załącznik Nr 1 – tekst ujednolicony zmiany Nr IV „studium"

2) załącznik Nr 2 – rysunek ujednolicony zmiany Nr IV „studium" w skali 1: 10 000

3) załącznik Nr 3 - rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium.

§3. Zmiana Nr IV studium obejmuje fragmenty obszaru gminy wyróżnione kolorem żółtym wprowadzonych zmian w części tekstowej o której mowa § 2 pkt 1 oraz oznaczone na rysunku, o którym mowa w § 2 pkt 2 zgodnie z legendą i granicami zmiany.

§4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Borzęcin.

§5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Czesław Małek

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XV/107/2012
RADY GMINY BORZĘCIN z
dnia 08 lutego 2012 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BORZĘCIN

/TEKST UJEDNOLICONY/

ZAŁĄCZNIK Nr 1
do Uchwały Nr XXXIII/277/2017
RADY GMINY BORZĘCIN
z dnia 30 października 2017r

Zespół autorski projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin, zatwierdzonego uchwałą Nr III/20/02 Rady Gminy w Borzęcinie z dnia 27 grudnia 2002 r.:

Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna mgr inż. arch. Zdzisława Dziurzyńska-Kaczor

33-100 Tarnów, ul. Przybyłkiewicza 44 -

Główny projektant studium:mgr inż. arch. Zdzisława Dziurzyńska-Kaczor,

uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym Nr 861/89 z dnia 1989.03.16

Zagadnienia przestrzenne: mgr inż. arch. Agata Chmielowska
mgr inż. arch. Anna Gajda
Zagadnienia programowe: mgr Maria Mierzwa
Opracowanie graficzne: Bożena Szwed

****

Zespół autorski projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin, zatwierdzonego uchwałą Nr XXI/177/08 Rady Gminy w Borzęcinie z dnia 19 listopada 2008 r.:

JAGABUDEX-PROJEKT 60-354 Poznań, ul. Marcelińska 61/8
mgr inż. arch. Adam Kijowski – kierownik Zespołu, członek ZOIU Z-397
mgr inż. Radosław Ciesielski – infrastruktura transportowa
mgr inż. Andrzej Jagucki – infrastruktura techniczna
mgr Marcin Piernikowski – aspekty przyrodnicze
mgr inż. arch. Marcin Siwek – współpraca

[II][2] ZMIANA SUiKZP

Autor zmiany: mgr inż. arch. Zdzisława Dziurzyńska-Kaczor - Uprawnienia urbanistyczne Nr 861/89 POIU w Katowicach nr KT-061][2]
Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna
ul. Pzybyłkiewicza 44, 33-100 Tarnów

Autor materiałów do zarządzenia zastępczego: mgr inż. arch. Bartłomiej Stawarz

Członek Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP Nr MP – 1867

LOCUS Sp. z o. o.ul. Władysława Łokietka 21, 32 – 545 Karniowice

Zmiany wprowadzone zarządzeniem zastępczym Wojewody Małopolskiego z dnia 16 grudnia 2014 r., znak: WN-II.4131.1.45.2014/ZZ, dotyczące obszarów udokumentowanych złóż kopalin, zostały wyróżnione czcionką ***pogrubioną, pochyłą i podkreśloną*** oraz przekreśleniem (w przypadku usunięcia zapisu) w części *UWARUNKOWANIA ROZWOJU*, dziale II, rozdziale A.1. *Środowisko naturalne. Zasoby środowiska naturalnego*, punkcie 1.1, podpunkcie 1.1.3 *Surowce mineralne* oraz części *USTALENIA STUDIUM*, dziale VI, rozdziale VI.2 *Instrumenty realizacji polityki przestrzennej. Program kształtowania i ochrony zasobów środowiska przyrodniczego*.

[III] ZMIANA SUiKZP

Autor zmiany : mgr inż. arch. Małgorzata Bugajska-Pala
Uprawnienia urbanistyczne Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Nr 1253/91
ul. Powstańców Warszawy Nr 20 32-800 Brzesko

[IV] ZMIANA SUiKZP

Autor zmiany : mgr inż. arch. Małgorzata Bugajska-Pala
Uprawnienia urbanistyczne Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Nr 1253/91
ul. Powstańców Warszawy Nr 20 32-800 Brzesko

Spis treści Strona:

UWARUNKOWANIA ROZWOJU 7

I. ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE GMINY BORZĘCIN 8

1. Gmina Borzęcin na tle powiatu brzeskiego i województwa małopolskiego .. 8

2. Zewnętrzne powiązania funkcjonalno-przestrzenne gminy Borzęcin 11

2.1. Powiązania wynikające ze środowiska naturalnego 11

2.2. Związki z ośrodkami o określonych, dominujących funkcjach, mających wpływ na gminę 12

2.3. Powiązania infrastrukturalne 12

2.4. Powiązania komunikacyjne 13

II. ZASOBY, DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY BORZĘCIN 15

A. Środowisko naturalne 15

1. Zasoby środowiska naturalnego 15

1.1. Rzeźba terenu, budowa geologiczna, surowce mineralne 15

1.1.1. Rzeźba terenu 15

1.1.2. Budowa geologiczna 15

1.1.3. Surowce mineralne 16

1.2. Warunki hydrograficzne 30

1.2.1. Wody powierzchniowe 30

1.2.2. Wody podziemne 30

1.3. Zasoby glebowe 31

1.4. Klimat lokalny 34

1.5. Środowisko przyrodnicze i jego zasoby 35

2. Zagrożenia środowiska naturalnego 38

2.1. Zagrożenia naturalne 38

2.2. Zagrożenia antropogeniczne 38

2.2.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych 38

2.2.2. Zagrożenie gleb 40

2.2.3. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego 43

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska naturalnego 44

4. Obszary i obiekty środowiska naturalnego prawnie chronione 49

B. Środowisko antropogeniczne ... 51
1. Środowisko kulturowe ... 51
1.1. Zasoby dziedzictwa kulturowego ... 51
1.2. Diagnoza i uwarunkowania środowiska kulturowego w zagospodarowaniu przestrzennym gminy ... 63
2. Osadnictwo ... 65
2.1. Rys historyczny ... 65
2.2. Sieć osiedleńcza ... 66
2.3. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju osadnictwa ... 67
3. Wyposażenie inżynieryjne ... 69
3.1. Infrastruktura techniczna – stan istniejący ... 69
3.1.1. Zaopatrzenie w wodę ... 69
3.1.2. Gospodarka ściekowa ... 69
3.1.3. Energetyka ... 70
3.1.4. Gazownictwo ... 70
3.1.5. Ciepłownictwo ... 71
3.1.6. Telekomunikacja ... 72
3.1.7. Gospodarka odpadami ... 72
3.1.8. Cmentarnictwo ... 72
3.1.9. Komunikacja ... 73
3.1.10. Komunikacja zbiorowa ... 74
3.2. Diagnoza wyposażenia w infrastrukturę techniczną i uwarunkowania ... 75
4. Warunki życia mieszkańców ... 79
4.1. Zasoby mieszkaniowe ... 79
4.2. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju mieszkalnictwa ... 80
4.3. Infrastruktura społeczna ... 81
4.3.1. Oświata i opieka przedszkolna ... 81
4.3.2. Opieka zdrowotna ... 82
4.3.3. Kultura i sport ... 82
4.3.4. Usługi sakralne ... 83
4.3.5. Rekreacja i wypoczynek ... 83
4.4. Poziom wyposażenia w zakresie usług publicznych i komercyjnych ... 83
5. Demografia i rynek pracy ... 85
5.1. Potencjał ludnościowy i jego zmiany ... 85

5.2. Sytuacja na rynku pracy 89
5.3. Diagnoza oraz uwarunkowania wynikające z sytuacji demograficznej i na rynku pracy 91
6. Przedsiębiorczość 93
6.1. Działalność gospodarcza i uwarunkowania jej rozwoju 93
6.2. Rolnictwo 94
6.2.1. Warunki przyrodnicze 94
6.2.2. Użytkowanie gruntów i produkcja rolna 98
6.2.3. Struktura rolna 100
6.3. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju rolnictwa 101
6.4. Leśnictwo 102
6.5. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju leśnictwa 103
6.6. Finanse gm. Borzęcin 105
C. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 108
III. BIBLIOGRAFIA 110

USTALENIA STUDIUM 112
I. Problemy i możliwości rozwoju gminy Borzęcin 113
II. Prognozy rozwoju demograficznego 119
III.Cele rozwoju 121
III.1. Główny cel rozwoju gminy Borzęcin 121
III.2. Cele strategiczne 121
IV. Uwarunkowania realizacji celów 124
V. Kierunki rozwoju przestrzennego 126
VI. Polityka rozwoju przestrzennego 127
VI.1. Zadania polityki przestrzennej 127
VI.2. Instrumenty realizacji polityki przestrzennej 131
PLANY MIEJSCOWE 131
PROGRAM KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 133
PROGRAM OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I KSZTAŁTOWANIA ATRAKCYJNEGO KRAJOBRAZU GMINY 142

5
PROGRAM ROZWOJU OSADNICTWAWRAZ Z INFRASTRUKTURĄ SPOŁECZNĄ 147
PROGRAM ROZWOJU I AKTYWIZACJI ROLNICTWA 151
PROGRAM ROZWOJU POZAROLNICZYCH GAŁĘZI PRODUKCJI I USŁUG 153
PROGRAM ROZWOJU TURYSTYKI, SPORTU I REKREACJI 156
PROGRAM ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ 157
PROGRAM ROZWOJU KOMUNIKACJI 160
PROGRAM GOSPODARKI GRUNTAMI 162
PROGRAM INWESTYCJI PUBLICZNYCH 164
VII. Uzasadnienie i synteza II. Zmiany Studium][2] ..... 165[2]

[2] *[ ]- wprowadzono II. ZMIANĄ SUiKZP GMINY BORZĘCIN*

6

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

I. ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE GMINY BORZĘCIN

1. Gmina Borzęcin na tle województwa małopolskiego i powiatu brzeskiego.

Gmina Borzęcin położona jest w północno-wschodniej części województwa małopolskiego. Administracyjnie przynależy do powiatu brzeskiego. Graniczy od:

- północy i północnego wschodu – z gm. Szczurowa,
- południowego-zachodu – z gm. Brzesko,
- południa – z gm. Dębno i Wojnicz,
- wschodu – z gm. Wierzchostawice i Radtów.

Granica z gminami Radłów, Wierzchosławice i Wojnicz jest równocześnie granicą powiatu tarnowskiego i brzeskiego. W skład gminy wchodzi 5 wsi (7 sołectw).

Gmina Borzęcin na tle powiatu i województwa

(podstawowe dane 31.XII.2001 r.)

Wyszczególnienie	Gmina Borzęcin	Powiat brzeski	Województwo małopolskie
Powierzchnia (km^2)	102,7	590,0	15.144
Liczba ludności (w tys.)	8,5	90,1	3.241,9
Gęstość zaludnienia (M/km^2)	82,9	153	214
Przyrost naturalny ‰	2,1	2,8	1,6
Ludność wieku produkcyjnego do ogółem %	56,4	58,2	60,6
Liczba mieszkań na 1000 ludności	253	256	284
Stopa bezrobocia* w %	13,8	13,2	10,8

* liczba bezrobotnych do osób wieku produkcyjnego

Pod względem powierzchni gmina zalicza się do średnich jednostek województwa, a wśród gmin wiejskich powiatu brzeskiego zajmuje 2 miejsce.

Ludność w ilości 8.515 osób stanowi 9,4% ludności powiatu brzeskiego i 2,6% województwa małopolskiego. Przyrost naturalny w 2001 r. wyniósł 2,1‰ wobec 2,8‰ dla powiatu.

Ludność wieku produkcyjnego stanowi 56,4% ogółu (analogiczne wielkości dla powiatu 58,2% województwa 60,2%). Wskaźnik obciążenia ludności wieku produkcyjnego ludnością nieprodukcyjną jest wysoki Wynosi on 77 osób nieprodukcyjnych na 100 produkcyjnych (analogiczny wskaźnik dla powiatu 71, województwa 65).

Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy Borzęcin wynosi 68,2%, co świadczy o jej rolniczym charakterze. Średnia wielkość gospodarstwa kształtuje się na poziomie 3,5 ha.

Około 60% powierzchni gminy stanowi Radłowsko-Wierzchosławicki Obszar Chronionego Krajobrazu i Bratucicki Obszar Chronionego Krajobrazu. Obejmują one wyróżniające się krajobrazowe tereny o różnych typach ekosystemów.

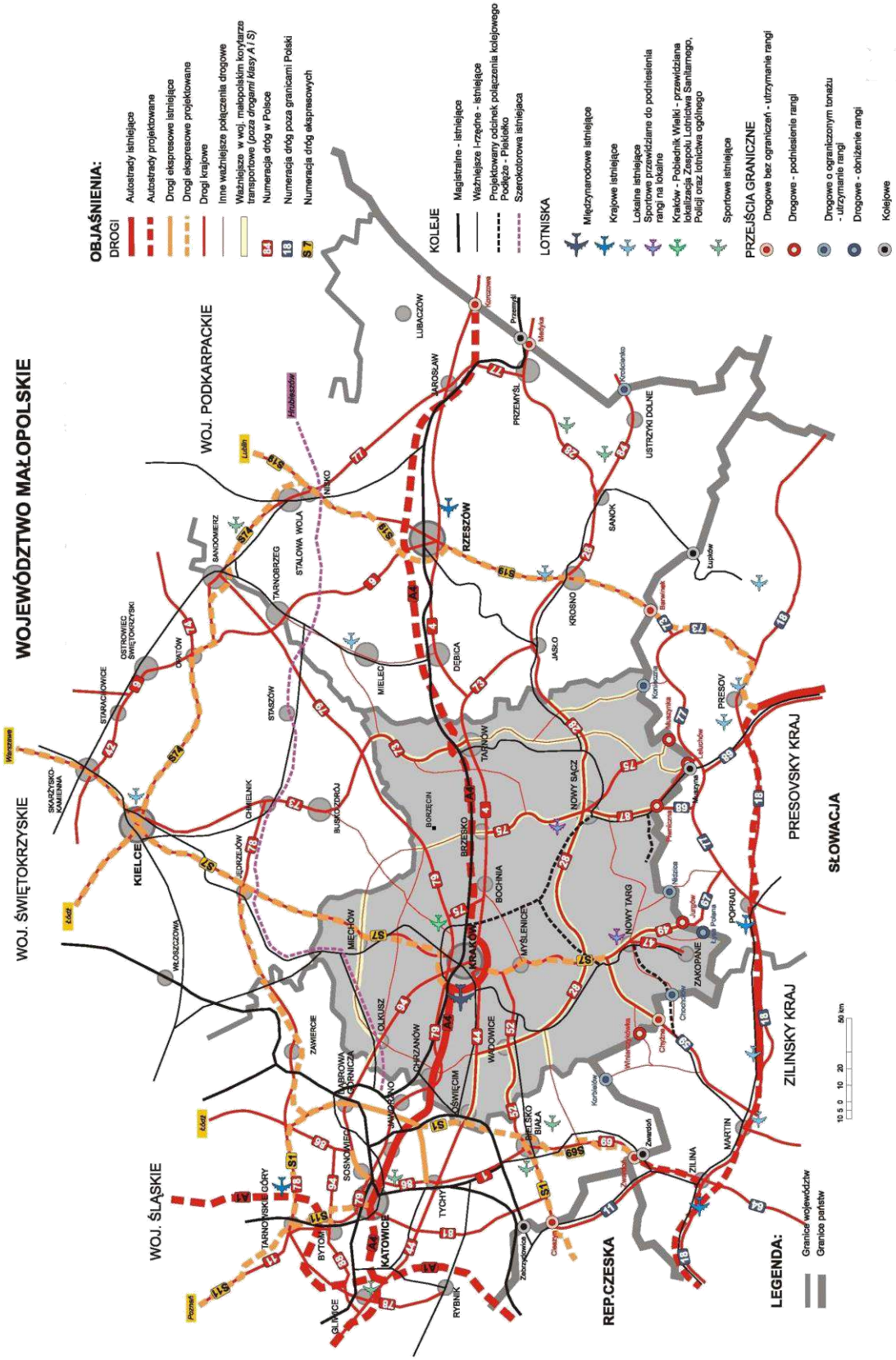
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE
WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIE
WOJ. PODKARPACKIE
WOJ. ŚLĄSKIE
REP.CZESKA
SŁOWACJA
PRESOVSKY KRAJ
ZILINSKY KRAJ
OBJAŚNIENIA:
DROGI
Autostrady istniejące
Autostrady projektowane
Drogi ekspresowe istniejące
Drogi ekspresowe projektowane
Drogi krajowe
Inne ważniejsze połączenia drogowe
Ważniejsze w woj. małopolskim korytarze transportowe (poza drogami klasy A i S)
Numeracja dróg w Polsce
Numeracja dróg poza granicami Polski
Numeracja dróg ekspresowych
KOLEJE
Magistralne - istniejące
Ważniejsze i rzędne - istniejące
Projektowany odcinek połączenia kolejowego Podłęże - Piekiełko
Szerokotorowa istniejąca
LOTNISKA
Międzynarodowe istniejące
Krajowe istniejące
Lokalne istniejące
Sportowe przewidziane do podniesienia rangi na lokalne
Kraków - Pobiednik Wielki - przewidziana lokalizacja Zespołu Lotnictwa Sanitarnego, Policji oraz lotnictwa ogólnego
Sportowe istniejące
PRZEJŚCIA GRANICZNE
Drogowe bez ograniczeń - utrzymanie rangi
Drogowe - podniesienie rangi
Drogowe o ograniczonym tonażu - utrzymanie rangi
Drogowe - obniżenie rangi
Kolejowe
LEGENDA:
Granice województw
Granice państw
KIELCE
RZESZÓW
KRAKÓW
KATOWICE
TARNÓW
NOWY SĄCZ
NOWY TARG
ZAKOPANE
PRESOV
ZILINA
MARTIN
POPRAD
LUBACZÓW
PRZEMYŚL
USTRZYKI DOLNE
SANOK
KROSNO
JASŁO
DĘBICA
MIELEC
STALOWA WOLA
TARNOBRZEG
STASZÓW
OPATÓW
OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
STARACHOWICE
SKARŻYSKO-KAMIENNA
OGRODZIEŃIK
JĘDRZEJÓW
BUSKO-ZDRÓJ
BIŁGORAJ
SANDOMIERZ
NIŻKO
WŁOSZCZOWA
ZAWIERCIE
OLKUSZ
CHRZANÓW
OŚWIĘCIM
WADOWICE
MYSLENICE
BOCHNIA
BRZESKO
TYCHY
SOSNOWIEC
DĄBROWA GÓRNICZA
TARNOWSKIE GÓRY
BYTOM
GLIWICE
RYBNIK
BIELSKO BIAŁA
Zakopane
Nowy Targ
Nowy Sącz
Tarnów
Rzeszów
Przemyśl
Ustrzyki Dolne
Sanok
Krosno
Jasło
Dębica
Mielec
Stalowa Wola
Tarnobrzeg
Staszów
Opatów
Ostrowiec Świętokrzyski
Starachowice
Skarżysko-Kamienna
Ogrodzieniec
Jędrzejów
Busko-Zdrój
Włoszczowa
Olkusz
Chrzanów
Oświęcim
Wadowice
Myślenice
Bochnia
Brzesko
Tychy
Sosnowiec
Dąbrowa Górnicza
Tarnowskie Góry
Bytom
Gliwice
Rybnik
Katowice
Bielsko Biała
Zawiercie
Kielce
Łódź
Warszawa
Poznań
Lublin
Katowice
Kraków
Rzeszów
Przemyśl
Medyka
Korczowa
Krościenko
Barwinek
Łupków
Muszyna
Łabowa
Nowy Targ
Chyżne
Chochołów
Lysá Poľana
Nižná
Jurgów
Kežmarok
Poprad
Tatranská Lomnica
Vysoké Tatry
Liptovská Mara
Liptovský Mikuláš
Ružomberok
Vrútky
Zvolen
Zilina
Martin
Banská Bystrica
Kosice
Presov
Poprad
Zakopane

2. Zewnętrzne powiązania funkcjonalno-przestrzenne gminy Borzęcin.

W zakresie powiązań funkcjonalno-przestrzennych gminy, szczególnie ważne są związki z terenami bezpośrednio otaczającymi jak i odległymi, które rozpatrywać należy w następujących płaszczyznach:
powiązania i związki środowiskowe wynikające z naturalnych warunków,
związki z ośrodkami o określonych dominujących funkcjach mających wpływ na gminę,
powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne.

2.1. Powiązania wynikające ze środowiska naturalnego.

Gminę Borzęcin w ok. 60% obejmują Radłowsko-Wierzchosławicki Obszar Chronionego Krajobrazu i Bratucicki Obszar Chronionego Krajobrazu. Głównym celem Obszarów Chronionego Krajobrazu jest ochrona terenów o podstawowym i szczególnym znaczeniu dla kształtowania równowagi ekologicznej, zachowania różnorodności świata przyrody i jego bogactwa, ochrona charakterystycznych cech rodzimego krajobrazu. Obszary te stanowią ważne drogi wymiany informacji genetycznej niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów. W systemie wielkoobszarowej ochrony przyrody i krajobrazu, stanowią największy powierzchniowo element i jednocześnie krańcowe jego ogniwo. Funkcjonowanie Radłowsko-Wierzchosławickiego i Bratucickiego OChK utrwaliło przyrodnicze powiązania gm. Borzęcin z sąsiednimi gminami wchodzącymi w „Obszary”.
Gminy objęte Radłowsko-Wierzchosławickim i Bratucickim OChK obowiązują działania i współpraca w prowadzeniu polityki przestrzennej warunkującej ich rozwój, a jednocześnie nie stwarzającej zagrożeń dla wartości przyrodniczych i krajobrazowych „Obszarów”.

Powiązania środowiskowe z przyległymi i oddalonymi obszarami oprócz przyrody dotyczą również zasobów wodnych i ich jakości; rzek Uszwicy i Kisieliny. Ponieważ istotny wpływ na zasoby i stan czystości rzek wywiera działalność gospodarcza prowadzona w obszarach leżących w ich dorzeczach, zachodzi konieczność współpracy gmin dorzecza Uszwicy i Kisieliny w zakresie ochrony ich wód przed zanieczyszczeniami.

Ochrona przed powodzią integruje również gminy leżące nad Uszwicą. Wały p.powodziowe stanowią element powiązań technicznych gmin naduszwickich.

Eksploatacja złóż surowców mineralnych usytuowanych na pograniczu sąsiadujących gmin, wymaga współpracy i działań koordynacyjnych ze strony zainteresowanych gmin,

m.in. w zakresie: wpływu eksploatacji na środowisko, rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

2.2. Związki z ośrodkami o określonych dominujących funkcjach, mających wpływ na gminę.

Gmina z racji przynależności do powiatu brzeskiego, wykształciła powiązania z m. Brzeskiem w zakresie:

- usług samorządowej administracji szczebla powiatowego, usług publicznych jak ponadgimnazjalne szkolnictwo, lecznictwo zamknięte, kultura oraz usług komercyjnych,
- zatrudniania mieszkańców gm. Borzęcin w przemyśle i innych pozarolniczych działach gospodarki zlokalizowanych w Brzesku.

Powiązania z Tarnowem – subregionalnym ośrodkiem występują w sferze usług: administracji samorządowej i rządowej (delegatura wojewódzka), usług publicznych wyższego rzędu a m.in. ponadgimnazjalnego i wyższego szkolnictwa, kultury, specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz wyspecjalizowanych usług komercyjnych.

Z ośrodkiem wojewódzkim Krakowem powiązania są znikome głównie w obszarze wojewódzkiej obsługi administracji rządowej i samorządowej oraz wysokospecjalistycznych usług publicznych (kliniki, wyższe uczelnie) i komercyjnych.

Ludność gm. Borzęcin korzysta również z usług świadczonych przez instytucje i placówki sąsiednich gmin. Tak więc mieszkańcy Łęk i Przyborowa korzystają z usług medycznych Ośrodka Zdrowia w Szczepanowie, a młodzież z Liceum Ogólnokształcącego w Radłowie.

2.3. Powiązania infrastrukturalne.

Powiązania techniczne wiążą się z korzystaniem ze źródeł zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz i wodę położonych poza terenem gminy. Siecią magistralną dostarczane są poszczególne media, poprzez:

-gazociągi wysokoprężne

Dn 100 mm będący odgałęzieniem wysokoprężnego gazociągu Dn 300 mm relacji Swarzów – Łukanowice, dostarcza gaz do stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w Borzęcinie

Dn 100 mm doprowadza gaz ze stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia usytuowanej w Jadownikach gm. Brzesko,

- **linii energetycznych wysokiego napięcia**

  220 kV Kraków – Tarnów,

  110 kV Brzesko – Biadoliny

łączących układ energetyczny gminy z układem krajowym, a linie średnich napięć z układem energetycznym sąsiednich gmin.

Głównymi liniami 15 kV w obszarze gminy są linie relacji:

15 kV Biadoliny – Szczurowa,

15 kV Biadoliny – Borzęcin, 15

kV Biadoliny – Dunajcowa - **sieci**

wodociągowych

wodociąg Ø160 mm będący odgałęzieniem magistrali wodociągowej „Łukanowice – Brzesko" dostarcza wodę dla wodociągu wsi Bielczy.

2.4. Powiązania komunikacyjne.

Zasięg powiązań funkcjonalno-przestrzennych uzależniony jest od powiązań komunikacyjnych. Łącznikiem komunikacyjnym dla gm. Borzęcin jest magistrala kolejowa Tarnów – Kraków (przebiegająca wzdłuż granicy wsi Bielcza z gm. Dębno) ze stacją kolejową w Biadolinach Szlacheckich.

Połączenie komunikacyjne z sąsiednimi i dalszymi terenami zabezpieczają drogi wojewódzkie. Tak więc:

droga nr 768 relacji Brzesko – Szczurowa – Koszyce biegnie przez wieś Przyborów odcinkiem 2,4 km, a z układem dróg powiatowych łączy się poprzez drogi nr 138, 139.

Droga nr 768 o przebiegu północ – południe łączy drogę krajową E 40 w Brzesku w drogą krajową E77 w Jędrzejowie poprzez Szczurową – Koszyce – Kazimierzę Wielką – Działoszyce,

droga nr 964 relacji Biskupice Radłowskie – Szczurowa – Niepołomice –Wieliczka, przecinając gminę na kierunku wschód – zachód w Borzęcinie Dolnym krzyżuje się z drogą powiatową nr 107. Droga ta poprzez odcinek drogi nr 975 łączy się z drogą krajową nr 73 w Dąbrowie Tarnowskiej.

Z sąsiednimi gminami połączenia zapewniają drogi powiatowe:

droga nr 107 i 138 z gm. Szczurowa,

droga nr 137 i 140 z gm. Brzesko,

droga nr 109 z gm. Dębno,

droga nr 108 z gm. Radłów.

II. ZASOBY, DIAGNOZA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY BORZĘCIN

A. Środowisko naturalne

1. Zasoby środowiska naturalnego.

1.1. Rzeźba terenu, budowa geologiczna, surowce mineralne.

1.1.1. Rzeźba terenu.

Gmina Borzęcin leży w obrębie Kotliny Sandomierskiej na pograniczu dwóch regionów fizjograficznych – Pogórza Bocheńskiego na południu i Niziny Nadwiślańskiej na północy (Kondracki 1990 r.).

Teren ma charakter równinny (rzędne oscylują w przedziale 180-195 m npm a spadki średnio rzędu 1,4 – 1,6%) poprzecinany korytami rzek i cieków lub ich rozlewiskami z tendencją do zabagnień.

Morfologicznie obszar położony na zachód od drogi Przyborów – Niedzieliska stanowi część płaskowyżu silnie rozczłonkowanego tzw. Działu Bocheńskiego natomiast pozostała część gminy, to obszar dość płaski starego stożka napływowego Dunajca zwany Równiną Radłowską.

Powierzchnia akumulacyjna Równiny miejscami zwydmiona, w kierunku doliny Wisły zanurza się stopniowo pod holoceńskie mady. Większe pola wydmowe w jej obrębie znajdują się w Bielczy i Przyborowie. Równinę Radłowską rozcina koryto Uszwicy i Uszwi. Uszwica ma 2 rodzaje teras: terasę zalewową i nadzalewową. Różnica wysokości między terasami jest niewielka i wynosi około 1 m.

1.1.2. Budowa geologiczna.

Podłoże gminy stanowią utwory zapadliska przedkarpackiego. Są to osady miocenu, przykryte cienką pokrywą czwartorzędową. W spągu zapadliska występują skały starsze, od prekambru do kredy, znane wyłącznie z głębokich wierceń. Zapadlisko powstało w trzeciorzędzie, na skutek ruchów karpackich i zostało wypełnione osadami morza mioceńskiego. Osady miocenu nie są tu zaburzone i należą do piętra baden i sarmat.
Najmłodsze ogniwo miocenu stanowią iły krakowieckie, wykształcone głównie jako iłowce i

mułowce, lokalnie silnie zapiaszczone lub zawierające wkładki piaskowców. Strop osadów miocenu stwierdzono na głębokości od kilku do 10 m wyjątkowo 20 m, natomiast ich miąższość waha się w granicach 860 m do 1000 m.

W plejstocenie w zapadlisku osadziły się utwory fluwioglacjalne, związane z działalnością erozyjno-akumulacyjną lodowca. Najstarsza pokrywa akumulacyjna powstała prawdopodobnie w okresie recesji lądolodu krakowskiego. Zajmuje ona szczytowe powierzchnie wzgórz po obu stronach Uszwicy. Dalsza regresja lodowca spowodowała rozcięcie pokrywy akumulacyjnej i osadzenie utworów fluwioglacjalnych. Cofanie lądolodu wpłynęło na częściowe wyprzątnięcie osadzonego uprzednio materiału z koryta rzeki Uszwicy. Następne zlodowacenie osadziło utwory żwirowe pochodzenia karpackiego przesypane piaskiem, tworzące terasy w dolinie tej rzeki. W holocenie osadziły się utwory rzeczne złożone z piasków, żwirów i namułów rzecznych.

Osadami czwartorzędowymi o miąższości od kilku do 20 m – są:

- piaski i żwiry fluwioglacjalne – wieku zlodowacenia południowo-polskiego, tworzą pokrywy w południowej części gminy,
- piaski, żwiry, piaski rzeczne - utwory powstałe podczas zlodowacenia środkowopolskiego, jako efekt akumulacji rzecznej tworząc wielki stożek napływowy Dunajca; zajmują szczytowe powierzchnie wzgórz po obu stronach Uszwicy,
- piaski eoliczne w wydmach – powstałe w procesie akumulacji eolicznej na przełomie zlodowacenia bałtyckiego i holocenu. Wydmy występują w okolicy Bielczy, Wisowatkach. Ich wysokość max: 10 m, najczęściej 3-6 m,
- mady, piaski, żwiry terasy nadzalewowej rz. Uszwicy – wieku holoceńskiego, o miąższości średnio 3-6 m,
- mady, piaski, żwiry terasy zalewowej rz. Uszwicy – wieku holoceńskiego, tworzą wąskie listwy wzdłuż koryta rzeki, przykryte miejscami madą powodziową,
- torfy – wieku holoceńskiego typu szuwarowego i turzycowego. Związane z płytkimi i rozległymi obniżeniami deflacyjnymi, o miąższości 1-2 m.

1.1.3. Surowce mineralne.[I]

Występujące na terenie gminy surowce mineralne związane są z utworami miocenu – gaz ziemny oraz czwartorzędowymi – kruszywa naturalne. ~~Złoża gazu usytuowane są w~~

[I] Zmiany wprowadzone do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin zarządzeniem zastępczym Wojewody Małopolskiego z dnia 16 grudnia 2014 r., znak: WN-II.4131.1.45.2014/ZZ.

~~obrębie~~ ~~3-ch~~ ~~wyznaczonych~~ ~~obszarach~~ ~~górniczych~~ ***Udokumentowane złoża gazu to*** „Szczepanów”, ~~„Łętowice”~~ ***„Łętowice – Bogumiłowice”,*** ~~i~~ „Rylowa” ***i „Łazy”***. Udokumentowane zasoby kruszywa naturalnego dotyczą ~~13~~ ***35*** złóż.

Poza tym w ramach prac nad „Inwentaryzacją złóż kopalin stałych do produkcji lokalnej materiałów budowlanych województwa tarnowskiego” Przedsiębiorstwo Geologiczne w Krakowie, wskazało w gm. Borzęcin 9 obszarów perspektywicznych kruszywa naturalnego, w tym 3 piasków i 6 utworów piaszczysto-żwirowych. Obszary występowania utworów piaszczystych zajmują łącznie 162 ha powierzchni, a ich zasoby ocenia się na 9.200 tys. m^3 natomiast utwory piaszczysto-żwirowe zajmują powierzchnię 1488,3 ha a zasoby ich szacuje się na 76.500 tys. m^3.

Obszary perspektywiczne koncentrują się w dolinie rzeki Uszwicy. Wyznaczono je w obrębie pól o niskich klasach bonitacyjnych, co stwarza szansę na ich udokumentowanie i rozszerzenie bazy kruszyw naturalnych. Prace geologiczne na jednym z wyznaczonych obszarów perspektywicznych, doprowadziły do udokumentowania zasobów złoża Jagniówka.

I. Złoża udokumentowane.

1. Złoże ***Nr 5318*** **„Szczepanów”** – gaz ziemny.

Decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 sierpnia 1994 r. znak: GO sm/2347/C/94 utworzony został obszar górniczy dla złoża Szczepanów o powierzchni całkowitej 3.561.170 m^2, przy czym południowa jego część leży na terenie gm. Brzesko, a północna w gm. Borzęcin. Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą obszaru górniczego. Koncesję nr 181/94 MOŚZNiL z dnia 26 sierpnia 1994 r. posiada Sanocki Zakład Nafty i Gazu w Sanoku. Zasoby wydobywalne złoża gazu Szczepanów w kat. A + B – 849 mln m^3.

Minister Środowiska przyjął bez zastrzeżeń dokumentację geologiczną złoża gazu ziemnego zawiadomieniem z dnia 27 maja 2003 roku znak: DG/kzk/EZD/489-7452/2003.

2. Złoże ***Nr 6007*** **„Łętowice – Bogumiłowice”** – gaz ziemny.

Obszar górniczy „Łętowice” utworzony decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 sierpnia 1994 r. znak: GO sm/25/23/C/94 dla złóż „Łętowice – Bogumiłowice” i „Wierzchosławice”. Powierzchnia całego obszaru

górniczego wynosi 8.170.742 m^2 i leży na terenie gm. Borzęcin (ok. 50% obszaru) gm. Brzesko, Wojnicz i Wierzchosławice. Koncesję nr 194/94 MOŚZNiL z dnia 29 sierpnia 1994 r. dla złoża gazu ziemnego „Łętowice – Bogumiłowice" oraz nr 195/94 dla złoża gazu „Wierzchosławice" posiada Sanocki Zakład Górnictwa Nafty i Gazu w Sanoku (aktualnie Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział w Sanoku). Na obszarze objętym zmianą Studium funkcjonuje obecnie teren górniczy „Łazy" (Decyzja MŚ Nr Dge-4771-10/1763/07/MS z dnia 28 lutego 2007 r.) oraz teren górniczy „Łętowice – 1" (decyzja MŚ Nr Dge-4771-9/1761/07/MS z dnia 28 lutego 2007 r.). Znajdują się tam odwierty czynne, odwierty zlikwidowane oraz gazociągi kopalniane.

Minister Środowiska przyjął bez zastrzeżeń dokumentację geologiczną złoża gazu ziemnego zawiadomieniem z dnia 24 czerwca 2005 roku znak: DG/KZK/EZD/489-7594/2005.

3. Złoże ***Nr 4932*** **„Rylowa"** – gaz ziemny.

Minister Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych decyzją z 22 sierpnia 1989 roku znak: KZK/012/M/5576/89/pf26 zatwierdził dokumentację geologiczną złoża gazu ziemnego.

Decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 10 maja 1994 r. znak: GO sm/1208/C/94 został utworzony obszar górniczy dla złoża Rylowa, o powierzchni całkowitej 1.636.497 m^2 z czego ok. 70 % leży na terenie gm. Borzęcin, pozostała część na terenie gm. Szczurowa. Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą obszaru górniczego. Koncesję nr 74/94 MOŚZiL z dnia 10 maja 1994 r. posiada Sanocki Zakład Górnictwa Nafty i Gazu w Sanoku. Zasoby wydobywalne złoża gazu Rylowa w kat A + B – 545 mln m^3.

3a. Złoże Nr 7113 „Łazy" – gaz ziemny.

Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa decyzją z dnia 31 grudnia 1996 roku znak: KZK/2/6653/96 zatwierdził dokumentację geologiczną złoża gazu ziemnego. Decyzją z dnia 14 stycznia 2013 roku znak: DGKkzk-4741-8117/5/1660/12/MW Minister Środowiska zatwierdził Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża.

4. Złoże **„Borzęcin – Rylowa”** – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża zatwierdzona decyzją Wojewody Tarnowskiego z dnia 14 marca 1997 r. znak: Os.IV.2.7512/DG/3/97. Zasoby bilansowe w kat. C_1 – 708 tys. ton. Złoże składa się z 3-ch pól:
I – pow. 65,7 ha, śr. miąższość 5,0 m, śr. grubość nadkładu 0,12 m, II
– pow. 8 ha, śr. miąższość 4,8 m, śr. grubość nadkładu 0,06 m, III –
pow. 2,7 ha, śr. miąższość 6,9 m, śr. grubość nadkładu 0,9 m.
Złoże zaliczone do I grupy częściowo zawodnione, eksploatowane dla potrzeb budownictwa i drogownictwa przez Firmę Handlowo-Usługową „MIRUNA” z siedzibą w Niepołomicach, ul. Modrzejewskiej 9. Użytkownik złoża posiada decyzję koncesyjną Wojewody Tarnowskiego z dnia 24 lipca 1998 r. znak: OŚ.IV.2/7512/K/5/97, w której wyznaczono teren i obszar górniczy.

5. Złoże **„Borzęcin”** – kruszywo naturalne.

Uproszczona dokumentacja geologiczna zatwierdzona decyzją Wojewody Małopolskiego z dnia 28 sierpnia 2000 r., znak: OŚ.X.7414/DG/11/2000/EM. Zasoby bilansowe w kat. C_1 – 262.760 m^3/5.515.010 ton. Zaliczone do II grupy, zawodnione. Pokrywają go grunty niskich klas bonitacyjnych i nieużytki. Nieeksploatowane. Właściciel dokumentacji – Firma Kontrakt z Tarnowa działająca w imieniu Rolniczej Spółdzielni w Szczurowej.

6. Złoże ***Nr 7639*** **„Jagniówka III”** – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża zatwierdzona decyzją Wojewody Tarnowskiego z dnia 10 grudnia 1998 r. znak OŚ.IV-1/7512/DG/20/98. Udokumentowane zasoby bilansowe ogółem w kat. C_1 - 8.810.475 m^3/17.249.211 ton z tego bilansowe w filarze 468.347 m^3/931.120 t i bilansowe poza filarem 8.342.128 m^3/16.318.201 ton. Złoże usytuowane jest w sołectwie Jagniówka na granicy z gm. Szczurową. Złoże o powierzchni 142,62 ha stanowi fragment czwartorzędowych osadów piaszczysto-żwirowych, z których zbudowana jest terasa wysoka rz. Uszwicy. Budują go piaski różnoziarniste z niewielką domieszką otoczaków niekiedy lekko zaglinione o grubości od 0,3 – 2,8 m oraz warstwa pospółki i żwiru o grubości

od 2,0 – 7,8 m z domieszką otoczaków, których średnica i ilość wzrasta z głębokością. Nadkład stanowią gleby o grubości od 0,2 – 1,0 m śr. 0,5 m.
Kruszywo przydatne do nawierzchni drogowych i produkcji betonu. Złoże charakteryzuje się prostą budową geologiczną stąd zaliczono go do I grupy złóż. Zwierciadło wody gruntowej występuje 0,2 m – 2,3 m pod poziomem terenu, co powoduje że praktycznie cała seria złożowa jest zawodniona.
Po ukończeniu eksploatacji kruszywa powstanie rozległy zbiornik wodny, który w ramach prac rekultywacyjnych zostanie zagospodarowany jako hodowlany staw lub basen rekreacyjny. Złoże eksploatowane przez Żwirownię Jagniówka Spółka z o.o.

Wojewoda Małopolski decyzją z dnia 26 czerwca 2000 roku znak: OS.X.7414/DG/5/2000/EM zatwierdził Dodatek nr 1 do uproszczonej dokumentacji geologicznej złoża, a Marszałek Województwa Małopolskiego przyjął bez zastrzeżeń Dodatek nr 2 i 3 (zawiadomienia z dnia 11 lipca 2006 roku znak: SW.V.ZP.7514-3/06 oraz z dnia 05 maja 2014 roku znak: SR-IX-1.7427.7.2014.ZP).

7. Złoże ***Nr 6717*** **„Borzęcin Wielka Droga”** – kruszywo naturalne (piasek ze żwirem).

Dokumentacja geologiczna złoża zatwierdzona decyzją Wojewody Tarnowskiego z dnia 17 stycznia 1996 r. znak: OS.IV.3.7520/8/96. Udokumentowane zasoby bilansowe w kat. C_1 – 7.087 tys. ton. Złoże o powierzchni 56,3 ha usytuowane jest w północno-wschodniej części Borzęcina pomiędzy potokiem Borowym, a kompleksem leśnym – na północ od drogi Radłów – Szczurowa. Buduje go seria piaskowo-żwirowa o średniej miąższości 7,0 m, przy nadkładzie średnio 6 m. Złoże częściowo zawodnione.

Eksploatację dla potrzeb budownictwa i drogownictwa prowadzi Żwirownia KSM sp. z o.o. w Borzęcinie. Użytkownik złoża posiada decyzję koncesyjną Wojewody Tarnowskiego z dnia 30 września 1998 r. znak: OŚ.IV.2/7512/K/15/98, w której wyznaczono obszar i teren górniczy.

Marszałek Województwa Małopolskiego przyjął bez zastrzeżeń Dodatek nr 1 i 2 do dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego (zawiadomienia z dnia 5 lutego 2007 roku znak: SW.V.ZP.7514-1/07 oraz z dnia 5 czerwca 2013 roku znak: SR-IX-I.7427.4.2013.EM).

8. Złoże **„Maśliska”** – kruszywo naturalne (piasek ze żwirem).

Dokumentacja geologiczna złoża opracowana w 1986 r., zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20 maja 1988 r. znak KZK/012/Sz/5378/87/88.

Zasoby bilansowe udokumentowano w kat C_2 w ilości 4893 tys. m^3/8.807 tys. ton, a pozabilansowe w ilości 287 tys. ton. Złoże o powierzchni około 112,9 ha zlokalizowane jest w Borzęcinie Dolnym – na wschód od Uszwicy i drogi biegnącej przez wieś, w terenie płaskim pokrytym niskimi klasami gruntów. Buduje go seria piaskowo-żwirowa o średniej miąższości 4,8 m, przy nakładzie średnio 1,9 m. Zwierciadło wody nawiercono na głębokości 0,8 – 4,0 m, średnio 2,0 m. Złoże częściowo zawodnione. Surowiec może być wykorzystany w budownictwie po uprzednim uszlachetnieniu. Z uwagi na dużą zmienność zarówno jakości jak i warunków geologiczno-górniczych złoże zaliczono do II grupy.

Złoże nieeksploatowane. Właścicielem dokumentacji jest Skarb Państwa.

9. Złoże ***Nr 8147*** **„*Zarywie II*”** – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna uproszczona złoża kruszywa naturalnego została zatwierdzona decyzją Wojewody Małopolskiego z dnia 23 listopad 1999 roku znak: OS IV.3.7512/DG/7/99.

Wojewoda Małopolski decyzją z dnia 23 czerwca 2004 roku znak: ŚR.V.MRoj.7414-16-04 zatwierdził Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej uproszczonej, a Marszałek Województwa Małopolskiego decyzją z dnia 31 lipca 2012 roku znak: SR-IX-1.7427.9.2012.EM zatwierdził Dodatek nr 2.

Złoże naniesiono na planszy.

10. Złoże ***Nr 1740*** **„Niwy”** – kruszywo naturalne (piasek, piasek ze żwirem).

Dokumentacja geologiczna opracowana w 1985 r. zatwierdzona decyzją Prezesa CUG z dnia 28 listopada 1986 r. znak: KZK/012/5187/86.

Udokumentowane zasoby bilansowe w kat. C_2 wynoszą 9.284 tys. m^3/16.711 tys. ton, pozabilansowe – 223 tys. ton. Złoże usytuowane za rowem melioracyjnym, na wschód od złoża „Maśliska” w Borzęcinie Dolnym. Powierzchnia złoża – 152,9 ha pokryta jest głównie gruntami ornymi niskich klas bonitacyjnych, a częściowo zalesiona. Serie piaskowa i

piaskowo-żwirowa w złożu zazębiają się. Średnia miąższość złoża – 6,7 m, a nadkładu – 0,9 m. Złoże częściowo zawodnione. Kruszywo pochodzenia rzecznego, zostało osadzone przez wody Dunajca w plejstocenie i Uszwicy w holocenie. Ze złoża można otrzymać pospółkę 0-31,5 po uszlachetnieniu i piasek nieklasyfikowany Pn 0-20 po uszlachetnieniu. Złoże zaliczono do II grupy.

Nieeksploatowane. Właścicielem dokumentacji jest Skarb Państwa.

Wojewoda Małopolski przyjął bez zastrzeżeń Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego (zawiadomienie z dnia 9 czerwca 2005 roku znak: ŚR.V.BaK.7414-10-05). Marszałek Województwa Małopolskiego decyzją z dnia 03 stycznia 2013 roku znak: SR-IX-1.7427.14.2012.ZP zatwierdził Dodatek nr 2 do dokumentacji geologicznej złoża, a decyzją z dnia 7 października 2013 roku znak: SR-IX-1.7427.13.2013.ZP zatwierdził Dodatek nr 3.

11. Złoże **„Czarnawa”** – kruszywo naturalne (pospółka).

Dokumentacja geologiczna opracowana w 1986 r. złoże o powierzchni 140,2 ha usytuowane jest w Borzęcinie Górnym na północny-wschód od drogi Waryś – Borzęcin. Zasoby bilansowe udokumentowane w kat. C_2 – 8.731 tys. m^3/15.715 tys. ton oraz pozabilansowe 286 tys. ton, stanowi seria piaszczysta i piaszczysto-żwirowa. Średnia miąższość złoża 7,7 m, a grubość nadkładu 1,9 m. Złoże częściowo zawodnione, średnia głębokość nawierconego zwierciadła wody wynosi 1,4 m. Surowiec przydatny do budownictwa. Złoże zaliczono do II grupy.

Nieeksploatowane. Właścicielem dokumentacji jest M. Świderski.

12. Złoże ***Nr 8695*** **„Waryś”** – kruszywo naturalne.

Uproszczona dokumentacja geologiczna zatwierdzona decyzją Wojewody Małopolskiego z dnia 10 października 2000 r. znak: OS.IV.7414/DG/14/2000/JT. Zasoby bilansowe w kat. C_1 – 2.102 tys. m^3/4.272 tys. ton. Surowiec stanowią czwartorzędowe utwory żwirowo-piaszczyste. Złoże o powierzchni 39,4 ha, usytuowane na lewobrzeżnej terasie Kisieliny w odległości ok. 2 km od rzeki. Miąższość złoża 3,4 – 9,3 m średnio 6,6 m, a głębokość nadkładu 0,3 – 2,6 m średnio 1,3 m. Zaliczone do II grupy, pokrywają go grunty orne, podmokłe łąki i pastwiska, a także nieużytki.

Przedsiębiorstwo „Super Krusz” Spółka z o.o. z/s Włosłowice 44, 32-130 Koszyce posiada decyzję koncesyjną Wojewody Małopolskiego z dnia 5 marca 2001 r. znak: Oś.X.7412/K-W/1/2001/AJ dla części udokumentowanego złoża i prowadzi eksploatację kruszywa.

Marszałek Województwa Małopolskiego przyjął bez zastrzeżeń Dodatek nr 1 i 2 do dokumentacji geologicznej uproszczonej złoża kruszywa naturalnego (zawiadomienia z dnia 2 sierpnia 2007 roku znak: SW.V.1.ZP.7514-13/07 oraz z dnia 15 lutego 2011 roku znak: ŚR.IX.1.7427.6.2011.ZP), a decyzją z dnia 13 sierpnia 2013 roku znak: SR-IX-1.7427.7.2013.ZP zatwierdził Dodatek nr 3 do dokumentacji geologicznej złoża.

13. Złoże ***Nr 8415 „Bielcza-Krężel”*** ~~**„Bielcza”**~~ – kruszywo naturalne (piasek, piasek ze żwirem).

~~Dokumentacja geologiczna opracowana w 1987 r., zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 lutego 1990 r. znak: KZK/012/W/5339/90/91.~~

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego „Bielcza” została zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 lutego 1990 roku znak: KZK/012/W/5639/89/90.

Wojewoda Małopolski decyzją z dnia 10 października 2000 roku znak: OŚ.VI.7414/19/2000/2/ŁR stwierdził wygaśnięcie w całości ww. decyzji Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz zatwierdził dokumentację geologiczną uproszczoną złoża „Bielcza-Krężel”.

Udokumentowane zasoby w kat. C_1 – 3255 tys. m^3/5.859 tys. ton oraz pozabilansowe – 416 tys. ton. Złoże usytuowane w północnej części wsi Bielcza przy drodze Bielcza – Borzęcin. Północną jego granicę stanowi las sosnowy. Złoże o powierzchni około 40 ha, budują utwory piaszczyste i piaszczysto żwirowe. Warstwy te nie są wykształcone równomiernie. Utwory piaszczyste występują zazwyczaj w stropie, nie są osadzone na całej powierzchni złoża i charakteryzują się zmienną miąższością od 1-8 m. Warstwa piaszczysto-żwirowa charakteryzuje się zawartością frakcji do 2,0 mm średnio 61,9 %. Sumaryczna miąższość obu warstw wynosi 9,1 m. Złoże zaliczono do II grupy. Surowiec ze złoża przydatny jest:

piasek – do nawierzchni drogowych i produkcji mieszanek mineralno-bitumicznych,

kruszywo – do robót bitumicznych po uprzednim odsianiu frakcji 0,5 – 2,0 mm,

pospółka – po uprzednim uszlachetnieniu do robót bitumicznych.

Złoże eksploatuje – Firma BERO sp. z o.o. Kraków ul. Królewska 57. Użytkownik złoża posiada decyzję koncesyjną Wojewody Tarnowskiego z dn. 22 stycznia 2001 r. znak: Oś.VI.7415/18/2000/11/BK, w której wyznaczono teren i obszar górniczy.

14. Złoże **„Biedacz”** – piasek.

Uproszczona dokumentacja geologiczna, zatwierdzona decyzją Wojewody Tarnowskiego z dnia 30 grudnia 1998 r. znak: Oś.IV.27512/DG/23/98. Zasoby w kat. C_1 360.985 m^3/577.576 ton w tym: przemysłowe 157.840 m^3/252.544 ton. Surowiec stanowią piaski wydmowe.

Decyzja koncesyjna wydana przez Małopolski Urząd Wojewódzki – Wydział Ochrony Środowiska z dnia 7 kwietnia 1999 r. dla Firmy Z. i J. Swidzińscy „Transprzęt” Zakład Usług Transportowych – Wydobycie, Sprzedaż Piasków i Kruszyw z siedzibą Szynwałd 172.

15. Złoże ***Nr 9088*** **„Przyborów – Łęki”** – ~~piasek~~ ***kruszywo naturalne***.

Uproszczona dokumentacja geologiczna opracowana w 1993 r. zatwierdzona decyzją Wojewody Tarnowskiego z dnia 4 grudnia 2001 r. znak: OŚ.X.7414/DG/8/01/EM. Zasoby bilansowe w kat. C_1 100.789 m^3/162.573 t. stanowią piaski wydmowe (holoceńskie piaski drobno i średnioziarniste). Złoże o powierzchni 5,5 ha usytuowane po zachodniej stronie drogi Wokowice – Przyborów stanowi wzniesienie wydmowe w kształcie półksiężyca, wśród obszaru leśnego. Pokrywają go grunty niskiej jakości. Miąższość serii złoża 1,0 – 2,5 m średnio 1,9, grubość nadkładu 0,2 – 0,3 m śr. 0,3 m złoże suche.

Nieeksploatowane. Właścicielem dokumentacji jest St. Myslak zam. Przyborów.

Prawidłową lokalizację oraz przebieg granic złoża na rysunku studium wprowadzono zarządzeniem zastępczym Wojewody Małopolskiego z dnia 16 grudnia 2014 r. znak: WN-II.4131.1.45.2014/ZZ.

16. Złoże **„Borzęcin – Wielka Droga II”** – kruszywo naturalne.

Uproszczona dokumentacja geologiczna złoża zatwierdzona decyzją Wojewody Małopolskiego z dnia 4 czerwca 2001 r. znak: OŚ.X.7414/DG/4/01/EM. Zasoby bilansowe w kat. C_1 wynoszą 1.307.513 m^3/2.584.994 ton. Złoże o powierzchni 17,97 ha składa się z 2-ch pól: wschodniego i zachodniego (10,7 ha i 7,27 ha). Usytuowane jest w sąsiedztwie złoża „Jagniówka III” i „Borzęcin – Wielka Droga”. Seria złoża reprezentowana jest w stropie

przez piaski różnoziarniste z otoczakami, a w spągu żwiry i pospółkę z domieszką otoczaków. Miąższość złoża 4,8 – 8,5 m, nadkład stanowią gleby o grubości 0,2 – 3,2 m średnio 0,65 m. Ze względu na pokładową formę złoża oraz nieznaczne zróżnicowanie jakości kopaliny, zaliczono go do I grupy. Złoże zawodnione w spągowej części. Warunki hydrogeologiczne sprawiają że rekultywacja w kierunku wodnym jest jedynym sposobem zagospodarowania terenu po wyeksploatowaniu surowca. Obszar górniczy pokrywa się z terenem górniczym. Właścicielem złoża jest żwirownia KSM Sp. z o.o. w Borzęcinie Dolnym.

*[17. Złoże **Nr 14658** "Borzęcin-Ropek" – kruszywo naturalne.*

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 24 września 2010 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-21/10).

Zasoby złoża w kat. C_1 kształtować się będą na poziomie 869770 m^3 tj. 1652563 Mg. Obszar złoża obejmuje powierzchnią 22,75 ha. Złoże budują utwory piaszczyste i piaszczysto-żwirowe o miąższości od 0,2 do 5,0 m. tj. średnio 3,94 m. Nadkład stanowią gliny pylaste i gliny pylaste zapiaszczone o grubości od 0,2 do 2,0 m. tj. średnio 0,81 m. Zwierciadło wód gruntowych kształtuje się na 1,6 – 2.2 m ppt. Po zakończeniu eksploatacji kruszywa powstanie zbiornik wodny, który po rekultywacji zostanie zagospodarowany jako stawy rybne o charakterze rekreacyjnym.

*18. Złoże **Nr 14869** „Przyborów-Zalesie" – kopalina główna –piasek, żwir.*

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 27 grudnia 2010 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-30/10).

Zasoby złoża w kat. C_1 wynoszą 4322462 m^3 tj. 7304 961 Mg. Obszar złoża obejmuje powierzchnię 66,16 ha. Złoże jest w postaci pospółek, żwirów i piasków. Są to utwory fragmentami słabo zaglinione i zapylone. Miąższość złoża wynosi od 4,0 do 8,2 m. średnio 6,57 m. Zwierciadło wód podziemnych kształtuje się 0,5 – 2,0 m ppt.
Po zakończeniu eksploatacji kruszywa powstanie zbiornik wodny, który po rekultywacji może być zagospodarowany jako hodowlany o charakterze rekreacyjnym.][2]

[2] *[]- wprowadzono II. ZMIANĄ SUiKZP GMINY BORZĘCIN*

19. Złoże Nr 8149 „Szczurowa-Włoszyn" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została zatwierdzona decyzją Wojewody Małopolskiego z dnia 15 listopada 1999 roku znak: OS IV.3.7512/DG/8/99.

Starosta Brzeski przyjął bez zastrzeżeń Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej (zawiadomienie z dnia 2 marca 2011 roku znak: OŚ.6528.3.2011.MC).

20. Złoże Nr 11256 „Borzęcin-Świercze" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 2 sierpnia 2007 roku znak: SW.V.1.ZP.7514-11/07).

Marszałek Województwa Małopolskiego przyjął bez zastrzeżeń Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej (zawiadomienia z dnia 30 września 2009 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-7/09).

21. Złoże Nr 12274 „Borzęcin-Borowa" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 2 marca 2007 roku znak: SW.V.ZP.7514-2/07).

22. Złoże Nr 13873 „Przyborów" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 6 października 2009 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-9/09).

23. Złoże Nr 13939 „Białe Ługi" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 28 grudnia 2009 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-12/09).

24. Złoże Nr 14131 „Niedzieliska III" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 18 marca 2010 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-11/10).

25. Złoże Nr 14137 „Borzęcin-Borek" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 25 lutego 2010 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-8/10).

Marszałek Województwa Małopolskiego decyzją z dnia 12 marca 2012 roku znak: SR-IX-1.7427.1.2012.ZP zatwierdził Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej.

26. Złoże Nr 14194 „Łęki" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Starostę Brzeskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 21 kwietnia 2010 roku znak: OŚ.MC.751-57/10).

27. Złoże Nr 14227 „Waryś III" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 22 kwietnia 2010 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-10/10).

Marszałek Województwa Małopolskiego przyjął bez zastrzeżeń Dodatek nr 1 i 2 do dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego (zawiadomienia z dnia 23 września 2009 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-18/10 oraz z dnia 31 stycznia 2011 roku znak: ŚR.IX.1.7427.2.ZP).

28. Złoże Nr 14228 „Waryś IV" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez

Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 22 kwietnia 2010 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-9/10).

Marszałek Województwa Małopolskiego decyzją z dnia 20 marca 2013 roku znak: SR-IX-1.7427.1.2013.EM zatwierdził Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża.

29. Złoże Nr 14286 „Bielcza" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 7 sierpnia 2009 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-4/09).

30. Złoże Nr 14444 „Łęki I" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Starostę Brzeskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 5 lipca 2010 roku znak: OŚ.MC.751-89/10).

31. Złoże Nr 14480 „Borzęcin-Białe Ługi" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 20 lipca 2010 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-16/10).

32. Złoże Nr 14627 „Borzęcin Okrajki" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Starostę Brzeskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 15 września 2010 roku znak: OŚ.MC.751-119/10).

33. Złoże Nr 14655 „Wokowice" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Starostę Brzeskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 5 października 2010 roku znak: OŚ.MC.751-131/10).

Złoże jest położone na częściowo w gminie Borzęcin i częściowo w gminie Brzesko.

34. Złoże Nr 14666 „Łęki-Ropek" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 20 września 2010 roku znak: RG.II.1.ZP.7514-20/10).

35. Złoże Nr 14728 „Szczepanówka" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Starostę Brzeskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 4 listopada 2010 roku znak: OŚ.MC.751-138/10).

Marszałek Województwa Małopolskiego decyzją z dnia 17 lipca 2013 roku znak: SR-IX-1.7427.6.2013.ZP zatwierdził Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża.

36. Złoże Nr 15240 „Borek Łagosz" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 18 kwietnia 2011 roku znak: SR-IX-1.7427.9.2011.ZP).

Marszałek Województwa Małopolskiego decyzją z dnia 12 marca 2012 roku znak: SR-IX-1.7427.3.2012.ZP zatwierdził Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża.

37. Złoże Nr 15944 „Czarnawa-Wschód" – kruszywo naturalne.

Marszałek Województwa Małopolskiego decyzją z dnia 19 marca 2012 roku znak: SR-IX-1.7427.4.2012.ZP zatwierdził dokumentację geologiczną złoża kruszyw naturalnych.

38. Złoże Nr 16295 „Borowa" – kruszywo naturalne.

Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego została przyjęta przez Marszałka Województwa Małopolskiego bez zastrzeżeń (zawiadomienie z dnia 29 października 2012 roku znak: SR-IX-1.7427.12.2012.ZP).

Marszałek Województwa Małopolskiego decyzją z dnia 21 sierpnia 2013 roku znak: SR-IX-1.7427.11.2013.EM zatwierdził Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża.

1.2. Warunki hydrograficzne.

1.2.1. Wody powierzchniowe.

Sieć rzeczna w obszarze gm. Borzęcin to rzeka Uszwica, Uszew, Kisielina i liczne cieki wodne. Główna rzeka Uszwica, płynie przez gminę z kierunku południowego ku północy, wpadając do Wisły na obszarze sąsiedniej gm. Szczurowa. Uszwicę cechuje duża zmienność stanu wód od 0,5 – 3,5 m, czasem 7,0 m. Rozwinięta sieć rzeczna dorzecza Uszwicy w górnym biegu, dostarcza w okresach długotrwałych intensywnych opadów i roztopów, napływu znacznych ilości wody. Powoduje to wzrost wielkości przepływu w średnim i dolnym biegu Uszwicy, a tym samym występowanie wód z jej brzegów. Powodzie na Uszwicy nie są zjawiskiem stałym, niemniej występują. W obszarze gminy, Uszwica posiada wały p. powodziowe, lecz nie dają one pełnego zabezpieczenia przeciwpowodziowego.

Południowo-wschodnią częścią obszaru płynie rz. Kisielina natomiast południowo-zachodnią rz. Uszew będąca dopływem Uszewki. Większe potoki przepływające przez gminę to: Słucze, Jeziorka, Borowy, Czarniawa. Istniejący system potoków i kanałów odwadniających, spełnia rolę drenującą w stosunku do sieci rowów melioracyjnych.

W Przyborowie na granicy z gm. Szczurowa znajduje się kompleks zbiorników wodnych opartych o ścianę Lasu Łachmaniec. Są to sztuczne akweny pocięte groblami, użytkowane przez Gospodarstwo Rybackie do hodowli ryb. Drugi mniejszy kompleks zbiorników usytuowany jest w otoczeniu lasu po obu stronach drogi Przyborów – Szczepanów. Zbiorniki te zagospodarowane są jako łowiska ryb.

Poza wymienionymi akwenami, w obszarze gminy występują liczne małe zbiorniki powierzchniowe o zróżnicowanym charakterze, jak oczka leśne i śródpolne, wyrobiska, starorzecza, bagna.

1.2.2. Wody podziemne.

Wody podziemne występują w dwóch poziomach: czwartorzędowym i mioceńskim. Głównym horyzontem jest piętro czwartorzędowe związane z niskimi terasami doliny Uszwicy oraz Równiną Radłowską (terasą wyższą).

W dolinie Uszwicy warstwami wodonośnymi są żwirowe, żwirowo-piaszczyste i piaszczyste osady o miąższości 4-6 m. Osady te izolowane są od góry madami o grubości od 0,4-2,0 m, natomiast podścielają je nieprzepuszczalne iły mioceńskie. Poziom wód na terasie nadzalewowej kształtuje się na zmiennej głębokości 0,3-3,0 m ppt, wydajności wynoszą 2,1-4,5 m^3/h.

W Równinie Radłowskiej warstwy wodonośne stanowią żwiry i piaski stożków napływowych o miąższości 3-10 m. Zwierciadło wód ma charakter swobodny i kształtuje się na głębokości 1-3 m ppt. Zasilanie tego poziomu wodonośnego odbywa się przez infiltrację.

Na terenie lasów we wschodniej części gminy, zwierciadło wód podziemnych znajduje się blisko powierzchni, przez co tereny te są podmokłe i zatorfione. Ponadto w rejonach gdzie utwory piaszczysto-żwirowe pokrywają mady, charakteryzujące się słabą przepuszczalnością, okresowo gromadzi się woda (szczególnie w okresie wiosennych roztopów i obfitych opadów atmosferycznych) tworząc lokalne podmokłości.

Wody poziomu mioceńskiego gromadzą się we wkładkach piaszczystych i żwirowych, występujących w iłach mioceńskich.

1.3. Zasoby glebowe.

Pokrywę glebową charakteryzuje różnorodność pod względem jakości i przydatności rolniczej gleb.

Wzdłuż Uszwicy wąskim pasem zalegają gleby typu mady średnie, które na południu (pograniczu wsi Łęki i Bielczy) tworzą zwarty kompleks. Mady średnie to gleby zawierające dużo części pyłowych, zaliczane zwykle do wysokich klas. Pod względem przydatności rolniczej zakwalifikowano je do 2 kompleksu pszennego dobrego.

Pas mad średnich po obu stronach Uszwicy przechodzi w duże kompleksy mad ciężkich i bardzo ciężkich 8 kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego. Gleby te są słabsze, zasobne w składniki pokarmowe, lecz wykazujące niekorzystną strukturę. Łatwo się zbrylają w stanie wilgotnym rozmakają, a po wyschnięciu pękają. Są słaboprzepuszczalne, trudne do uprawy, toteż najczęściej użytkuje się je jako łąki i pastwiska. Przy odpowiedniej uprawie, mogą one jednak z wyjątkiem odmian najcięższych dawać dobre plony. Gleby tego typu dominują w pokrywie glebowej gminy.

W południowo-zachodniej części obszaru występuje mozaika gleb typu pseudobielicowego, piaskowego, glejowego – z enklawą pośrodku czarnych ziem 2 i 3

kompleksu pszenno dobrego i wadliwego. Podobne rodzaje gleb ze zwartym obszarem gleb murszowo-mineralnych 3 kompleksu pszennego wadliwego zalegają we wschodniej części na pograniczu z gm. Radłów.

Według klasyfikacji gleboznawczej w gm. Borzęcin na gruntach ornych występuje przewaga gleb klas IVa i IVb, stanowiąc 53,5 % ogólnego areału. Znaczny jest udział klas V i VI – 29,0 % gleb słabych natomiast gleb dobrych II i III kl. tylko 16,2%.

MAPA GLEBOWO - ROLNICZA

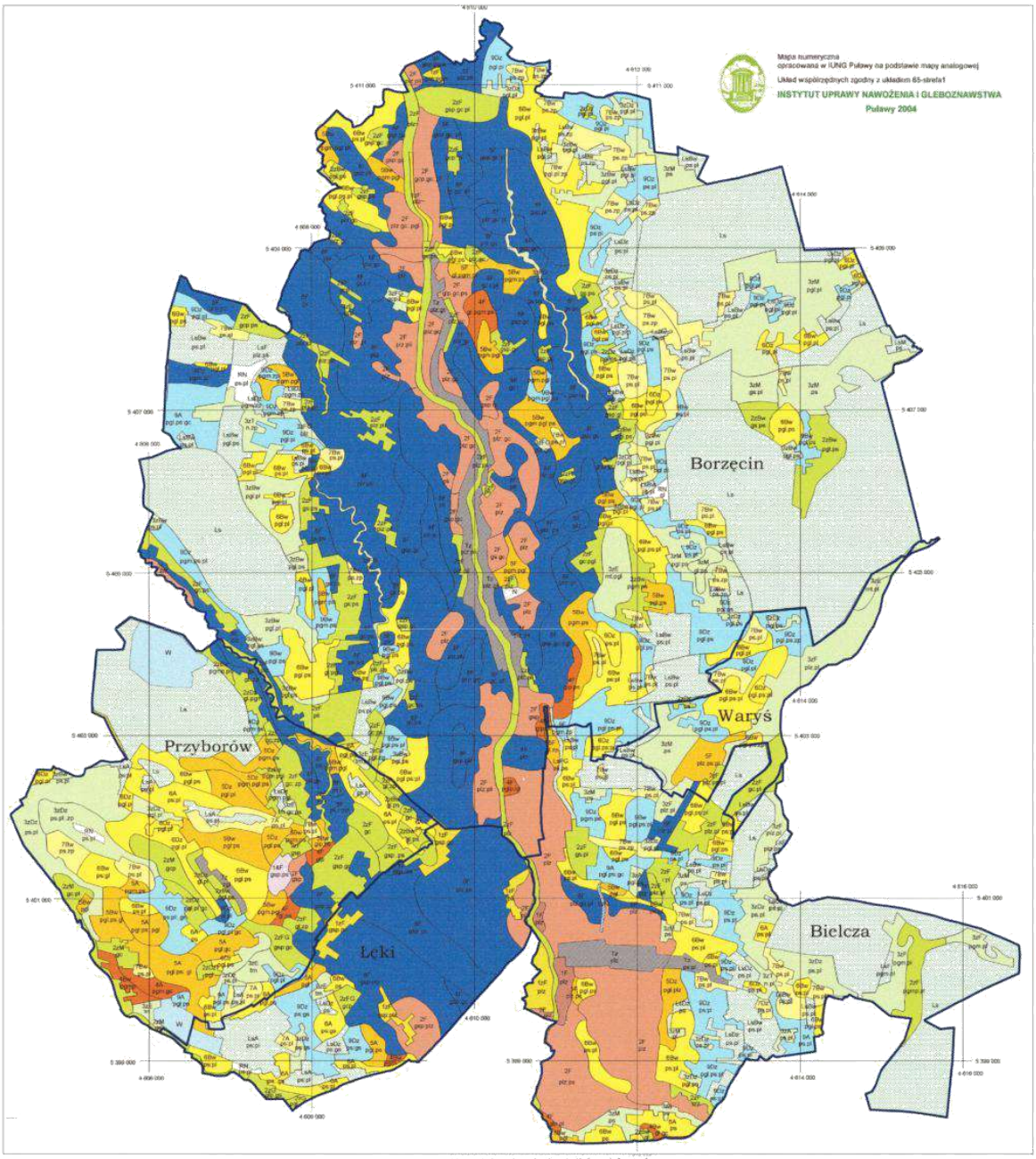

KOMPLEKSY PRZYDATNOŚCI ROLNICZEJ GLEB

Kompleksy gleb ornych

- 1 kompleks pszenny bardzo dobry
- 2 kompleks pszenny dobry
- 4 kompleks żytni bardzo dobry (pszenno-żytni)
- 5 kompleks żytni dobry
- 6 kompleks żytni słaby
- 7 kompleks żytni bardzo słaby (żytnio-łubinowy)
- 8 kompleks zbożowo-pastewny mocny
- 9 kompleks zbożowo-pastewny słaby
- 14 gleby orne przeznaczone pod użytki zielone

Kompleksy trwałych użytków zielonych

- 1z użytki zielone bardzo dobre i dobre
- 2z użytki zielone średnie
- 3z użytki zielone słabe i bardzo słabe
- Ls lasy
- W wody
- WN wody nieużytki
- N nieużytki rolnicze
- Tz tereny zabudowane (o zabudowie zwartej) i tereny osiedlowe
- RN gleby rolniczo nieprzydatne (nadające się pod zalesienie)
- granice obrębów

SKALA

1.4. Klimat lokalny.

Klimat gminy Borzęcin zaliczany jest według Romera do klimatu „podgórskich nizin i kotlin”. Średnia temperatura roku kształtuje się na poziomie 8-8,5°C, a suma opadów 700-750 mm. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18°C, a najzimniejszym styczeń ze średnią temperaturą -2°C.

Okres bezprzymrozkowy trwający 175 dni, 220 dniowy okres wegetacji ze średnią temperaturą dobową >5°C oraz 165 dniowy okres intensywnego rozwoju roślin ze średnią temperaturą dobową >10°C – wysoko kwalifikuje ten teren do rozwoju funkcji rolniczej.

Dominują wiatry na kierunku zachód i północny – zachód, których roczna częstość wynosi około 30 %. Duży udział mają także wiatry z kierunku południowo-wschodniego (12,6 %). Najsilniejsze wiatry występują zimą i na początku wiosny, co wynika z dużych gradientów i ożywionej cyrkulacji atmosferycznej o tej porze roku.

Korzystnie przedstawia się również układ stosunków wilgotnościowych. Rozkład opadów atmosferycznych (na podstawie pluwiometrycznego wskaźnika Schmucka) ukazujący stosunek opadów okresu wegetacyjnego do opadów zimy – zalicza teren gminy do regionu opadowego wilgotnego.

W oparciu o ustalenia „Mapy klimatyczno-bonitacyjnej byłego województwa tarnowskiego” opracowanej przez Instytut Geografii UJ M. Hessa, T. Niedźwiedzia i B. Starkel – w gminie Borzęcin wydelimitowano:

tereny korzystne – charakteryzujące się mezoklimatem wyższych teras rzecznych o dłuższym o około 20 dni okresie bezprzymrozkowym i wyższych o około 1° średnich rocznych temperaturach minimalnych niż w dnach dolinnych, o wentylacji naturalnej umiarkowanej i dobrych warunkach areosanitarnych,

tereny niekorzystne – mezoklimat den dolinnych, o krótkim okresie bezprzymrozkowym, o dużych wahaniach temperatury i wilgotności powietrza w czasie doby (w dzień silnie przegrzewanych i wysuszonych, w nocy – bardzo wilgotnych i silnie wychładzanych), położonych w zasięgu inwersji temperatury i wilgotności powietrza, stanowiących przeważnie zastoisko chłodnego powietrza ze względu na słabą wentylację, warunki areosanitarne bardzo niekorzystne.

Generalnie warunki klimatyczne gminy są korzystne za wyjątkiem dolin rzek i cieków.

1.5. Środowisko przyrodnicze i jego zasoby.

Gmina Borzęcin ma charakter rolniczo-leśny. W strukturze przestrzennej roślinności dominują zbiorowiska nieleśne, wśród których przeważają synantropijne zbiorowiska związane z gruntami ornymi (segetalne). Mniejszy udział mają półnaturalne fitocenozy łąkowe i pastwiskowe.

Najcenniejszym składnikiem szaty roślinnej są ekosystemy leśne. Lasy tworzą kilka stosunkowo dużych zwartych kompleksów poprzerywanych jedynie miejscami przez śródleśne łąki, bagna, moczary i stawy śródleśne. Zachowały się tu fragmenty lasów o stosunkowo dużym stopniu naturalności. Podstawowym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna ze znacznym udziałem dębu szypułkowego. Domieszkę o mniejszym znaczeniu stanowią: brzoza brodawkowata, olsza czarna, grab zwyczajny, jesion wyniosły, modrzew europejski, świerk, dąb bezszypułkowy oraz sztucznie wprowadzony dąb czerwony.

Największe powierzchnie leśne zajmuje zespół kontynentalnego boru mieszanego. Występuje zasadniczo na siedliskach boru mieszanego świeżego i częściowo wilgotnego. Porasta słabo zbielicowane, mezotroficzne gleby gliniasto-piaszczyste. W drzewostanie jego panuje sosna zwyczajna oraz dąb szypułkowy. Domieszkę stanowią brzoza brodawkowa oraz dąb bezszypułkowy. Warstwę krzewów buduje kruszyna, jarzębina i podrost dębowy. W runie najczęściej i najliczniej rośnie borówka czarna, zawilec gajowy. Ponadto spotykane są tu: śródmaczek leśny, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, orlica pospolita. W przesuszonych i prześwietlonych płatach dominuje turzyca drżączkowata. Stałą domieszkę stanowią zawilec gajowy, perłówka zwisła, kokoryczka wielokwiatowa.

Interesującym zbiorowiskiem jest śródlądowy bór wilgotny. Porasta on nisko położone tereny płaskie lub lekko zagłębione, o dość wysokim, zmiennym w ciągu roku poziomie wód gruntowych – zajmując siedliska boru wilgotnego. Drzewostan tworzy sosna zwyczajna z domieszką brzóz: brodawkowatej i omszonej niekiedy dęba szypułkowego i świerka. Warstwę krzewów dobrze wykształconą buduje zwykle: kruszyna, jarzębina oraz podrost brzóz. W warstwie runa przeważnie silnie zwartej występują: trzęślica modra nadająca zbiorowisku charakterystyczną fizjonomię oraz borówka czarna, orlica pospolita. Warstwę mszystą tworzą skupiska płonnika pospolitego, niekiedy torfowca ostrolistnego.

Niewielkie powierzchnie m.in. w lasach okolicy Przyborowa zajmuje zespół świeżego boru sosnowego. Drzewostan jest sosnowy, warstwa krzewów zwykle nie wykształca się. W runie dominuje borówka czarna z udziałem brusznicy i wrzosu. Silnie zwartą warstwę mszystą tworzy głównie rozkietnik pospolity. W rejonie Borzęcina Dolnego występują

niewielkie płaty lasów grądowych. Drzewostan tworzy grab zwyczajny, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy. W poszyciu rośnie leszczyna, a runo budują pospolite rośliny z rzędu Fagetalia.

Wzdłuż cieków wodnych występują płaty łęgu jesionowo-olszowego Warstwę drzew buduje olsza czarna z współudziałem lub domieszką jesionu wyniosłego. Warstwę krzewów o zróżnicowanym zwarciu buduje czeremcha, dziki bez czarny. Runo jest wielowarstwowe i bogate gatunkowo, utworzone przez rośliny siedlisk wilgotnych. Najczęściej spotykane są ziarnopłon wiosenny, czartawa pospolita, pokrzywa zwyczajna, knieć błotna. Niekiedy, szczególnie w antropogenicznie przekształconych płatach dominuje turzyca drżączkowata. W bezodpływowych zagłębieniach terenu spotykany jest zespół olsu o charakterystycznej, kępkowej strukturze. Warstwa drzew utworzona jest przez rosnącą na kępach olszę czarną. W dolinach między kępkami rosną gatunki szuwarowe i bagienne.

Cennym składnikiem szaty roślinnej są półnaturalne ekosystemy łąkowe. Największe powierzchnie zajmuje zespół bogatych florystycznie łąk okresowo wilgotnych. Tworzy on w okresie kwitnienia piękny kolorystycznie element krajobrazu. Najczęściej spotykanymi roślinami są w nim: rdest wężownik, knieć błotna, ostrożeń łąkowy i warzywny, koniczyna łąkowa i biało-różowa.

Zróżnicowana jest roślinność wodna, bagienna, szuwarowa mimo, że zajmuje stosunkowo niewielkie powierzchnie. Spośród zespołu roślin zakorzenionych na dnie zbiorników wodnych o liściach pływających po powierzchni – grążel żółty i grzebień biały (lilia wodna) porastają m.in. wody stawów w Przyborowie i Łękach.

Uprawom rolnym towarzyszy roślinność segetalna wśród której przeważają zespoły chwastów z klasy Secalietea, wykształcających się w uprawach zbożowych. Na żyźniejszych glebach spotyka się zespół wyki czteronasiennej, a na piaszczystych ubogich wykształca się zespół chłodka drobnego i czerwca rocznego. W uprawach okopowych najbardziej rozpowszechnionym jest zespół chwastnicy jednostronnej i włośnicy sinej. Roślinność ruderalna ogranicza się do najbliższego otoczenia zabudowań wiejskich, poboczy dróg i ścieżek.

Różnorodność nisz ekologicznych wpływa na bogactwo świata zwierzęcego. Wśród zwierząt dominują gatunki leśne. Spośród zwierząt łownych najliczniejsze są: sarna, zając szarak, kuropatwa, bażant mniej licznie występuje dzik, kuna leśna, borsuk, jenot i jeleń. Lasy dają również schronienie większym ptakom gniazdującym wysoko w drzewach jak bocian czarny, myszołów. Łąki, pastwiska, pola uprawne są zdominowane przez drobną zwierzynę łowną (bażant, kuropatwa) i drobne ptaki śpiewające gniazdujące na ziemi, w krzakach i drzewach wolno stojących (skowronek polny, świergotek łąkowy, pliszka żółta). Stawy rybne

i ich bezpośrednie sąsiedztwo są biotopem dla wielu gatunków rzadkich ptaków jak perkoz, zausznik, kormoran czarny, rybitwa czarna, rybołów. Ichtiofaunę stanowią gatunki żyjące w rzekach i strumieniach oraz limnofilne zamieszkujące wody stojące. Do najpospolitszych występujących niemal w każdych zbiornikach wodnych i ciekach należą: płoć, okoń, ukleja, szczupak, leszcz, sum, karaś. W stawach powszechnie hodowany jest karp. Rzeki o szybkim nurcie zamieszkują takie ryby jak brzana, kleń, brzanka, boleń, lipień.

Większość zwierząt objęta jest ochroną gatunkową. Spośród chronionych ssaków występuje tu kilka gatunków nietoperzy: gacek wielkouch, gacek szary, nocek duży; z owadożernych – jeż wschodni, kret ryjówka aksamitna; z mięsożernych – łasica, gronostaj. Lista chronionych ptaków jest długa, przeważają wróblowate, a to: zięba, bogatka, trznadel, rudzik, pierwiosnek, piecuszek.

Herpetofauna reprezentowana jest przez kilka gatunków gadów (jaszczurki – zwinka, żyworodna i padalec) oraz kilkanaście gatunków płazów. Niektóre gatunki zwierząt są szczególnie rzadkie i zagrożone wyginięciem.

Do elementów przyrody nieożywionej występujących w obszarze gminy zaliczyć należy wały wydmowe na północ od Przyborowa, obecnie w większości zalesione.

2. Zagrożenia środowiska naturalnego.

2.1. Zagrożenia naturalne.

Zagrożenia naturalne powstają w wyniku współczesnych procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych.

Silnie rozczłonkowany płaskowyż Działu Bocheńskiego pokryty utworami lessowymi i lessowatymi oraz Równina Radłowska z pokrywą utworów piaszczystych i piaszczysto-żwirowych – modelowane są przez wietrzenie chemiczne, osuwanie i spełzywanie, spłukiwanie, ługowanie, deflację oraz erozję eoliczną. Wietrzenie chemiczne doprowadza do rozkładu skały, do przeobrażenia jej składu mineralnego i chemicznego, a wymienione długotrwałe procesy głównie fluwialne i denudacyjne do przemieszczania oraz modelowania pokrywy zwietrzelinowej. Erozja eoliczna o różnym nasileniu na całym obszarze, powoduje wywiewanie i unoszenie cząstek gleby na znaczne odległości.

Gmina leży w obrębie dorzecza Wisły. Głównym ciekiem odprowadzającym wody z jej obszaru jest rzeka Uszwica. Rzeka ta, mimo że zaliczana jest do rzek nizinnych, posiada bardzo duże zróżnicowanie wielkości przepływów. Powoduje to zagrożenie powodzią.
Uszwica w obszarze gminy Borzęcin posiada obwałowania, stąd zagrożenie powodziowe istnieje w przypadku przerwania wałów bądź przelania się wody przez wały.

W obszarze gminy mają miejsca podtopienia. Występują one przy utrzymującym się dłużej wysokim poziomie wód gruntowych oraz wysokich stanach wód powierzchniowych. W okresach tych cieki i rowy melioracyjne nie są w stanie odprowadzić nadmiaru wód, które rozlewają się powodując zalewanie pól. Podtapianie występuje również na terenach stanowiących obniżenia, w których w czasie długotrwałych lub nawalnych opadów gromadzi się woda. Zasięg podtopień z 2001 roku pokazano na planszy uwarunkowań.

2.2. Zagrożenia antropogeniczne.

2.2.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

Zagrożenia dla czystości wód powierzchniowych na terenie gm. Borzęcin stanowią:

- ścieki socjalno-bytowe indywidualnych gospodarstw,
- ścieki funkcjonujących podmiotów gospodarczych,
- zanieczyszczenia pochodzące ze spływów obszarowych,

- import zanieczyszczeń prowadzonych przez rzeki z sąsiednich terenów.

Głównym ciekiem wodnym gminy jest rz. Uszwica, której wody objęte są badaniami i stałą obserwacją zachodzących w niej zmian. Stan wody tej rzeki obrazują pomiary monitoringu regionalnego przeprowadzone w punktach pomiarowo-kontrolnych w: Porębie Spytkowskiej, Borzęcinie i Woli Przemykowskiej.

Rzeka	Punkt pomiarowo-kontrolny	Km biegu rzeki	Substancje organiczne	Zasolenie	Zawiesiny	Substancje biogenne	Substancje specyficzne	Ocena wg kryterium fiz-chemicz.	Stan sanitarny	Wskaźnik hydro-biologiczny	Ocena ogólna
1999 r.											
Uszwica	Poręba Spytkowska	36,9	I	I	III	III	I	III	non	II	non
	Borzęcin	16,3	I	I	III	non	I	non	non	II	non
	Wola Przemykowska	0,4	I	I	III	non	I	non	non	II	non

Całkowita degradacja wód rzeki Uszwicy spowodowana jest m.in. zrzutem ścieków komunalnych i przemysłowych z m. Brzeska, oraz nieuporządkowaną gospodarką ściekową terenów wiejskich leżących w jej zlewni, w tym gm. Borzęcin.

Wpływ na stan wód powierzchniowych mają również zanieczyszczenia obszarowe, spłukiwane z wodami deszczowymi (nawozy mineralne, środki ochrony roślin). Niekorzystny wpływ zanieczyszczeń obszarowych pogłębia się wskutek przebiegu przez tereny użytkowane rolniczo – ciekówpozbawionych otuliny z drzew i krzewów tj. ekranów ochrony biologicznej. Oprócz degradacji wód cieków, niszczone są również ich ekosystemy przyrodnicze.

Wody podziemne gminy, nie posiadają warstwy izolacyjnej (nieprzepuszczalnej), chroniącej je w sposób naturalny przed przenikaniem z powierzchni. Z uwagi na powyższe zostały one zakwalifikowane do grupy AB czyli do wód zagrożonych o czasie migracji zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do wód wynoszącym 25 lat.

Największe niebezpieczeństwo dla wód podziemnych stanowią tzw. ogniska zanieczyszczeń:

- wielkoprzestrzenne; zabiegi chemizacji rolnictwa i leśnictwa,
- małopowierzchniowe i punktowe; nieszczelne szamba, zrzuty ścieków z oczyszczalni, „dzikie” wysypiska odpadów,
- liniowe – zanieczyszczone cieki powierzchniowe, drogi wojewódzkie i powiatowe o nasilonym ruchu samochodowym.

Ogniska te rozmieszczone na całym obszarze, stanowią istotne zagrożenie dla wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego i głębszych poziomów, pogarszając ich jakość względnie powodując ich zanieczyszczenie.

Chemizm wód poziomu czwartorzędowego wykazuje związek z litologią osadów wodonośnych i przykrywających je, czego efektem jest podwyższone stężenie manganu i żelaza. Związki manganu i żelaza przedostają się do wód wskutek wymywania na drodze zmian kwasowości oraz potencjału oksydacyjno-redukcyjnego w środowisku hydrochemicznym. Powodują one obniżenie klasy czystości wód.

Niekorzystne oddziaływanie na wody podziemne niesie eksploatacja złóż surowców mineralnych. W obszarze gminy udokumentowano 12 złóż, z czego eksploatację podjęto na 5 złożach. Wydobycie surowca powoduje powstanie basenów poeksploatacyjnych, wpływających pośrednio na obniżenie zwierciadła wód gruntowych w terenach przylegających do odkrywki. W efekcie może powstać lej depresyjny wokół wyrobiska o zasięgu wyznaczającym granice ponadnormatywnego oddziaływania eksploatacji na środowisko. W kompleksowej ocenie oddziaływania na środowisko projektowanej eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża „Jagniówka III" – stwierdzono, że eksploatacja tego złoża o powierzchni ok. 150 ha może spowodować powstanie leja depresyjnego. Zasięg leja wg teoretycznych obliczeń rozkłada się nierównomiernie ~400-450 m od strony zachodniej i północno-zachodniej (odpływu) oraz ~200-250 m od strony wschodniej i południowo-wschodniej (napływu). Lej depresyjny może wpłynąć na obniżenie zwierciadła wody w studniach, usytuowanych w strefie wpływu odkrywki na wody gruntowe. Celem ustalenia wielkości tego obniżenia i jego zasięgu, zalecono systematyczne prowadzenie obserwacji i pomiarów w trakcie eksploatacji złoża.

2.2.2. Zagrożenie gleb.

Degradacja gleb spowodowana czynnikami naturalnymi pogłębiana jest przez nieprawidłową działalność człowieka.

Największe przekształcenia powierzchni terenu, wywołuje eksploatacja surowców mineralnych – kruszyw naturalnych, piasku. Wprowadza ona nowe formy w postaci wyrobisk poeksploatacyjnych, zrównań (w przypadku likwidacji wniesień wydmowych) oraz szkodliwych ran w krajobrazie, wskutek eksploatacji surowców mineralnych „na dziko" przez miejscową ludność.

Dla uniknięcia dewastacji powierzchni terenu i jego walorów krajobrazowych, istotne jest właściwe przygotowanie procesu wydobycia – sposobu prowadzenia eksploatacji i rekultywacji wyrobisk po jej zakończeniu. W gminie głównym kierunkiem zakładanej rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych, jest ich zagospodarowanie jako hodowlane stawy rybne.

Wśród czynników antropogenicznych zanieczyszczających gleby istotny wpływ mają napływowe pyły i gazy z przemysłowych źródeł, a także lokalne z palenisk domowych oraz komunikacyjne, składowanie odpadów – często w formie „dzikich wysypisk", wywóz na pola obornika i gnojowicy, niewłaściwe użytkowanie rolnicze gruntów oraz kwaśne deszcze. Prowadzą one do zanieczyszczenia gleb siarką i metalami ciężkimi, co jest jednym z elementów chemicznej degradacji gleb.

Stan zanieczyszczenia gleb gm. Borzęcin siarką i metalami ciężkimi określono na podstawie badań przeprowadzonych przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Krakowie w latach 1992-1998.

Zanieczyszczenie gleb siarką

Stopnie zawartości siarki	% udział gleb		
	gmina Borzęcin	województwo małopolskie	Polska
I	68,75	66,48	58,07
II	12,50	15,90	25,11
III	6,25	7,12	13,15
IV	12,50	10,50	3,68

I niska, II średnia, III wysoka, IV bardzo wysoka

Gleby gminy Borzęcin wykazują wyższy niż dla województwa małopolskiego i kraju udział gleb III i IV stopnia, wskazujących na podwyższoną zawartość siarki w wyniku antropopresji.

Zawartość metali ciężkich w powierzchniowej warstwie gleby (0-20 cm) odpowiadająca różnym stopniom jej zanieczyszczenia to: 0 – zawartość naturalna, I – zawartość podwyższona, II – słabe, III – średnie, IV – silne, V – bardzo silne zanieczyszczenie.

Zawartość metali ciężkich w glebach gm. Borzęcin

(% pow.)

Stopień zanieczyszczenia	Kadm	Miedź	Nikiel	Ołów	Cynk
0	81,25	93,75	93,75	100,0	75,0
I	18,75	6,25	6,25	-	25,0

Badania wykazały, iż 100% przebadanych gleb gminy posiada naturalną i podwyższoną (nie stanowiącą zanieczyszczeń) zawartość metali ciężkich, co pozwala zakwalifikować je do gleb o dużej wartości rolniczej.

Gleby gminy wykazują wysokie zakwaszenie – 76% to gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym, a 21% gleby lekko kwaśne. Jest to zjawisko niekorzystne, bowiem odczyn kwaśny hamuje pobieranie przyswajalnych składników gleby, a równocześnie zwiększa dostępność metali ciężkich i pierwiastków śladowych, ograniczając produkcyjność gleb. Sytuacja ta powoduje, iż 64% gleb gminy wymaga wapniowania.

Odczyn pH gleby

(% pow.)

Odczyn pH	gm. Borzęcin	woj. małopolskie
I	54	36
II	22	28
III	21	23
IV	3	12
V	-	1

I – b. kwaśny, II – kwaśny, III – lekko kwaśny, IV – obojętny, V – zasadowy

Potrzeby wapnowania

(% pow.)

Przedziały	gm. Borzęcin	woj. małopolskie
I	64	53
II	11	13
III	11	12
IV	9	10
V	5	12

I – konieczne, II – potrzebne, III – wskazane, IV – ograniczone, V – zbędne

2.2.3. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

W obszarze gminy brak dużych obiektów uciążliwych, a emisje zanieczyszczeń powietrza pochodzą głównie ze źródeł lokalnych i mobilnych.

W emisji zanieczyszczeń wyróżnia się: zanieczyszczenia pyłowe i zanieczyszczenia gazowe. Emitowane są one z lokalnych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych opalanych węglem, głównie w postaci dwutlenku węgla i dwutlenku siarki, pyłu. Koncentracja niskich emitorów, uniemożliwia odpowiednie rozproszenie zanieczyszczeń, powodując iż są one odczuwalne szczególnie w obszarach zwartej zabudowy. Uciążliwość ta wzrasta w sezonie grzewczym.

Wzdłuż dróg ma miejsce emisja komunikacyjna. Ten rodzaj emisji staje się problemem, który wzrasta wraz z natężeniem ruchu na drogach lokalnych oraz wzrostem ilości pojazdów silnikowych w gminie. Ze względu na usytuowanie źródła emisji komunikacyjnej nisko nad ziemią zanieczyszczenia emitowane z niego działają na środowisko w najbliższym otoczeniu dróg. W wyniku spalania paliw dostają się do atmosfery zanieczyszczenia gazowe głównie tlenki węgla, azotu, dwutlenek węgla i węglowodory. Wytwarza się także pył na skutek ścierania opon, hamulców i nawierzchni drogowej, które zawierają związki ołowiu, kadmu, niklu, miedzi. Emisja zanieczyszczeń ze źródeł mobilnych większa jest w obrębie zabudowy i wzdłuż dróg o nasilonym ruchu.

Przeprowadzone w 1999 r. w obszarze województwa małopolskiego – badania podstawowych zanieczyszczeń – pochodzących z procesów spalania paliw tj. dwutlenku siarki, tlenku azotu i pyłu zawieszonego – wykazały iż w obszarze gm. Borzęcin wartości stężeń tych zanieczyszczeń nie przekraczają dopuszczalnych wielkości. Tak więc:

średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego wynosiło 18 g/m^3, przy średniej dla województwa 20 g/m^3 i dopuszczalnej wartości 50 g/m^3,

średnioroczne stężenie dwutlenku siarki wynosiło 12 $\mu g/m^3$ przy średniej dla województwa 17 $\mu g/m^3$ i dopuszczalnej wartości 40 $\mu g/m^3$,

średnioroczne stężenie dwutlenku azotu wyniosło 26 $\mu g/m^3$ przy średniej dla województwa 24 $\mu g/m^3$ i dopuszczalnej wartości 40 $\mu g/m^3$.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska naturalnego.

Zróżnicowanie pod względem fizjograficznym obszaru gminy, wynikające z ukształtowania terenu, budowy geologicznej, warunków wodnych i klimatycznych – znajduje odzwierciedlenie w zróżnicowanych warunkach przydatności terenu dla zagospodarowania. Warunki geologiczno-inżynierskie terenów z punktu widzenia prac ziemnych określono jako średnio korzystne.

Tereny niekorzystne fizjograficznie to:

- dna dolin rzek, potoków, cieków o niekorzystnych warunkach klimatyczno-hydrograficznych,
- tereny zagrożone podtopieniami, które kwalifikowane są jako obszary utrudnień w zagospodarowaniu przestrzennym,
- tereny podmokłe i zabagnione.

Tereny gminy położone wzdłuż rz. Uszwicy pozostają w zasięgu zagrożenia powodzią. Sprawia to, iż istotnym elementem warunkującym bezpieczeństwo obszaru i jego rozwój jest:

- utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym wałów p.powodziowych, oraz podwyższenie ich na odcinku Borzęcina Górnego,
- uporządkowanie zagospodarowania i użytkowania terenu w rejonie wałów, zapewniających do nich dostęp w okresach zagrożenia powodziowego oraz zabezpieczenie odpowiedniej drożności tj. dróg dojazdowych wzdłuż wałów i po koronie wraz z połączeniami ich z drogami publicznymi,
- przestrzeganie zachowania 50 m pasa ochrony od stopy wałów bez zabudowy i wszelkiej infrastruktury technicznej, dla utrzymania odporności wałów na działania wód powodziowych,
- uporządkowanie obszaru międzywala dla zabezpieczenia swobodnego przepływu wód w okresie wezbrań. Zakres działań porządkujących winien uwzględniać ochronę ekosystemów międzywala,
- utrzymanie sprawności urządzeń melioracji podstawowej i szczegółowej.

Uwarunkowaniem poprawy jakości wód rzek i cieków jest uporządkowanie zabudowy mieszkalno-gospodarczej w ich strefie przybrzeżnej, gospodarki ściekowej gminy oraz budowa filtrów biologicznych wzdłuż cieków w formie zadrzewień i zakrzewień, zabezpieczających je przed wpływem zanieczyszczeń obszarowych.

Ochrona zasobów wód podziemnych stanowiących główne źródło zaopatrzenia ludności w wodę oraz ich jakości, to jedno z priorytetowych uwarunkowań. Wody podziemne w obszarze gminy narażone są szczególnie na zanieczyszczanie, wobec płytkiego ich zalegania i braku warstwy izolacyjnej chroniącej je przed przenikaniem wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń antropogenicznych.

Uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków to podstawowy warunek dalszego rozwoju gospodarczego gminy, poprawy jej stanu sanitarnego i środowiska naturalnego (zwłaszcza jakości wód powierzchniowych i podziemnych).

W świetle ustawy o ochronie gruntów rolnych, uwarunkowania glebowe nabierają istotnego znaczenia jako element ograniczający rozwój osadnictwa. Dotyczy to zwłaszcza gleb II-III klasy. W warunkach gminy, z uwagi na niski udział tych klas, ochroną winno się objąć także gleby IV klasy w zwartych kompleksach. Ochronie przed wprowadzeniem zabudowy winny podlegać grunty o wysokiej wartości rolniczej, a także otwarte kompleksy przestrzeni rolniczej.

Posiadanie przez gminę otwartych obszarów rolniczych, stanowi korzystne uwarunkowanie dla rozwoju rolnictwa. Rolnictwo to podstawowa dziedzina wpływająca na kształtowanie się obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej o dominacji użytków rolnych.

Udokumentowane złoża surowców mineralnych w myśl przepisów szczególnych (prawa geologicznego i górniczego) stanowią przedmiot ochrony przed zainwestowaniem, jednocześnie stwarzają potencjalne szanse dla uruchomienia ich eksploatacji i produkcji przetwórczej, rozwoju hodowli ryb na bazie zbiorników poeksploatacyjnych bądź rekreacji i wypoczynku.

Eksploatacja złóż stanowi ważne źródło dochodów budżetu gminy, ale także zagrożenie dla środowiska poprzez przekształcenia morfologii terenu – wprowadzenia nowych elementów głównie akwenów wodnych, zakłócenia stosunków wodnych w rejonie eksploatacji.

Wobec powyższego uwarunkowaniem rozwoju eksploatacji winna być ochrona środowiska jak i złoża, poprzez:

- prowadzenie eksploatacji złóż z uwzględnieniem kompleksowego i racjonalnego ich wykorzystania,
- oszczędne i racjonalne gospodarowanie surowcem,
- stosowanie technologii zapewniającej ograniczenie ujemnych jej wpływów na środowisko,
- przeciwdziałanie degradacji powierzchni ziemi poprzez sukcesywne prowadzenie rekultywacji i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych.

Na obszarze objętym zmianą Studium, w rejonie terenów górniczych „Łazy” i „Łętowice –1”, należy zachować strefy ochronne o promieniu 50 m dla otworów czynnych i promieniu 5 dla otworów zlikwidowanych oraz strefy wolne od zabudowy o szerokości 15 m z obu stron gazociągów (licząc od osi gazociągu), a śmigła wiatraków, przy maksymalnym zasięgu, nie mogą być usytuowane bliżej niż 60 m od odwiertów czynnych.

Doceniając przyrodnicze walory gminy część jej terenów włączono do Radłowsko-Wierzchosławickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Objęcie Obszarem Chronionego Krajobrazu około 60 % powierzchni gminy obliguje do uwzględnienia funkcji jaką pełnią te struktury w systemie ochrony przyrody i krajobrazu, przy formułowaniu polityki przestrzennej. Kieruje to rozwój gminy na zachowanie, ochronę i wzbogacanie w krajobrazie takich elementów jak: kompleksy leśne, zadrzewienia i zakrzewienia oraz użytki zielone. Dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów „Obszaru” niezbędne jest tworzenie ciągów ekologicznych (zabezpieczających wymianę genetyczną) – poprzez zwiększenie i racjonalne kształtowanie istniejących kompleksów leśnych.

W systemie wielkoobszarowej ochrony przyrody i krajobrazu, zakładającym stopniowanie form ochrony stosownie do walorów i zasobów przyrody – Obszary Chronionego Krajobrazu stanowią największy powierzchniowo element systemu i jednocześnie krańcowe jego ogniwo. Obszary Chronionego Krajobrazu, to ważne drogi wymiany genetycznej, niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów.

Głównym celem powołania systemów obszarów chronionych zgodnie z ustawą o ochronie przyrody jest: ochrona terenów o podstawowym znaczeniu dla kształtowania równowagi ekologicznej, zachowanie różnorodności świata przyrody i jego bogactwa, zabezpieczenie obszarów o aktualnym i potencjalnym znaczeniu dla wypoczynku, ochrona charakterystycznych cech rodzimego krajobrazu.

Radłowsko-Wierzchosławicki OChK i Bratucicki OChK mają charakter rolniczo-leśny. Dominują w nich zbiorowiska nieleśne wśród których przeważają synantropijne zbiorowiska związane z gruntami ornymi (segetalne) oraz półnaturalne fitocenozy łąkowe i pastwiskowe. Najcenniejszym składnikiem są jednak kompleksy leśne. Mnogość i różnorodność nisz ekologicznych o znacznym stopniu naturalności, stanowi ostoję dla roślin i zwierząt.

Obszary prawnie chronione warunkują sposób zagospodarowania terenu podporządkowany zaostrzonym rygorom korzystania ze środowiska zgodnie z przepisami

rozporządzeń Wojewody Małopolskiego z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu – na terenach Obszarów zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów – nie dotyczy terenów objętych koncesjami wydanymi na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze lub ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dacie wejścia w życie ww. rozporządzeń;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 50 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej – nie dotyczy obowiązujących w dniu wejścia w życie ww. rozporządzeń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wyższą formą ochrony przyrody i krajobrazu funkcjonującą w systemie ochrony są pomniki przyrody i użytki ekologiczne. W obrębie gminy utworzono i prawnie chroni się

pomniki przyrody żywej – dwa dęby szypułkowe w Przyborowie. Ponadto utworzone były *użytki ekologiczne* – obszary leśne Świercze i Wał, lecz powołujące je akty prawne utraciły moc obowiązującą w 2001 r., po nowelizacji ustawy o ochronie przyrody.

Do objęcia ochroną prawną jako *pomników przyrody* proponuje się 2 pojedyncze drzewa rosnące we wsi Borzęcin:

- Wiąz – 80 letni, o obwodzie na wysokości 1,3 m – 304 cm i wysokości 23 m,
- Wiąz – 100 letni, o obwodzie na wysokości 1,3 m – 345 cm i wysokości 25 m.

Decydującym w zagospodarowaniu przestrzennym uwarunkowaniem środowiskowym są tereny leśne, które podlegają ochronie. Część z nich objęto szczególną ochroną poprzez uznanie ich przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa za ochronne.

Wiodącą kategorią ochronności lasów gminy są:

- *lasy wodochronne* – usytuowane w obrębie Wierzchosławic oddziałach 91, 92, 92A, 93, 94, 95, 101, 102, 104, 111, 119, 120 oraz w obrębie Waryś oddziałach 44, 63, 64, 65, 66, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 82, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96 o powierzchni 1.304,3 ha,
- *lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne* – usytuowane w obrębie Waryś oddziałach 42, 43, 47, 48 o powierzchni 130 ha.

Objęcie kategorią ochronności 60% powierzchni leśnej gminy wzmacnia pozaprodukcyjne funkcje lasów.

Znaczny udział gleb niskich klas (V i VI) stwarza dogodne warunki do zwiększenia powierzchni leśnej. Dolesienia winny być preferowane na terenach „Obszarów Chronionego Krajobrazu" posiadających wyizolowane struktury przyrodnicze, dla wzmocnienia ich funkcji ochronnych, kosztem terenów o małej użyteczności rolniczej.

Pełne i bezpieczne (bez szkód dla całego „ekosystemu leśnego") wykorzystanie funkcji pozaprodukcyjnych lasów – to jedna z możliwości uatrakcyjnienia gminy. Funkcje pozaprodukcyjne lasów w tym turystyczno-rekreacyjne stały się w ostatnim okresie pierwszoplanowymi. Las stał się częścią postaw naszego życia – wypoczynku, zażywania spokoju – wartości decydujących o możliwościach i jakości rozwoju społeczeństwa.

4. Obszary i obiekty środowiska naturalnego prawnie chronione.

W obszarze gm. Borzęcin prawnej ochronie podlega:

1. **Radłowsko-Wierzchosławicki Obszar Chronionego Krajobrazu –** rozporządzenie Nr 75/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie Radłowsko-Wierzchosławickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego Nr 126/2006).
2. **Bratucicki Obszar Chronionego Krajobrazu –** rozporządzenie Nr 71/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego Nr 126/2006).
3. **Pomnik przyrody ożywionej:**
   - **dąb szypułkowy** o obwodzie na wysokości 1,3 m – 280 cm, wysokość 15 m (stan ogólny drzewa - dobry) rośnie w północno-zachodnim rogu ogrodzenia parku podworskiego w Przyborowie, stanowi własność Skarbu Państwa (nr ewidencyjny 225/68),
   - **dąb szypułkowy** w obwodzie na wysokości 1,3 m – 512 cm (stan ogólny drzewa dobry) rośnie przy dworze w parku podworskim w Przyborowie, stanowi własność Skarbu Państwa (nr ewidencyjny 226/69) – zarządzenie Nr 2/87 Wojewody Tarnowskiego z dnia 26 lutego 1987 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Tarnowskiego).
4. **Lasy ochronne:**
   - **w obrębie leśnym Waryś i Wierzchosławice w gm. Borzęcin –** Zarządzenie Nr 234 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 listopada 1996 r. w sprawie uznania za ochronne, lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Dąbrowa Tarnowska. Ogólna powierzchnia lasów ochronnych w gm. Borzęcin – 1.434,3 ha.

Ponadto w myśl przepisów szczególnych a to:

- ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 94) – udokumentowane złoża kopalin i wód podziemnych podlegają ochronie.

  W gm. Borzęcin złożami posiadającymi dokumentację są:

Złoża kruszywa naturalnego:

Maśliska, Niwy, Bielcza, Borzęcin Wielka Droga, Jagniówka III, Czarnawa, Borzęcin Rylowa, Borzęcin, Waryś, Zarywie, Borzęcin Wielka Droga II. *[Borzęcin – Ropek, Przyborów – Zalesie]*[2]

Złoża piasku:

Przyborów, Bielcza.

- ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 178) tereny rolne i leśne podlegające ochronie. Ustawa reguluje zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych m.in. poprzez konieczność uzyskania zgody:

  Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne:

  - gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III jeśli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha.

  Marszałka województwa na przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

  - gruntów rolnych stanowiących użytki rolne kl. IV jeśli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 1 ha.
  - gruntów rolnych stanowiących użytki rolne kl. V i VI, wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego oraz torfowisk i oczek wodnych, jeśli mają być przeznaczone na cele budowy zbiorników wodnych, eksploatacji złóż kopalin, budowy dróg publicznych lub linii kolejowych,
  - pozostałych gruntów leśnych.

[2] *[]- wprowadzono II. ZMIANĄ SUiKZP GMINY BORZĘCIN*

B. ŚRODOWISKO ANTROPOGENICZNE

1. Środowisko kulturowe

1.1. Zasoby dziedzictwa kulturowego.

Obszar gm. Borzęcin pod względem zasobów kulturowych można zakwalifikować do regionów o wartościach średnich. Obiektami stanowiącymi wartość kultury narodowej i podlegającymi ochronie są:

I. Obiekty wpisane do rejestru zabytków.

1. Kościół Parafialny p. w. Najświętszej Panny Marii w Borzęcinie Górnym A-268.

Kościół w najstarszych partiach pochodzi z 1618 r. lub 1680 r. W 1802 uległ on spaleniu. Odbudowany i powiększony w 1854 r. W latach 1912-1917 został ponownie rozbudowany i przekształcony wg projektu Jana Sasa – Zubrzyckiego. Wieża kościoła ukończona została w 1922 r.

Kościół eklektyczny ze śladami barokowymi w starszych częściach wnętrz. Murowany z cegły i ciosów kamiennych. Trójnawowy, bazylikowy z prezbiterium trójbocznie zamkniętym. Po bokach korpusu dwie symetryczne kaplice zamknięte trójbocznie. Od frontu, przy korpusie wysoka, wielokondygnacyjna wieża. Kościół nakryty dachami: nad nawą i prezbiterium – siodłowymi, nad nawami bocznymi i przybudówkami – pulpitowymi, nad kaplicami – namiotowymi. Hełm wieży o kształcie wysmukłej bani, oflankowanej czterema wieżyczkami baniastymi. Dachy i hełm wieży pokryte blachą.

Polichromia wnętrza figuralna wykonana w 1964 r. przez malarza Pawła Matka. Ołtarz główny neobarokowy wykonany po 1945 r. w nim obraz Najświętszej Panny Marii pochodzący z przełomu XVII i XVIII w. Na zasłonie obrazu nowe, współczesne przedstawienie Chrystusa. W zwieńczeniu ołtarza rzeźba Ukrzyżowania.

Ołtarze boczne: prawy – późnobarokowy z 1-ej poł. XVIII w., z rzeźbą Ukrzyżowanego Chrystusa i figurką Pietą późnogotycką w zwieńczeniu, lewy – wykonany w tradycji baroku XIX w. z obrazem Matki Boskiej, prawdopodobnie wykonanym przez Franciszka Wyspiańskiego. W nawach bocznych oraz kaplicach ołtarze neogotyckie i neoromańskie z XX w., wykonane przez Stanisława Rogóża. Belka tęczowa z rzeźbą Grupy Ukrzyżowania,

barokowa z XVIII i XIX w. Ponadto w kościele 4-ry krucyfiksy, z których trzy barokowe z przełomu XVIII i XIX w., czwarty ludowy. Kielich barokowy z 2-ej połowy XVIII w. Ornaty z tkanin barokowych z XVII i XVIII w. Chrzcielnica murowana, barokowa z połowy XVIII w.

Dzwony: jeden z 1661 r., dwa z 1936 r.

Ogrodzenie kościoła murowane z bloków kamiennych z metalową balustradką. Furtki boczne i główna brama metalowe, współczesne. W furcie frontowej i bocznej (północnej) figury kamienne z 2-ej połowy XIX w. wykonane przez miejscowego artystę Jana Martyńskiego. Obiekt w dobrym stanie technicznym.

2. Kościół Parafialny p. w. Matki Boskiej Anielskiej w Bielczy A-267.

Kościół Parafialny wzniesiony w latach 1906-1908 wg projektu arch. Jana Sasa-Zubrzyckiego. Budowniczym obiektu był Michał Mikoś. Kościół odnawiano w 1952 i 1956 r. Konsekrowany ponownie przez bpa Blacharczyka 19 października 1958 r. Kościół wzniesiony w stylu neoromańskim i neogotyckim. Murowany z cegły z użyciem kamienia. Dwunawowy, z transeptem i węższym prezbiterium zamkniętym trójbocznie. Po bokach prezbiterium dwie przybudówki zakrystyjne. Ramiona transeptu zamknięte trójbocznie. Od frontu do korpusu dobudowana wieża o kwadratowej podstawie. Kościół nakryty stromymi dachami siodłowymi, pokrytymi dachówką ceramiczną.

Wnętrze świątyni tynkowane jasnymi tynkami, polichromowane skromną polichromią figuralną i ornamentalną wykonaną w latach 1956-1957r. przez artystę Józefa Żróbka.

Posadzka z płytek ceramicznych układanych we wzory. Wnętrze nakryte sklepieniami krzyżowymi, o przęsłach wydzielonych gurtami. W przęśle środkowym w transepcie sklepienie gwiaździste. Nawa boczna krótsza od głównej, wydzielona filarem i kamienną kolumnadą. Arkady międzynawowe i okna zamknięte koliście. Nad skrzyżowaniem nawy i transeptu wieżyczka z sygnaturką i latarnią neogotycką nakrytą ośmiobocznym, stromym hełmem zakończonym iglicą z kulą i krzyżem. Wieża nakryta hełmem neogotyckim, namiotowym.

Wyposażenie wnętrza. Ołtarze główny i boczne, neogotyckie wykonane przez Wojciecha Samka po 1920 r. W głównym rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem wykonana przez artystę Kazimierza Cieślika. Po jej bokach posągi Św. Piotra i Pawła. W ołtarzach bocznych rzeźby Serca Pana Jezusa i Franciszka z Asyżu. W kaplicy ołtarz o charakterze barokowym z około XIX w. przeniesiony z dawnej kaplicy mszalnej, w nim rzeźba Matki

Boskiej z Dzieciątkiem z końca XIX w. Chrzcielnica drewniana, neogotycka z XX w. Ambona neogotycka z pocz. XX w. Ponadto w kościele rzeźba Chrystusa upadającego pod krzyżem – ludowa z 1-ej połowy XIX w. (pozostałość z kapliczki stojącej w miejscu obecnego kościoła). W wieży kościoła trzy dzwony nieustalonego odlewu. W polichromii sceny figuralne Maria Królowa Polski i Królowa Świata. Witraż z przedstawieniem NMP Niepokalanie Poczętej z aniołami.

Plac kościelny ogrodzony płotem z metalowych krat. Brama główna i furty boczne kute dwu i jednoskrzydłowe. Kościół otacza owal starodrzewu z czasu budowy świątyni (lipy). Obiekt w dobrym stanie technicznym.

3. Dwór w Przyborowie A-354.

Dwór w Przyborowie wybudowany został w połowie XIX wieku. Do 1945 roku był własnością Józefa i Jadwigi Łasińskich. Po parcelacji majątku przejęty przez Państwo, został przekazany powstałemu w Przyborowie Państwowemu Gospodarstwu Rybackiemu. W latach powojennych był kilkakrotnie odnawiany i modernizowany. Budynek dworski usytuowany jest w zespole dworsko-parkowym. Od strony zachodniej przylega do niego rozległy park krajobrazowy uporządkowany i zagospodarowany w latach 1980-tych.

Budynek wzniesiony z cegły i kamienia, podpiwniczony, parterowy z piętrowym ryzalitem w części środkowej. Wzniesiony na planie prostokąta, wielotraktowy z dwoma murowanymi gankami dobudowanymi do elewacji tylnej (wschodniej) i bocznej (południowej). Do elewacji bocznej (północnej) dostawiony długi, piętrowy ganek konstrukcji szkieletowej, szalowany, przeszklony. Budynek nakryty dachami dwuspadowymi, w części środkowej nad ryzalitem – czterospadowym. Budynek rezydencjonalny, wzniesiony w stylu eklektycznym, stanowi cenny przykład przemian zachodzących na przełomie XIX i XX wieku w budownictwie dworkowym na polskiej wsi.

Z dawnego wyposażenia dworskiego zachowane jedynie kaflowe ogrzewacze i fragmenty boazerii. Zachowana dawna stolarka drzwiowa i okienna. Pomieszczenia budynku adoptowane na cele biurowe i mieszkalne.

Park dworski – usytuowany po stronie zachodniej dworu. Krajobrazowy, dendrologiczny z licznymi okazami starodrzewu grabowego, lipowego, dębowego. Drzewa sadzone szpalerowo, wokół alejek o przebiegu kolistym, łączące się w rozbudowany system uliczek spacerowych. Pomiędzy szpalerami drzew małe polany i dwa małe stawy. Po stronie północnej i zachodniej dworu dwa podjazdy kompozycyjne połączone z alejkami parkowymi,

obudowane systemem niskich betonowych murków. Po stronie północnej kolisty klomb obsadzony drzewkami iglastymi i szpalery żywopłotu.

II. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków Państwowej Służby Ochrony Zabytków – Oddział w Tarnowie.

Jednostka osadnicza	Obiekt	Materiał	Czas powstania	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
1. Borzęcin Górny	bud. gosp. stodoła spichlerz	drewniane drewniany	z poł. XIX w. XVIII/XIX w.	Parafia Rzymsko-Katolicka
	chałupa 204	drewniana	1892	Koczwara Józef
	chałupa 205	drewniana	1890	Cnota Stefania
	chałupa 365 stodoła 365	drewniane	1934 1914	Bratko Stanisław
	chałupa 366	drewniana	1910	Niwińska Danuta
	chałupa 412	drewniana	1865	Staśko Michał
	chałupa 415	drewniana	1928	Lizak Jan
	chałupa 422	drewniana	1891	Rogoż Stefania
	chałupa 436	drewniana	1913	Pudełko Stanisław
	chałupa 438	drewniana	1903	Mika Maria
	chałupa 441	drewniana	1883	Sęk Bogdan
	chałupa 463	drewniana	1903	Mika Jerzy
	chałupa 466	drewniana	1920	Ciochoń Józef
	chałupa 475	drewniana	1937	Michalec Maria
	chałupa 485	drewniana	1903	Ptasińska Stefania
	chałupa 600	drewniana	1889	Podlipska Kazimiera
	chałupa 602	drewniana	1904	Czyż Wiktoria
	chałupa 603	drewniana	1935	Przebłocki Józef
	chałupa 605	drewniana	1898	Wyczesana Irena
	chałupa 608	drewniana	1927	Kapa Tadeusz
	chałupa 609	drewniana	1927	Garstka Honorata
	chałupa 613	drewniana	1928	Prorok Antonina
	chałupa 617	drewniana	1931	Wójcik Felicja
	chałupa 618	drewniana	1923	Cnota Jan
	chałupa 626	drewniana	1938	Witek Janina
	chałupa 662	drewniana	1871	Wojciechowska Zofia
Borzęcin – Dolny	kościół NMP Królowej Polski	murowany	1957-62	Parafia Rzymsko-Katolicka
	chałupa 285 stodoła 285	drewniane	z poł XIX w. koniec XIX w.	Piątek Stefania
	stodoła 365	drewniana	1910	Mazur Stanisław
	chałupa 260	drewniana	1904	Podłucka Anna
	chałupa 261	drewniana	1902	Rogoż Julia
	chałupa 296	drewniana	1912	Czaja Stanisław
	chałupa 263	drewniana	1913	Pięto Jan
	chałupa 271	drewniana	1903	Zielińska Maria
	chałupa 363	drewniana	1810	Mazur Stanisław
	chałupa 339	drewniana	1889	Chmioła Stanisław
	chałupa 350	drewniana	1904	Knat Genowefa
	chałupa 352	drewniana	1900	Grzybek Stanisław
	chałupa 333	drewniana	1878	Grempacz St.

Jednostka osadnicza	Obiekt	Materiał	Czas powstania	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
	dom 328	drewniany	koniec XIX w.	Grzybek Maria
	chałupa 354	drewniana	1934	Drzazga Janina
	chałupa 355	drewniana	1879	Kubiś Julian
	chałupa 357	drewniana	1890	Duda Franciszek
	chałupa 364	drewniana	1912	Mieczykowski St.
	chałupa 365	drewniana	1913	Satała A.
	chałupa 378	drewniana	1912	Oleksy Stanisław
	chałupa 389	drewniana	1922	Rogosz Tadeusz
	chałupa 411	drewniana	1855	Lizak Eugenia
	dom 390	drewniany	1867	Szafraniec Jan
	chałupa 391	drewniana	1938	Habura Józefa
	dom 403	drewniany	1865	Stolarz Ludwik
	stodoła 401	drewniana	poł. XIX w	Zachara Piotr
Borzęcin – Łazy	kaplica	murowana	1935	
	stajnia 737	drewniana	1890	Rogoż K.
	chałupa 738 stodoła 738	drewniane	1885	Wolsza Rozalia
	chałupa 739	drewniana	1880	Kicka Anna
	stajnia 740	drewniana	1890	Kobułecki Andrzej
	chałupa 741 obórka 741 stodoła 741	drewniane	1938 1938 1937	Kotas Mieczysław
	chałupa 743	drewniana	1890	Pieńkosz Maria
	chałupa 746	drewniana	1900	Seniak Adam
	chałupa 755	drewniana	1932	Hojal Julia
	chałupa 756 stodoła 756	drewniane	1907 1909	Hakala Maria
	chałupa 757	drewniana	1907	Żurek Halina
	chałupa 758	drewniana	1910	Simdut Maria
	chałupa 762 obora 762 stodoła 762	drewniane	1895	Król Wiktoria
	chałupa 763 stodoła 763	drewniane	1912	Bochenek Julian
	chałupa 767 stodoła 767	drewniane	1923	Rogóż Franciszek
	chałupa 769	drewniana	1903	Staniec Zofia
	chałupa 770b stodoła 770b	drewniane	1890	Niedojadło K.
	chałupa 770a	drewniana	1931	Kietczykowski Tadeusz
	chałupa 771	drewniana	1895	Pyrcha
	chałupa 775	drewniana	1889	Dobrzańska W.
	chałupa 776 stodoła 776	drewniana	1903	Klimek Zofia
	chałupa 777 stodoła 777	drewniane	1884	Strączek Maria
	chałupa 778	drewniana	1905	Witek Stanisław
	chałupa 781 stodoła 781	drewniane	1934	Gałek Antonina
	stodoła	drewniana	1935	Rybuz Józef
Borzęcin – Czarnawa	chałupa 906	drewniana	1928	Heromińska Maria
	chałupa 900	drewniana	1921	Wesołowska Felicja
	chałupa 921 stodoła 921	drewniane	1919 1914	Czorczek S.

Jednostka osadnicza	Obiekt	Materiał	Czas powstania	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
	chałupa 902 stodoła 902	drewniane	1927	Ignasik Stanisław
Borzęcin – Wisowatki	kaplica	murowana	1927	
	chałupa 796	drewniana	1911	Zaleśny Czesław
	chałupa 797	drewniana	1911	Drąg Jan
	chałupa 799	drewniana	1921	Rogosz Zygmunt
	stajnia 800 stodoła 800	drewniane	1903 1904	Guza Maria
	chałupa 806	drewniana	1908	Pudel Stanisław
	chałupa 807	drewniana	1875	Płąka Stanisław
	chałupa 809	drewniana	1872	Hołoś Józef
	chałupa 812	drewniana	1904	Bąk Józef
	chałupa 848	drewniana	1900	Zaleśny Czesław
2. Bielcza	chałupa 42	drewniana	1932	Duda Kazimiera
	chałupa 46	drewniana	1901	Zaleśny Franciszek
	chałupa 55	drewniana	1930	Lachota Julian
	chałupa 57	drewniana	1924	Witek Stanisław
	chałupa 77	drewniana	1903	Oćwieja Maria
	chałupa 88	drewniana	1921	Prus Tadeusz
	chałupa 91	drewniana	1922	Mika Barbara
	chałupa 98	drewniana	1922	Koza Felicja
	chałupa 101	drewniana	1920	Hujar Jan
	chałupa 109 obora 109	drewniane	1919	Trytek Franciszek
	chałupa 119	drewniana	1920	Bogusz Kazimierz
	dom 263	drewniany	1905	Kwiatkowska Maria
	chałupa 275	drewniana	1920	Smail Maria
	chałupa 280	drewniana	1929	Boryczka Stanisława
	chałupa 302	drewniana	1922	Rogosz Stanisław
	chałupa 307	drewniana	1925	opuszczony
	chałupa 334	drewniana	1933	Szymański Józef
	chałupa 391 obora 391	drewniane	1930 1925	Prus Edward
3. Jagniówka	chałupa 847	drewniana	1908	Szakuła Czesława
	chałupa 849	drewniana	1920	Martyński Władysław
	chałupa 850	drewniana	1902	Musiał Janina
	dom 860	drewniany	1935	Kuliś Andrzej
	chałupa 869	murowana	XIX w.	Siudut Czesław
	chałupa 879	drewniana	1924	Czaja Stefania
4. Łęki	kapliczka	murowana	1888	parcela Halika
	kapliczka	drewniana	1888	odnowiona 1977 r. w NE krańcu wsi, w pdn na granicy Przyborowa przy skrzyżowaniu z drogą polną
	kapliczka św. Florian	drewniana	1760 remont 1881	pośrodku wsi przy drodze z Przyborowa do Wokowic
	chałupa 5	drewniana	1921	Necoń Józef
	chałupa 8	drewniana	1936	Pasierb Józefa
	chałupa 11	drewniana	1892	Halik Janina
	chałupa 12	drewniana	1922	Grochola Helena
	chałupa 16	drewniana	1893	Pacura Wojciech
	chałupa 18	drewniana	1879	Chuchro Stanisław
	chałupa 27	drewniana	1930	Chamielec Józefa

Jednostka osadnicza	Obiekt	Materiał	Czas powstania	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
	chałupa 36 obora 36 stodoła 36	drewniane	1935	Żurek K.
	chałupa 35	drewniana	1910	Styrna Józef
	chałupa 37	drewniana	1895	Lebryf Józef
	chałupa 46 obora 46 spichlerz 46	drewniane	1880	Siudut Krystyna
	chałupa 47	drewniana	1908	Gibała Stanisław
	chałupa 54 stodoła 54	drewniane	1938	Kargul Stanisław
	chałupa 58	drewniana	1932	Pieczko Jan
	chałupa 60	drewniana	1927	Malik Stanisław
	chałupa 68	drewniana	1905	Borek Maria
	chałupa 69	drewniana	1864	Bernady Lidia
	chałupa 75	drewniana	1905	Obłonik Krystyna
	chałupa 86	drewniana	1934	Turlej Stanisław
	chałupa 89	drewniana	1869	Bodowska Maria
	chałupa 105	drewniana	1930	Niedźwiedzka Helena
	chałupa 108	drewniana	1919	Podoba Józefa
	chałupa 109	drewniana	1903	Latocha Genowefa
	chałupa 110	drewniana	1933	Żurek Władysław
	chałupa 111	drewniana	1932	Reczek Stanisław
	chałupa 112	drewniana	1934	Latocha W.
	chałupa 115	drewniana	1938	Latocha S.
	chałupa 118	drewniana	1937	Wasza Jan
	chałupa 120	drewniana	1928	Latocha Józefa
	chałupa 122 stajnia 122 stodoła 122	drewniane	1910	Żurek Wojciech
	obora 124 stodoła 124	drewniane	1924	Ciuruś Helena
	chałupa 126 stodoła 126	drewniane	1927	Ciuruś Józef
	chałupa 127 stodoła 127	drewniane	1920 1914	Kargol Stanisław
	chałupa 129 stodoła 129	drewniane	1927 1930	Czosnek B.
	chałupa 130 obora 130	drewniane	1914	Miguła Aniela
	chałupa 140 obora 140	drewniane	1864 1864	Olczak Józef
	chałupa 148	drewniana	1938	Miśnia Maria
	chałupa 150	drewniana	1911	Gawor Helena
	chałupa 151 obora 151 stodoła 151	drewniane	1931	Sondein St.
	chałupa 153 obora 153	drewniane	1912 1912	Grocholska Maria
	chałupa 155 stodoła 155	drewniane	1937	Kozłowski Jerzy
	chałupa 159 obora 159	drewniane	1928	Lis Wiktoria
	chałupa 160 stodoła 160	drewniane	1927 1910	Czyżycki Piotr

Jednostka osadnicza	Obiekt	Materiał	Czas powstania	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
	chałupa 161 obora 161 stodoła 161	drewniane	1910	Pikulska Bronisława
5. Przyborów	chałupa 32	drewniana	1932	Kania Maria
	chałupa 34	drewniana	1892	Król Józefa
	chałupa 36	drewniana	1914	Jarosz Zofia
	chałupa 84 stodoła 84	drewniane	1896 1898	Sejdler Anna
	dom 58	murowany	pocz. XX w. rem. 70	
	kuźnia	drewniana	1898	Sejdler Anna
	chałupa 86	drewniana	1913	Żurek Antonina
	chałupa 91 obora 91	drewniane	1912	Posa Józef
	chałupa 94	drewniana	1919	Pieczko S.
	chałupa 101 stajnia 101	drewniane	1919 1918	Żurek Stefan
	chałupa102 obora 102 stodoła 102	drewniane	1937 1938 1938	Baniak Helena
	chałupa 103	drewniana	1937	Kozioł Wiesław
	chałupa 106 obora 106	drewniane	1929	Urbański Tadeusz
	chałupa 108	drewniana	1880	Styrna M.
	chałupa 114 obora 114 stajnia 114 stodoła 114	drewniane	1876	Piekarczyk Helena
	chałupa 118	drewniana	1935	Potępa Helena
	chałupa 120	drewniana	1925	Świerczek Danuta
	chałupa 127 obora 127 stodoła 127	drewniane	1866	Duda Zenobia
	chałupa 129 stodoła 129	drewniane	1905	Żurek Jan
	chałupa 130 obora 130	drewniane	1938	Spyrka Zofia
	chałupa 132	drewniana	1923	Tyrka Karolina
	chałupa 133	drewniana	1933	Kędziołka F.
	chałupa 137	drewniana	1893	Styrna Jan
	chałupa 145 stodoła 145	drewniane	1906	Ryczek Zofia
	chałupa 149	drewniana	1905	Kądziołka Józef
	chałupa 151	drewniana	1904	Reczek Maria
	chałupa 153	drewniana	1915	Pagacz Maria
	chałupa 163 obórka 163	drewniana	1897 1929	Żurek F.
	chałupa 166 obórka 166 stodoła 166	drewniane	1909 1923	Kaczwara Helena
	chałupa 169	drewniana	1874	Kądziołka Michalina
	chałupa 173 stajnia 173	drewniane	1838 1935	Borowiec Maria
	chałupa 177	drewniana	1924	Budzioch S.
	chałupa 181	drewniana	1895	Rams Maria
	chałupa 187	drewniana	1933	Potej Maria

Jednostka osadnicza	Obiekt	Materiał	Czas powstania	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
	chałupa 188	drewniana	1898	Górka W.
	chałupa 190	drewniana	1937	Pasula Maria
	chałupa 191	drewniana	1915	Maślanka S.
	chałupa 193	drewniana	1928	Czosnek W.
	chałupa 194	drewniana	1916	Frączak M.
	chałupa 195	drewniana	1922	Dąbrowa Helena
	chałupa 196	drewniana	1917	Latocha Stanisław
	chałupa 197	drewniana	1926	Przepiórka Karol
	chałupa 198 stodoła 198 obora 198	drewniane	1903	Bolek Karolina
	chałupa 204	drewniana	1921	Malik Jan
	chałupa 208	drewniana	1933	Bolek Stanisław
	chałupa 209	drewniana	1926	Sarmowska M.
	chałupa 210	drewniana	1926	Borowiec S.
	chałupa 211	drewniana	1924	Maślanka W.
	chałupa 213	drewniana	1894	Pyrcz F.
	chałupa 216	drewniana	1904	Ciuruś Genowefa
	chałupa 217	drewniana	1926	Szerlong W.
	chałupa 218	drewniana	1909	Lewandowski W.
	chałupa 219	drewniana	1900	Wąsik Magdalena
	chałupa 221	drewniana	1917	Styrna Tadeusz
	chałupa 222	drewniana	1929	Ćwioro M.
	chałupa 224	drewniana	1919	Barnaś Anna
	chałupa 226	drewniana	1933	Czyż Stanisław
	chałupa 230	drewniana	1935	Tyrcha Stefania
	chałupa 231	drewniana	1911	Gżyl Józef
	chałupa 232	drewniana	1891	Chyćko Genowefa
	chałupa 240	drewniana	1908	Ciuruś Helena
	chałupa 251 obora 251	drewniane	1934	Gozduła Tadeusz
	chałupa 252	drewniana	1930	Wolsza Józef
	chałupa 253	drewniana	1887	Syma Tadeusz
	chałupa 254	drewniana	1903	Kułag Czesław
	chałupa 286	drewniana	1914	Żurek Zofia
	chałupa 288	drewniana	1925	Żywiecka
	chałupa 292	drewniana	1935	Pacura Jan
	chałupa 293	drewniana	1922	Żurek Anna
	chałupa 296	drewniana	1928	Maślanka S.
	obora	drewniana	1930	Grochola Maria
	obora	drewniana	1920	Kokoszka Władysław
	dom 76	drewniany	2 poł. XIX	Bujak Maria
	dom 83	drewniany	1918	Żurek S.
	budynki gosp. w zespole dworskim obora stodoła chlew	drewniane	XIX w.	Państwowe Gospodarstwo Rybackie
6. Waryś	kapliczka	murowana	1929	fundacja Jana Kowala bud. Wiesiołowski W.
	chałupa 300	drewniana	1897	Kijak Roman
	chałupa 305	drewniana	1921	Rogosz Jan
	chałupa 338 stodoła 338	drewniane	1896 1898	Wójcik Józef

Substancja zabytkowa gminy, to głównie obiekty regionalnego budownictwa mieszkaniowego i sakralnego. Obiekty sakralne – najlepiej zachowane i utrzymane, stanowią samodzielny wątek o istotnym znaczeniu w krajobrazie kulturowym. Wieże, a nawet bryły kościołów stanowią dominanty krajobrazowe, wyznaczają centra osadnicze.

Budownictwo mieszkaniowe to obiekty architektury drewnianej (chałupy) pochodzące przeważnie z II-ej połowy XIX w. i I-ej XX w. Stan ich zachowania jest co najwyżej średni. Chałupy są konstrukcji zrębowej o dwuspadowych dachach. Ściany chałup dość często malowane (bielone) są wapnem na biało lub niebiesko. Niekiedy owo „malowanie" ogranicza się do barwienia pasów omszeń. Koncentracja tego typu budownictwa ma miejsca we wsiach Borzęcin, Przyborów i Łęki – które zakwalifikowano jako Zespoły Zachowanego Budownictwa Regionalnego wymagającego ochrony.

III. Cmentarze ujęte w ewidencji Państwowej Służby Ochrony Zabytków – Oddział Tarnów.

Obiekt	Wieś	Czas powstania	Uwagi
1.	2.	3.	4.
Cmentarz Parafialny (katolicki)	Borzęcin Górny	poł. XIX w. nowy 1945	Pow. 1,7 ha, położony na wschód od kościoła. Najstarszy fragment nagrobka z ok. 1870 r.
Cmentarz wojenny nr 266	Borzęcin Górny	1914 1918	Stanowi część cmentarza komunalnego (w południowej części). Kwatera żołnierzy z I wojny światowej to: 3 mogiły rosyjskich żołnierzy, 18 mogił austriackich i polskie mogiły.
Cmentarz Parafialny (katolicki)	Bielcza	1900 powiększony 1986	Pow. 1,3 ha, położony przy szosie do Warysia. Najstarszy nagrobek z 1907 r. Sataly Józefa.
Cmentarz wojenny nr 270	Bielcza	1914-1918	Pow. 0,02 ha, położony na cmentarzu parafialnym. Kwatera żołnierzy z l wojny światowej – 38 mogił żołnierzy austriackich.
Cmentarz morowy	Łęki	1931	Pow. 0,03 ha, położony przy zagrodzie nr 182 na „Czepiej Górze" przy drodze leśnej z Łęk do Szczepanowa. Otoczony polami i laskiem.
Cmentarz morowy; wojenny	Przyborów	1871 1915	Położony na dz. 2505 pomiędzy zabudową przysiółkową Buczyna na niewielkim zadrzewionym pagórku. Cmentarz morowy założony w 1871 r. zamieniony na wojenny. Pow. 0,04 ha. Najstarszy nagrobek nie zidentyfikowany z II poł. XIX w. Groby o historycznym znaczeniu: krzyż pamiątkowy na dawnym cmentarzu morowym, mogiła chłopa zabitego w 1914 r., zespół mogił austriackich z I wojny światowej.
Cmentarz wojenny nr 272	Przyborów	1914-1918	Pow. 0,07 ha, położony pomiędzy zabudowaniami, na wschód od szosy Brzesko – Szczurowa. Na cmentarzu pochowano w 2-ch indywidualnych i 3 masowych

Obiekt	Wieś	Czas powstania	Uwagi
1.	2.	3.	4.
			mogiłach: 2 oficerów austriackich, 101 żołnierzy austriackich, 27 żołnierzy rosyjskich.
Cmentarz wojenny	Borzęcin	1914-1918	Położony na skraju kompleksu leśnego przy drodze Waryś – Brzeźnica.

Cmentarze stanowią miejsca pamięci narodowej, pomniki naszej historii i kultury. Na terenie gminy są cmentarze parafialne, wojenne i epidemiczne (morowe). Wśród cmentarzy zewidencjonowanych przez PSOZ: cmentarze wojenne w Bielczy, Przyborowie i Borzęcinie proponowane są do objęcia ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków. Są to obiekty o dużych walorach kompozycyjnych. Budowane przez armię austriacką zgodnie z ideą zapewnienia godnego pochówku poległym w walce oraz z myślą o trwałym upamiętnieniu wojennych zmagań, są też dziś postrzegane jako cenne zabytki o wysokich walorach artystycznych. Są niewielkie obszarowo, ogrodzone kamiennym murkiem lub stalowym płotem. Cmentarze te jednak na terenie gminy są bardzo zaniedbane.

Istotnym elementem krajobrazu gminy są liczne kapliczki i krzyże przydrożne. Są one niezwykle eksponowane w tradycyjnym krajobrazie kulturowym. Twórcami kapliczek byli cechowi rzemieślnicy bądź miejscowi twórcy, stąd formy oscylują między stylowymi a uproszczonymi ludowymi. Kapliczki przydrożne, usytuowane są zazwyczaj w otoczeniu zieleni – drzew. Stanowią świadectwo kultu i element decydujący o tożsamości kulturowej krajobrazu.

W ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski przeprowadzono badania powierzchniowe na:

- obszarach 101-64, 102-64, 103-64 obejmujących wschodnią część gminy,
- obszarach 102-63, 103-64 obejmujących jej tereny zachodnie.

IV. Indeks stanowisk archeologicznych w obszarze gminy Borzęcin

Lp.	Miejscowość, numer stanowiska	Nr na obszarze AZP	Funkcja	Chronologia
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Borzęcin stan. 5	101-64 3	ślad osadnictwa	epoka kamienia
2.	Borzęcin stan. 9	102-63 1	nieokreślone nieokreślona	neolit prahistoria
3.	Borzęcin stan. 10	19	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
4.	Borzęcin stan. 11	20	ślad osadnictwa	okres rzymski
5.	Borzęcin stan. 3	102-64 1	ślad osadnictwa	mezolit
6.	Borzęcin stan. 4	2	kurhan	nieokreślona
7.	Przyborów stan. 1	103-64 1	osada lub cmentarzysko	okres wpływów rzymskich
8.	Przyborów stan. 2	2	ślad osadnictwa	epoka brązu
9.	Przyborów stan. 3	8	ślad osadnictwa	epoka kamienia
10.	Przyborów stan. 4	9	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia późne średniowiecze nowożytna
11.	Przyborów stan. 5	16	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	prahistoria późne średniowiecze nowożytna
12.	Przyborów stan. 6	17	ślad osadnictwa	epoka kamienia
13.	Przyborów stan. 7	18	ślad osadnictwa	epoka kamienia
14.	Łęki stan. 1	19	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze i nowożytne
15.	Łęki stan. 2	20	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze i nowożytne
16.	Bielcza stan. 1	103-64 AZP 1	osada osada	epoka brązu wczesne średniowiecze
17.	Bielcza stan. 2	2	ślad osadnictwa	epoka kamienia
18.	Bielcza stan. 3	5	ślad osadnictwa	epoka kamienia

Mało urozmaicona rzeźba terenu, ubogie piaszczyste gleby i brak dogodnych form do zakładania osad – sprawiły, że obszar ten w zasadzie stanowił anekumenę. Odkryte stanowiska archeologiczne to jedynie skąpe ślady osadnictwa, świadczące o sporadycznej penetracji terenu w pradziejach i średniowieczu. Uzyskane materiały stanowią pojedyncze zabytki krzemienne i skorupy ceramiki. Łącznie z obszaru gm. Borzęcin pochodzi 18 stanowisk archeologicznych z tego we wsi Borzęcin – 6, Przyborów – 7, Łęki – 2 i Bielcza – 3. W wyniku analizy chronologiczno-kulturowej i funkcjonalnej wyróżniono 26 punktów

osadniczych. Pod względem funkcji są to: 1 – kurhan, 3 – osady, 20 – ślady osadnictwa i 2 nieokreślone.

Podział chronologiczny punktów osadniczych to:

mezolit – 1,

neolit – 1,

epoka kamienia – 7,

epoka brązu – 2,

okres rzymski – 2,

prahistoria – 2,

wczesne średniowiecze – 1,

późne średniowiecze – 5,

czasy nowożytne – 4,

chronologia nieokreślona – 1.

1.2. Diagnoza i uwarunkowania środowiska kulturowego w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Zabytki kultury materialnej oraz miejsca związane z ważnymi wydarzeniami historycznymi, stanowią dziedzictwo kulturowe, decydujące o tożsamości kulturowej gminy. Najważniejsze obiekty kultury w jakie wyposażony jest obszar to:

- obiekty sakralne – kościoły w Borzęcinie Górnym i Bielczy oraz zespół dworsko-parkowy – wpisane do rejestru zabytków, podlegają całkowitej ochronie konserwatorskiej, co oznacza iż wszelka działalność z nimi związana lub przeprowadzana w ich bezpośrednim otoczeniu wymaga uzgodnienia ze służbami konserwatorskimi,
- regionalne budownictwo mieszkaniowe – głównie obiekty architektury drewnianej (chałupy) w dużej ilości skupione w Borzęcinie, Łękach i Przyborowie. Znaczna ich część w wyniku dokonywanych remontów utraciła pierwotny charakter,
- cmentarze wojenne – pozostałość po frontach i walkach jakie toczyły się na tej ziemi wojskami austriacko-niemieckimi a rosyjskimi w okresie I wojny światowej.

Stan zachowania materii zabytkowej i ochrony krajobrazu kulturowego jest zróżnicowany. Najbardziej cenne (wpisane do rejestru) są chronione w stopniu zadawalającym. Budownictwo mieszkaniowe ulega niszczeniu, zaniedbane są również cmentarze wojenne.

Cały obszar gminy został przebadany archeologicznie. Ponieważ stanowił on anekumenę, odkrytych stanowisk archeologicznych jest niewiele, a żadne z nich nie zostało wskazane jako cenne wymagające ochrony konserwatorskiej.

Waloryzacja krajobrazu kulturowego dokonana według metody JARK-WARK J. Bogdanowskiego wyróżniła VI wartości potencjalnych: I-III zabytkowe, IV współczesne, V-VI mieszane. Krajobrazowe zasoby i walory wszystkich wsi gm. Borzęcin zakwalifikowano do V wartości potencjalnej mieszanej. Obejmuje ona obiekty lub zespoły o dominującym wyrazie współczesnym, stosunkowo harmonizującym z dawnym, o czytelnym wyrazie na tle układu historycznego, dobrze lub dość dobrze zachowanej formie.

Ponadto zakwalifikowano do:

III wartości potencjalnej zabytkowej; obejmującej obiekty lub zespoły historyczne nawarstwione, o czytelnej formie i zaniedbanym lub zdegradowanym stanie zachowania – wieś Borzęcin i Łęki,

IV wartości potencjalnej współczesnej; obejmującej obiekty lub zespoły o jednorodnym dobrze zachowanym wyrazie w zakresie formy i stanu zachowania, nie budzących zastrzeżeń konserwatorskich – wieś Bielcza i Jagniówka.

Wg kategorii wartości określonych na bazie waloryzacji Borzęcin i Łęki to miejscowości z krajobrazem kulturowym tradycyjnym, natomiast krajobraz pozostałych wsi określono jako kulturowy z zachowanymi elementami zabytkowymi.

Zachowanie, ubogacenie zasobów i walorów środowiska kulturowego wymaga:

- ochrony prawnej – Zespołów Zachowanego Budownictwa Regionalnego w Borzęcinie, Przyborowie i Łękach; cmentarzy wojennych w Przyborowie, Bielczy i Borzęcinie; kaplicy w Borzęcinie Łazach; ponadto ochrony otoczenia i ekspozycji kościoła i cmentarza w Bielczy, zespołu dworsko-parkowego w Przyborowie i tradycyjnej kompozycji układu ruralistycznego i zabudowy Borzęcina,
- remontowania oraz utrzymania w dotychczasowej formie i gabarytach licznych figurek, kapliczek, krzyży przydrożnych i innych obiektów małej architektury sakralnej, którymi nasycony jest pejzaż gminy,
- kreowania nowych wartości z uwzględnieniem zasadniczych cech architektury tradycyjnego budownictwa regionalnego przy realizacji nowej zabudowy,
- ochrony przed przekształceniami układów wsi, poprzez utrzymanie zasadniczych elementów rozplanowania, przy jednoczesnym dopuszczeniu do ich rozwoju przestrzennego na zasadzie kontynuacji i uzupełniania istniejących układów.

2. Osadnictwo.

2.1. Rys historyczny rozwoju osadnictwa.

Najstarsze ślady ludzkiego pobytu w Małopolsce pochodzą z ok. 200 tys. lat pne z paleolitu i związane są z ludnością prymitywną, koczowniczą. Region brzeski wstępuje na arenę historyczną dopiero w okresie neolitu (ok. 4000-1700 lat pne), kiedy pojawia się tu ludność rolnicza prowadząca osiadły tryb życia. Wykopaliska z tej epoki znajdują się również w Borzęcinie. Jednakże skąpe ślady osadnictwa, świadczą o sporadycznej penetracji terenu doliny Uszwicy w pradziejach i średniowieczu. Zabytki archeologiczne okresu wczesnośredniowiecznego związane są niewątpliwie z ludnością słowiańską, prapolską.

XIV wiek przynosi nasilenie osadnictwa związanego z tzw. kolonizacją na prawie niemieckim, obejmując tereny dotychczas niezasiedlone, mniej urodzajne, pokryte lasami. Największe nasilenie tego procesu przypada na panowanie Kazimierza Wielkiego, obok którego akcję kolonizacyjną prowadzą rody rycerskie i biskupi krakowscy. Proces osadniczy tych terenów trwał do XVIII w. W okresie tym lokację uzyskały w: 1364 r. – Borzęcin i Przyborów, 1410 r. – Łęki, 1450 r. – Bielcza. Wraz z założeniem wsi Borzęcin utworzono parafię.

Osadnictwo tego rejonu ściśle związane było z istniejącymi tu kategoriami własności ziemskiej, a mianowicie monarszą i duchowną. Własność królewska obejmowała Przyborów i Łęki, a dobra duchowne – biskupów krakowskich: Borzęcin i Bielczę. Wybitnie rolniczy charakter rejonu spowodował, że ludność głównie zajmowała się i utrzymywała z rolnictwa.

W wyniku rozbiorów Polski obszar gminy razem z cała Galicją znalazł się pod panowaniem austriackim. Rząd austriacki podjął drastyczne kroki w stosunku do królewszczyzn, które decyzją z 28 stycznia 1773 r. zostały uznane za własność monarchii, a na przełomie XVIII i XIX w. większość ich sprzedał. Również wsie Przyborów i Łęki zostały sprzedane w 1834 r. Jakubowi Łasińskiemu.

W XIX w. jedną z form poszukiwań dodatkowych dochodów była masowa emigracja, zabierająca najbardziej wartościowe i przedsiębiorcze jednostki. Udogodnieniem wędrówek stała się linia kolejowa Kraków – Dębica z przystankiem w Biadolinach Szlacheckich wybudowana w 1856 r. Celem emigracji oprócz innych miejscowości w Galicji i Austrii były Niemcy, Dania i Węgry. Była to głównie emigracja sezonowa. Poważna część emigrantów kierowała się do Stanów Zjednoczonych i najczęściej osiedlała się tam na stałe, pomagając następnie rodzinom w kraju.

Podczas I wojny światowej teren Borzęcina stanowił obszar zaciętych walk, czego świadectwem są cmentarze żołnierskie. Po wojnie Borzęcin znalazł się w granicach wolnego państwa polskiego.

W okresie międzywojennym region brzeski posiadał duże przeludnienie wsi, najdalej posunięte rozdrobnienie gospodarstw chłopskich. Gospodarstwa te nie były w stanie wyżywić licznej zazwyczaj rodziny chłopskiej. Głód ziemi stanowił podłoże wszystkich wystąpień chłopskich.

Druga wojna światowa spowodowała duże straty wśród ludności Borzęcina wskutek działań wojennych, wywozu jej na roboty do Niemiec i obozów zagłady. Wojna oprócz strat w ludności przyniosła zniszczenia materialne.

2.2. Sieć osiedleńcza.

Rozmieszczenie ludności w poszczególnych jednostkach osadniczych.

Lp.	Nazwa jednostki osadniczej (wsie)	Liczba mieszkańców	% ogółu mieszkańców	Powierzchnia w km	Średnia gęstość zaludnienia M/km^2
1.	Bielcza	1.637	19,5	17,5	93,5
2.	Borzęcin	3.865	46,1	58,6	66,6
3.	Łęki	671	8,0	7,3	91,3
4.	Przyborów	1.757	20,9	14,7	119,5
5.	Waryś	463	5,5	4,2	110,2
	Gmina	8.393	100,0	102,3	82,0

Dane UG Borzęcin stan na 31.XII.2001 r.

Sieć osadniczą gminy tworzy 5 wsi, wśród których dominuje obszarowo i ludnościowo Borzęcin (wieś posiada 3 sołectwa). Zajmuje ona 57,3% ogólnej powierzchni gminy, skupiając 46% ogółu jej ludności.

Pod względem zaludnienia gmina dzieli się na 2 części:

- południową – wsie Bielcza, Łęki i Przyborów o gęstości zaludnienia średnio 103 osoby/km^2,
- północną – o gęstości zaludnienia w granicach 69 osób/km^2.

Według typologii fizjonomicznej wsie gminy zakwalifikowano do:

- ulicówek z przysiółkami – Borzęcin, Bielcza, Łęki, Przyborów,
- o zabudowie rozproszonej – Waryś.

Ulicówki to wsie jednodrożne ciągnące się po obu stronach jednej drogi, natomiast przysiółki stanowią małe osady utworzone z kilku lub kilkunastu zagród.

Wsie gminy Borzęcin i ich przysiółki:

Borzęcin – Okrajki, Zagrody, Wisowatki, Podszumin, Łazy, Granica Bagno, Czarnawa Przyborów – Górna Buczyna, Dolna Buczyna, Borek

Łęki – Za Stawem, Ciupina Górka

Bielcza – Przymiarki, Ulesie, Biedacz

Wsie Przyborów, Łęki i Bielcza usytuowane w południowej części gminy, ciągną się na kierunku wschód – zachód, natomiast środkiem gminy na kierunku północ – południe wzdłuż Uszwicy po obu jej stronach rozciąga się Borzęcin, w skład którego wchodzi 3 sołectwa tj. Borzęcin Górny, Borzęcin Dolny i Jagniówka. Jedynie wieś Waryś z zabudową rozproszoną opiera się o kompleks lasów i łąk we wschodniej części gminy.

Wsie gminy powstały wskutek planowo prowadzonej akcji osiedleńczej. Obecny wygląd wsi jest w znacznym stopniu odbiciem najdawniejszych struktur przestrzennych, jednakże w wyniku wtórnych podziałów rodzinnych doszło do wykształcenia się tak charakterystycznego dla obecnego krajobrazu szachownicowego układu pól, a rozbudowa organizmów wiejskich spowodowała daleko idące przemiany. Przykładem jest wieś gminna Borzęcin, gdzie w kierunku wschodnim rozwinęło się centrum administracyjno-usługowe, a linearnie wzdłuż drogi na Czarnawę rozbudował się kompleks przetwórczo-usługowy.

Wszystkie wsie charakteryzuje wysoki udział zabudowy zagrodowej. Zabudowa nierolnicza przemieszana jest z zagrodową, jedynie w Borzęcinie Górnym rozpoczęto budowę osiedla domów jednorodzinnych od strony przysiółka Czarnawa.

2.3. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju osadnictwa.

Istotnym elementem rozwoju przestrzennego gm. Borzęcin jest osadnictwo wiejskie, charakteryzujące się zwartą zabudową typu ulicówki z licznymi przysiółkami o zabudowie skupionej. Jedynie wieś Waryś posiada zabudowę rozproszoną.

Gmina posiada możliwości rozwoju osadnictwa za wyjątkiem:

- dolin rzek i cieków o niekorzystnych warunkach bioklimatycznych i gruntowo-wodnych,
- czystych kompleksów wysokich klas gleb będących przedmiotem ochrony m.in. przed wprowadzeniem na nie zainwestowania,
- udokumentowanych złóż surowców mineralnych,
- terenów występowania podtopień zakwalifikowanych jako obszary utrudnień w zagospodarowaniu przestrzennym,
- pasa terenu o szerokości 50 m od stopy wałów rz. Uszwicy,

- terenów podmokłości i zabagnień.

Wszystkie wsie gminy wyposażone są w urządzenia oraz sieć energetyczną gazową i telekomunikacyjną. Zwodociągowana jest tylko wieś Bielcza. Wyposażenie obszaru w urządzenia wodociągowo-kanalizacyjne to warunek rozwoju osadnictwa gminy, ochrony środowiska, podniesienia jej walorów estetycznych i standardów życia mieszkańców.

Sieć dróg powiatowych i gminnych zabezpiecza skomunikowanie pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi, jak również z ośrodkiem gminnym Borzęcinem.

Objęcie około 60% obszaru gminy Radłowsko-Wierzchosławickim i Bratucickim Obszarem Chronionego Krajobrazu obliguje do rozwoju przestrzennego osadnictwa w sposób nie zagrażający wartościom przyrodniczym i krajobrazowym „Obszarów”.

3. Wyposażenie inżynieryjne.

3.1. Infrastruktura techniczna – stan istniejący.

3.1.1. Zaopatrzenie w wodę.

Źródłem zaopatrzenia ludności w wodę są przydomowe studnie. Również funkcjonujące podmioty gospodarcze i obiekty użyteczności publicznej posiadają własne ujęcia ze studni kopanych. Wyjątek stanowi Zakład Produkcyjno-Handlowy „Elektro-Mechanika-Ropek" zlokalizowany na granicy Przyborowa i Borzęcina, który eksploatuje 4 studnie głębinowe, zaopatrując w wodę również kilka sąsiednich budynków mieszkalnych. Aktualnie we wsi Bielcza zrealizowano 11,1 km wodociągu, zasilanego wodą z magistrali wodociągowej „Łukanowice – Brzesko", do którego podłączono 286 gospodarstw.

Według badań przeprowadzonych w trakcie PSR 1996 r. – 723 gospodarstw rolnych pobierało wodę z wodociągu zagrodowego podłączonego do studni, co stanowiło 41% ogółu tych gospodarstw. Pozostałe korzystały z własnych studni bez instalacji wodociągowych.

3.1.2. Gospodarka ściekowa.

W obszarze gminy brak jest zbiorczych urządzeń oczyszczających i sieci kanalizacyjnych. Jedyna oczyszczalnia ścieków starego typu o przepustowości 50 m^3/h, nie oczyszczająca ścieków w wymaganym stopniu – działa przy Zakładzie Produkcyjno-Handlowym „Elektro-Mechanika-Ropek" w Przyborowie.

Ścieki sanitarne z gospodarstw domowych odprowadzane są do bezodpływowych zbiorników wybieralnych, często nieszczelnych. Część gospodarstw rolnych dysponująca instalacją wodociągową posiada indywidualne urządzenia kanalizacyjne. Na 702 gospodarstwa rolne odprowadzających ścieki do dołów gnilnych, jedynie 52 poddaje je dalszej utylizacji natomiast pozostałe zagospodarowywuje we własnym zakresie poprzez rozprowadzanie ścieków na przyległe tereny, wywóz na własne grunty bądź odprowadzanie bezpośrednio do rowów lub rzek.

Zorganizowany wywóz ścieków ze zbiorników wybieralnych do oczyszczalni w Szczurowej i Sterkowcu zwłaszcza dla obiektów użyteczności publicznej zabezpiecza Brzeski Zakład Komunalny Spółka z o.o.

3.1.3. Energetyka.

Przez obszar gminy przebiegają tranzytem linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia relacji:

220 kV Kraków – Tarnów północną częścią przez wieś Borzęcin,

110 kV Brzesko – Biadoliny – Tarnów południowym obrzeżem.

Obszar gminy Borzęcin zasilany jest z dwóch głównych punktów zasilania – GPZ 110/SN Biadoliny i GPZ 110/SN Szczurowa.

Obszar gminy posiada sprzyjające warunki do wykorzystania energii wiatru (budowa elektrowni wiatrowych).

Gminę pokrywa sieć linii 15 kV łączących ją z układem energetycznym sąsiednich gmin. Głównymi liniami 15 kV są linie: Biadoliny – Szczurowa, Biadoliny – Borzęcin i Biadoliny – Dunajcowa. Sieć linii elektroenergetycznych 15 kV wykonana jest jako napowietrzna, a ich łączna długość wynosi 53,9 km.

W obszarze pracuje 41 stacji transformatorowych 15/0,4 kV w których zainstalowano transformatory o łącznej mocy 4447 kW. Stacje transformatorowe usytuowane są w: Bielczy – 6, Borzęcinie – 22, Przyborowie – 8, Warysiu – 2, Łękach – 3. Moce transformatorów w stacjach napowietrznych mieszczą się w granicach 30 – 250 kVA, natomiast w jednej stacji Borzęcin XVII typ MSTu zainstalowany jest transformator 630 kVA. Obciążenie stacji jest nierównomierne i zawiera się w granicach 3-91%, co daje średnie obciążenie stacji transformatorowych na około 29,5%.

Bezpośrednio do odbiorców energia elektryczna dostarczana jest siecią linii niskich napięć o łącznej długości 154,5 km, wykonanych w zdecydowanej większości jako linie napowietrzne.

3.1.4. Gazownictwo.

Gmina została w pełni zgazyfikowana w latach 1992-1993. W jej obszar gaz doprowadzany jest gazociągiem wysokoprężnym Dn 100 mm będącym odgałęzieniem, od magistralnego gazociągu wysokoprężnego Dn 300 mm relacji Swarzów – Łukanowice.

We wsi Borzęcin zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia o maksymalnej przepustowości 3000 Nm^3/h (średnie zużycie gazu w miesiącach zimowych kształtuje się na poziomie 500 Nm^3/h), zasilająca odbiorców gazu w miejscowościach Borzęcin, Waryś i Bielcza. Odbiorcy gazu Łęk i Przyborowa zasilani są ze stacji redukcyjno-

pomiarowej I stopnia zlokalizowanej w Jadownikach gm. Wietrzychowice. Maksymalna przepustowość tej stacji wynosi 1500 Nm^3/h (średnie zużycie gazu w miesiącach zimowych kształtuje się na poziomie 549 Nm^3/h).

Ze stacji redukcyjno-pomiarowych siecią średnioprężną o średnicach Dn 125 – Dn 25 mm rozprowadzany jest gaz do odbiorców. Redukcja ciśnienia ze średniego na niskie, odbywa się poprzez indywidualne reduktory ciśnienia u poszczególnych odbiorców. Sieć gazowa poza wsią Waryś, wykonana jest z rur polietylenowych. Długość sieci rozdzielczej średniego ciśnienia to 109,8 km.

Według stanu na 31.XII.2000 r. liczba odbiorców gazu wyniosła ogółem – 1289, w tym odbiorcy: komunalno-bytowi – 1.242, zakłady wytwórcze – 7, pozostali – 40. Wśród odbiorców komunalnych 570 wykorzystuje gaz do ogrzewania mieszkań.

3.1.5. Ciepłownictwo.

Indywidualne systemy grzewcze jak: kotłownie opalane paliwem stałym i gazem, piece węglowe, ogrzewanie elektryczne – zaopatrują w ciepło obiekty w obszarze gminy. Wspólną kotłownię posiada jedynie kompleks oświatowy tj. szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole i hala sportowa w Borzęcinie Górnym.

Pozostałe obiekty użyteczności publicznej ogrzewane są z indywidualnych kotłowni gazowych, wśród których do większych należą kotłownie w:

- Urzędzie Gminy, OSP, Domu Ludowym, Gminnym Ośrodku Zdrowia, Rozdzielni Gazu, Kościele w Borzęcinie Górnym oraz Szkole Podstawowej w Borzęcinie Dolnym,
- Zakładzie Produkcyjno-Handlowym „Elektro-Mechanika-Ropek”, Szkole Podstawowej i Kościele w Przyborowie,
- Szkole Podstawowej w Łękach.

Największą kotłownię opalaną paliwem stałym posiada Przedsiębiorstwo Produkcji Nasiennej w Gorzelni Rolniczej Oddział Rektyfikacji w Przyborowie. Kotłownia o mocy 1 MW dostarcza ciepło technologiczne, zużywając przy max. produkcji około 750 Mg miału węglowego rocznie.

Budynki mieszkalne w części ogrzewane są przez kotłownie gazowe i opalane paliwem stałym, sporadycznie ogrzewaniem elektrycznym, a pozostałe piecami węglowymi.

3.1.6. Telekomunikacja.

Obsługę gminy w zakresie usług telekomunikacyjnych zabezpieczają Telefony Brzeskie i Telekomunikacja Polska S.A. Urząd Statystyczny określił liczbę abonentów telefonicznych wg stanu 1997 r. na 1.549, co daje wskaźnik 183,2 abonentów na 1000 mieszkańców. Telefonizacja całej gminy w latach 1995-97, rozwiązała problem dostępu do telefonów.

3.1.7. Gospodarka odpadami.

Gospodarkę odpadami rozwiązano poprzez gromadzenie ich w 21 kontenerach o pojemności 2,2 m^3 każdy rozmieszczonych we wsiach: Borzęcin – 5, Bielcza – 1, Przyborów – 9, Łęki – 5, Waryś – 1. Kontenery opróżniane są średnio raz na 2 tygodnie, co daje średnią ilość wywożonych odpadów z gminy na wysypisko w ilości około 15 m^3/tydzień. Wywóz na składowisko w Jadownikach zabezpiecza Brzeski Zakład Komunalny Spółka z o.o.

Wysypisko komunalne w Bielczy, funkcjonujące od 1979 r. ze względu na wypełnienie i negatywne oddziaływanie na środowisko, zostało zamknięte i poddane rekultywacji. Termin zakończenia prac ustalono na czerwiec 2003 r.

3.1.8. Cmentarnictwo.

Gmina posiada 4 czynne cmentarze: w Borzęcinie Górnym i Dolnym, Bielczy.

Lp.	Lokalizacja cmentarza	% wykorzystania powierzchni	Zasięg obsługi
1.	Borzęcin Dolny	80,0	Borzęcin Dolny
2.	Borzęcin Górny	65,0	Borzęcin Górny, Waryś
3.	Bielcza	75,0	Bielcza, cz. Waryś
4.	Przyborów	15,0	Przyborów

Wieś Łęki dokonuje pochówków na cmentarzu w Szczepanowie. Ponadto w Borzęcinie, Przyborowie i Bielczy znajdują się cmentarze żołnierskie z okresu I wojny światowej. Obiekty te, proponowane są do objęcia prawną ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków. Aktualnie są one mocno zaniedbane.

3.1.9. Komunikacja.

Południowym odcinkiem wzdłuż granicy wsi Bielcza z gm. Dębno przebiega linia kolejowa Tarnów – Kraków.

Podstawowy układ drogowy tworzą drogi wojewódzkie i powiatowe. Drogi wojewódzkie to:

droga nr 768 Brzesko – Koszyce; biegnąca w obszarze gminy przez wieś Przyborów,

droga nr 964 Biadoliny Radłowskie – Niepołomice; biegająca na kierunku wschód – zachód przez wieś Borzęcin Dolny.

Przez gm. Borzęcin przebiegają drogi powiatowe relacji:

nr 107 Zaborów – Bielcza,

nr 108 Mokrzyska – Radłów,

nr 109 Bielcza – Wola Dębińska,

nr 137 Szczepanów – Borzęcin, nr

138 Borek – Rudy Rysie,

nr 139 Przyborów p. wieś,

nr 140 Wokowice – Łęki.

Charakterystyka dróg powiatowych (odcinków) w obszarze gm. Borzęcin

Lp.	Przebieg drogi	Nr drogi	Długość w km	Klasa drogi	Rodzaj nawierzchni
1.	Bielcza – Borzęcin Górny – Borzęcin Dolny	107	12,4	główna	bitumiczna
2.	Bielcza – Waryś	108	10,5	główna	bitumiczna
3.	Bielcza	109	1,9	główna	bitumiczna
4.	Przyborów – Borek – Borzęcin Górny	137	7,3	główna	bitumiczna
5.	Borek (Borzęcin)	138	3,6	zbiorcza	bitumiczna (3,2 km) tłuczniowa (0,4 km)
6.	Przyborów p. wieś	139	2,0	główna	bitumiczna
7.	Łęki	140	2,4	zbiorcza	bitumiczna

Uzupełnieniem układu drogowego jest sieć dróg gminnych będących w gestii gminy, których główną funkcją jest wewnętrzna obsługa mieszkańców w zakresie dostępności do dróg wyższej rangi oraz obsługa gospodarki rolnej. Łączna długość tych dróg wynosi – 59 km.

Ważniejsze drogi gminne to:

nr 4312001 Waryś – Borek,

nr 4312002 Borzęcin – Czarnawa,

nr 4312002 Bielcza – Biadoliny,

nr 4312004 Wał Lewy – Okrajki,

nr 4312005 Borzęcin – Wał Prawy,

nr 4312006 Jagniówka przez wieś,

nr 4312007 Przyborów – Buczyna,

nr 4312008 Łęki – Szczepanów,

nr 4312009 Borzęcin Dolny – Wisowatki,

nr 4312010 Łęki – Pańska Wieś,

nr 4312011 Przyborów – Na wsie,

nr 4312012 Borzęcin – Granica,

nr 4312013 Bielcza – Biedacz.

Gęstość dróg w gm. Borzęcin kształtuje się średnio 39,2 km/100 km^2 dróg powiatowych i 57,7 km/100 km^2 dróg gminnych.

Drogi wojewódzkie i powiatowe posiadają nawierzchnię bitumiczną (za wyjątkiem odcinka długości 0,3 km o nawierzchni tłuczniowej w ciągu drogi powiatowej Borek – Rudy Rysie).

Zarząd Dróg Powiatowych na bieżąco wykonuje remonty cząstkowe głównie likwidację wyboi.

3.1.10. Komunikacja zbiorowa.

Gmina Borzęcin nie posiada gminnej komunikacji zbiorowej. Obsługę komunikacyjną świadczą: PKS oraz prywatni przewoźnicy.

Prywatni przewoźnicy obsługujący gm. Borzęcin

Lp.	Nazwa przewoźnika	Linia komunikacyjna	Ilość połączeń (dni robocze)
1.	Firma Usługowo-Transportowa Adamus Brzesko	Brzesko – Łęki	16
2.	Józef Garbarz Przyborów	Brzesko – Mokrzyska Przyborów	24
3.	Usługi Budowlano-Transportowe Solak Szczurowa	Brzesko – Szczurowa – Wola Przemykowska	30
4.	MPK Spółka z o.o. linia nr 5	Brzesko Szpital – Bielcza	20
	linia nr 12	Brzesko – Przyborów	24

Częstotliwość kursów PKS uzupełniana przez prywatnych przewoźników zabezpiecza w pełni potrzeby mieszkańców.

3.2. Diagnozy wyposażenia w infrastrukturę techniczną i uwarunkowanie.

Możliwości rozwoju gm. Borzęcin z powodu stopnia wyposażenia w infrastrukturę techniczną określa się w poszczególnych mediach, identyfikując zarówno ich jakość, ilość i dostępność. I tak:

W gminie dominuje zaopatrzenie w wodę z indywidualnych studni, jedynie we wsi Bielczy 286 gospodarstw korzysta z wodociągu grupowego. Budową wodociągu w Bielczy rozpoczęto wodociągowanie gminy.

W opracowanej przez Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego i Melioracji Spółka z o.o. w Krakowie „Koncepcji programowo-przestrzennej wodociągowania gm. Borzęcin" zaprojektowano układ sieci wodociągowej dla całej gminy, przy założeniu zasilania go z wodociągu „Łukanowice – Brzesko". Ze względów hydraulicznych, wykluczono podłączenie sołectwa Jagniówka do rozważanego układu sieci wodociągowej. Ta część wsi Borzęcin, zasilana będzie w wodę z wodociągu Szczurowa zgodnie z „Koncepcją programową dla miejscowości Jagniówka" opracowaną przez M. Kita w 2000 r.

Koncepcja zakłada etapowanie prac, dzieląc przedsięwzięcia na III etapy:

I etap - rurociąg tranzytowy „Wola Dębińska – Bielcza – Borzęcin",
- pierścienie obejmujące centralną część Borzęcina Dolnego i Górnego

II etap - sieć wodociągowa miejscowości Waryś, oraz wszystkich przysiółków Borzęcina, sołectwa Jagniówka,

III etap - sieć wodociągowa Przyborowa i Łęk.

Łączna długość sieci wodociągowej – 75.650 mb z tego:

	dł. sieci w mb	przyłącza szt/mb
- Jagniówka	2.600	66/130
- Borzęcin Dolny	13.600	178/3600
- Borzęcin Górny	29.800	749/15000
- Waryś	4.950	101/2000
- Bielcza	8.200	zrealiz.
- Przyborów	11.150	397/7900
- Łęki	4.950	208/4100

Realizacja przedsięwzięcia warunkuje zabezpieczenie dostawy odpowiedniej ilości i jakości wody, a przez to stworzenie korzystnych warunków dla intensyfikacji produkcji rolnej, rozwoju drobnej wytwórczości w tym przetwórstwa, poprawę standardów życia mieszkańców.

Nieuporządkowana gospodarka ściekowa, stanowi istotny czynnik ograniczający rozwój gminy i degradujący środowisko naturalne, a zwłaszcza zasoby wodne. Wywołuje to pilną konieczność jej porządkowania, która wg „Koncepcji programowo-przestrzennej sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków gm. Borzęcin" zakłada wariantowe rozwiązanie budowy wspólnej oczyszczalni w miejscowości Jagniówka z doprowadzeniem do niej ścieków z obszaru całej gminy lub trzech w miejscowościach: Jagniówka, Bielcza i Przyborów. Układ sieci kanalizacyjnej dostosowano do układu zabudowy grupującej się w wyraźne skupiska.

Na obecny czas wybrano wariant II (z jedną oczyszczalnią w Jagniówce) przyjmując wspólny układ sieci dla sołectw Borzęcina Dolnego i Górnego oraz Jagniówki. Do tego układu dołączono przysiółki: Wisowatki, Łazy, Wielką Drogę, Czarnawę oraz wieś Waryś. Ścieki z wymienionych przysiółków będą przetłaczane poprzez sieć kanalizacyjną Borzęcina na oczyszczalnię. Południową część gminy – Przyborów, Łęki i Bielczę włącza się do oczyszczalni poprzez przetłaczanie ścieków siecią kanalizacyjną Borzęcina.

Docelową przepustowość oczyszczalni ścieków w Jagniówce założono na 1000 m^3/dobę. Dla uzyskania efektu ekologicznego pracy oczyszczalni, niezbędne jest doprowadzenie do niej w I-ym etapie około 30 % ścieków w stosunku do przepustowości oczyszczalni. Ilość taką uzyska się po podłączeniu do sieci kanalizacyjnej sołectw: Jagniówka, Borzęcin Dolny i Górny oraz wsi Waryś. W kolejnych etapach można przyłączać pozostałe wsie: Przyborów, Łęki, Bielczę. Łączna długość zbiorczej sieci kanalizacyjnej wyniesie 59,1 km.

Opracowane programy rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej oraz wymogi ochrony środowiska – preferują równoległą budowę urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Z uwagi na zakres przedsięwzięć i ich koszty, niezbędne jest etapowanie prac oraz czynienie starań o dotacje ze środków pomocowych na ich realizację.

Przecinające gminę linie energetyczne wysokich napięć 220 kV i 110 kV – stanowią niekorzystne dominanty w krajobrazie. Utrudniają również zagospodarowanie otoczenia, z uwagi na konieczność zachowania stref ochronnych (pasa terenu spełniającego wymogi PN 75/E-05100).

Przecinając tereny leśne wywołują szerokie przecinki, natomiast gęsta sieć linii 15 kV i niskich napięć wpływa szpecąco na krajobraz m.in. poprzez gęste rozstawienie słupów energetycznych, liczne stacje transformatorowe, przecinki w terenach zalesionych i zakrzewionych, ogławianie drzew.

Złagodzenie obcości w stosunku do otoczenia to wykorzystanie elementów żywej przyrody jak zadrzewienia np. sytuowanie słupów przy zadrzewieniach zamiast na wolnej przestrzeni, nieschematyczne obsadzanie masztów roślinnością. Nowe urządzenia natomiast winny być wkomponowane w sposób zespalający je z charakterem krajobrazu.

System energetyczny gm. Borzęcin zapewni zaspokojenie potrzeb aktualnym i potencjalnym odbiorcom energii elektrycznej. Istniejące stacje transformatorowe posiadają znaczne rezerwy przepustowości (średnie obciążenie stacji wynosi 29%). Autorzy opracowania „Założenia – do planu zaopatrzenia gm. Borzęcin w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe" uwzględniają rozbudowę sieci średnich napięć wraz ze stacją transformatorową dla kompleksu Borek-Łazy. Przyłączanie nowych odbiorców w obszarze gminy, wymagać będzie sukcesywnej rozbudowy sieci niskich napięć.

Ze względu na korzystne warunki, należy rozważyć wykorzystanie energii wiatru, poprzez lokalizację na obszarze gminy elektrowni wiatrowych.

W systemie gazowniczym gminy, istnieją duże rezerwy w przepustowości zarówno stacji redukcyjno-pomiarowych jak i sieci średniego ciśnienia. Pozwolą one, na pokrycie zwiększonego zapotrzebowania na gaz istniejącym i nowym odbiorcom. Potencjalni odbiorcy będą mogli korzystać z gazu dla potrzeb komunalno-bytowych jak i grzewczych. Dostawa gazu dla nowej zabudowy, wymagać będzie jednak rozbudowy sieci doprowadzającej w Borzęcinie, Przyborowie i Łękach.

Zgazyfikowanie gminy stanowi ważny element dla ochrony środowiska, a zwłaszcza powietrza atmosferycznego. Gaz jako ekologiczny nośnik energii, ograniczył stosowanie węgła, a tym samym emisję dwutlenku siarki i węgla do atmosfery.

Ze względu na charakter zabudowy – dominuje jednorodzinna – zaopatrzenie w ciepło, utrzyma się poprzez indywidualne systemy grzewcze. Podstawowym nośnikiem ciepła będzie nadal gaz i węgiel kamienny. Udział węgla winien wykazywać tendencję malejącą na rzecz gazu ziemnego.

Rozwiązanie gospodarki odpadami poprzez jasny i czytelny system umożliwiający segregację, usuwanie i zagospodarowanie to główny cel „Programu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gm. Borzęcin w latach 2000-2020".

Według wyliczeń autorów „Programu” do 2005 r. powstanie średnio rocznie 3.325 m^3, a po 4.150 m^3 odpadów. Założono pięcioletni okres wdrażania ustaleń programu.
„Program” nie przewiduje budowy własnego wysypiska, lecz wywóz odpadów. Wg informacji UG odpady będą wywożone na wysypisko poza teren gminy, przez firmę wyłonioną w wyniku przetargu. Jest to rozwiązanie niekorzystne, gdyż w przypadku zerwania umowy przez odbiorcę odpadów może spowodować niebezpieczne zagrożenie dla środowiska (powstawanie nowych dzikich wysypisk). Stąd celowym byłoby rozważenie propozycji budowy nowego wysypiska gminnego bądź realizacji takiego w kooperacji z sąsiednimi gminami.

Uwarunkowaniem uporządkowania gospodarki odpadami jest również likwidacja dzikich wysypisk. W 1998 r. zinwentaryzowano w obszarze gminy 28 dzikich wysypisk – miejsc, na których systematycznie lub okresowo deponowane są odpady. Łącznie powierzchnię ich określono na 66 ary, a teren zaśmiecany wokół nich na około 30 ha. Teren zaśmiecany to głównie powierzchnie wzdłuż cieków wodnych. Ilość złożonych odpadów na dzikich wysypiskach oszacowano na ok. 3.200 m^3. Wysypiska usytuowane są najczęściej wśród zadrzewień, nad ciekami i w naturalnych bądź sztucznych zagłębieniach terenu.

Sieć komunikacyjna stanowi ważny element zagospodarowania przestrzennego gminy. Z jednej strony służy ona do zaspokojenia potrzeb transportowych, a z drugiej stymuluje rozwój obszaru. Dogodny i szybki dostęp do dróg głównych – krajowych i wojewódzkich intensyfikuje tendencje rozwojowe, przy czym dostęp do dróg wyższej sieci ma większy wpływ na gospodarkę. Przebieg dwóch dróg wojewódzkich wpisuje gm. Borzęcin w układ drogowy województwa i kraju. Wybudowany w bieżącym roku most na Wiśle w m. Górka w ciągu drogi wojewódzkiej nr 684 – podniesie rangę tej drogi jako łącznika komunikacyjnego Centralnej z Południową Polską.
Obecnie przygotowywane są projekty przebudowy i modernizacji drogi, uwzględniające wariantowe rozwiązania jej przebiegu w obszarze gminy.
Realizacja tej inwestycji wraz z MOP (miejscami obsługi pasażerów) w obszarze gminy wpłynie aktywizujące na jej rozwój.

Układ drogowy gm. Borzęcin zabezpiecza wewnętrzną obsługę jej obszaru, skomunikowanie poszczególnych wsi z ośrodkiem gminnym, a także połączenia z sąsiednimi gminami i powiatowym miastem Brzeskiem.

4. Warunki życia mieszkańców.

4.1. Zasoby mieszkaniowe.

Zabudowa mieszkaniowa i jej przestrzenne rozmieszczenie

Lp.	Miejscowości	Liczba budynków mieszkalnych	w tym:		Pustostany w zabudowie mieszkaniowej
			zabudowa zagrodowa	zabudowa jednorodzinna	
1.	Borzęcin	1.070	818	235	17
2.	Bielcza	410	278	127	5
3.	Łęki	197	167	25	5
4.	Przyborów	475	311	161	3
5.	Waryś	102	72	29	1
Gmina		2.254	1.646	577	31

Dane według inwentaryzacji urbanistycznej, w której uwzględniono również obiekty mieszkalne będące w trakcie realizacji.

Zasoby mieszkaniowe gminy to 2.254 budynki. Spośród nich 31 to pustostany. W terenach wiejskich dominuje zabudowa zagrodowa stanowiąc średnio 73 % ogółu zabudowy. W miejscowości Przyborów znajdują się budynku wielorodzinne komunalne liczące 14 mieszkań.

Zasoby mieszkaniowe – wskaźnik zagęszczenia

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa w tys. m^2	Liczba osób na		Przeciętna pow. użytkowa mieszk./osobę
				mieszkanie	izbę	
Gmina Borzęcin	2.162	7.538	158,3	3,94	1,13	18,6
Powiat brzeski	23.080	84.912	1.689,4	3,86	1,05	189
Województwo małopolskie	921.186	3.224.417	59.448,3	3,43	0,98	18,8

Według stanu na 31.XII.2001 r. zasoby mieszkaniowe gminy Borzęcin liczyły 2.162 mieszkania o 7.538 izbach. Warunki mieszkaniowe ludności gminy we wskaźnikach zagęszczenia są gorsze od średnich warunków ludności powiatu brzeskiego i województwa małopolskiego.

4.2. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju mieszkalnictwa.

W obszarze gminy dominuje zabudowa zagrodowa stanowiąc około 73% ogółu zasobów. Standardy mieszkaniowe we wskaźnikach zagęszczenia, wskazują na gorsze warunki mieszkaniowe ludności gminy niż w powiecie brzeskim. Jest to efekt wysokiego udziału zabudowy starej – drewnianej, głównie o średnim lub złym stanie technicznym.

Stosunkowo nieliczna zabudowa nierolnicza przemieszana jest z zagrodami. Ta forma zabudowy skupia się głównie w miejscowości gminnej Borzęcin zwłaszcza Górny, gdzie obecnie wyznaczono i uruchomiono kompleks terenów pod osiedle mieszkaniowe. Osiedle usytuowano na południe drogi Borzęcin Górny – Czarniawa.

W gminie w latach 1995-2001 oddano do użytku ogółem 55 mieszkań z tego:

- 1995 r. - 4 mieszkania
- 1996 r. - 7 mieszkań
- 1997 r. - 17 mieszkań
- 1998 r. - 6 mieszkań
- 1999 r.- 11 mieszkań
- 2000 r.- 4 mieszkania
- 2001 r. - 6 mieszkań

Rozmiary budownictwa na przestrzeni ostatnich lat utrzymały się na poziomie około 8 mieszkań rocznie. W latach 1996-2000 wydano 120 pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych.

Ograniczone rozmiary budownictwa mieszkaniowego i stan istniejącej substancji, wskazuje na słabą kondycję finansową ludności. Wywołuje to potrzebę koncentracji działań na rzecz zachowania istniejącej zabudowy (remonty, modernizacja) oraz podniesienia jej estetyki (porządkowanie zabudowy i otaczających ją terenów).

Dostępność mieszkań w gminie jest mniejsza niż w województwie. Potwierdza to wskaźnik dostępności statystycznej ilości mieszkań przypadającej na 1000 mieszkańców, który wynosi dla województwa małopolskiego 284, a gminy 254. Wielkość wskaźnika w ilości 400 m/1000 mieszkańców stanowi stan względnego nasycenia. Jest to dolna granica wskaźnika dostępności mieszkań w krajach UE.

Poprawa warunków mieszkaniowych ludności wymaga inwestowania w budownictwo mieszkaniowe. Wysoki udział starej zabudowy, preferuje do jej odtwarzania w obrębie istniejących siedlisk bądź na nowych terenach, ze względu na silne jej zagęszczenie (bardzo wąskie działki lokalizacyjne). Podniesienie standardów wyposażenia mieszkań,

uwarunkowane jest uzbrojeniem terenów w infrastrukturę techniczną zwłaszcza wodociągowo-kanalizacyjną. Obecnie jedynie wieś Bielcza posiada sieć wodociągową.

4.3. Infrastruktura społeczna.

4.3.1. Oświata i opieka przedszkolna.

W gminie Borzęcin działalność edukacyjną prowadzą 1 gimnazjum i 2 oddziały zamiejscowe oraz 5 szkół podstawowych z 1 filią.

Sieć placówek szkolnictwa z gm. Borzęcin

Lp.	Miejscowość	Rodzaj szkoły	Liczba uczniów 2001/2002	Liczba pdn	Liczba uczniów /1pdn	Nauczyciele pełnozatr.
1.	Borzęcin	gimnazjum	210	12	17	14
	Borzęcin Górny	szkoła podstawowa „0”	278 25	11	25	24,5
	Borzęcin Dolny	szkoła podstawowa „0”	91 19	8	11	11
2.	Bielcza	oddział gimnazjum szkoła podstawowa „0”	90 160 14	8	31	19
3.	Przyborów	oddział gimnazjum szkoła podstawowa „0”	151 181 42	22	15	24
4.	Łęki	szkoła podstawowa oddz. „0”	47 5	6	8	8
5.	Waryś	punkt filialny szkoły podstawowej w Borzęcinie Górnym „0”	18 7	2	9	2
	Gmina	gimnazja szkoły podstawowe	451 775	57	21	88

Publiczne Gimnazjum w Borzęcinie posiada 2 oddziały zamiejscowe w Bielczy i Przyborowie, a Szkoła Podstawowa w Borzęcinie Górnym – punkt filialny w Warysiu. Stan obiektów szkolnych oceniany jest jako dobry.

Gimnazjum w Borzęcinie Górnym posiada pełnowymiarową halę sportową, szkoły podstawowe w Bielczy i Borzęcinie Górnym wyposażone są w sale gimnastyczne, a w szkołach podstawowych w Borzęcinie Dolnym, Przyborowie i Łękach przystosowano pomieszczenia lekcyjne dla potrzeb wychowania fizycznego.

Przyszkolne boiska znajdują się w Borzęcinie Dolnym, Przyborowie, Bielczy, Łękach. W trakcie budowy pozostaje boisko w Borzęcinie Górnym przy kompleksie oświatowym. W Przyborowie mieści się dom nauczyciela.

Przy szkołach podstawowych w Borzęcinie Górnym i Przyborowie funkcjonują świetlice szkolne z dożywianiem. Ze środków pomocy społecznej sfinansowano dożywianie dla 162 dzieci z 57 rodzin. Dożywianiem objęto dzieci uczące się w szkołach jak i przedszkolach.

Placówki wychowania przedszkolnego

Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci 2001/2002	Ilość oddziałów	Ilość nauczycieli
1.	Przedszkole w Borzęcinie Górnym	36	1	2
2.	Przedszkole w Borzęcinie Dolnym	24	1	1
3.	Przedszkole w Bielczy z oddziałem klasy „0”	50	2	7

We wszystkich szkołach podstawowych uruchomiono oddziały „O” obejmując opieką 6-latków w ilości 112 dzieci.

W obszarze gminy brak jest placówek szkolnictwa ponadgimnazjalnego. Młodzież korzysta z tego typu szkół m. Brzeska, Tarnowa, Radłowa.

4.3.2. Opieka zdrowotna.

Opiekę zdrowotną mieszkańcom zabezpiecza Gminny Ośrodek Zdrowia w Borzęcinie dysponujący 3 gabinetami ogólnymi, gabinetem stomatologicznym i poradnią „K”. Ośrodek zatrudnia 3 lekarzy ogólnych, stomatologa, 5 pielęgniarek i położną. Obsługuje ludność wsi Borzęcin, Waryś i Bielcza łącznie około 6000 osób. W budynku ośrodka funkcjonuje apteka. Mieszkańcy wsi Przyborów i Łęki korzystają z usług medycznych ośrodka zdrowia w Szczepanowie gm. Brzesko. W zakresie usług specjalistycznych i lecznictwa zamkniętego ludność gminy korzysta z placówek m. Brzeska i Tarnowa.

4.3.3. Kultura i sport.

Baza materialna placówek kulturalno-oświatowych to:

- dom Ludowy w Borzęcinie (GOK) z salą widowiskową na 250 miejsc i pomieszczeniami świetlicowymi, wiejskie świetlice w Borzęcinie Dolnym, Przyborowie, Bielczy, Jagniówce, Warysiu i Łazach,
- Gminna Biblioteka Publiczna z 2-ma filiami w Przyborowie i Bielczy,

- remizy OSP w Borzęcinie Górnym, Dolnym, Jagniówce, Bielczy, Przyborowie, Łękach,
- nowowybudowana pełnowymiarowa hala widowiskowo-sportowa w Borzęcinie Górnym,
- boiska sportowe: Borzęcinie Dolnym, Borzęcinie Górnym, Jagniówce, Przyborowie i Bielczy oraz strzelnica w Bielczy.

W gminie aktywnie działa Gminny Klub Sportowy propagując kulturę fizyczną szczególnie wśród młodzieży. W Przyborowie, Borzęcinie Górnym i Dolnym, Bielczy, Łękach działa 13 drużyn piłkarskich, 2 sekcje tenisa stołowego, 1 sekcja strzelecka. GKS liczy łącznie około 350 członków.

4.3.4. Usługi sakralne.

Usługi sakralne świadczą: Kościół Parafialny w Bielczy, Kościół Parafialny p.w. NMP Królowej Polski w Borzęcinie Dolnym, Kościół Parafialny w Borzęcinie Górnym, Kościół Parafialny w Przyborowie, Kaplica w Łazach. Mieszkańcy wsi Łęki przynależą do parafii w Szczepanowie.

4.3.5. Rekreacja i wypoczynek.

Rozległe obszary leśne pełne grzybów i leśnych owoców, a także stawy rybne i zbiorniki wodne systematycznie zarybiane, z których mogą korzystać głównie wędkarze – stanowią interesującą ofertę dla turystów. 6 gospodarstw agroturystycznych: 2 – w Warysiu, 1 – w Borzęcinie i 3 – w Przyborowie, to początek rozwoju rodzimej agroturystyki.

4.4. Poziom wyposażenia w zakresie usług publicznych i komercyjnych.

Zlokalizowane usługi zarówno publiczne jak i komercyjne zaspokajają potrzeby wyłącznie ludności gm. Borzęcin. Wybudowana pełno-wymiarowa hala widowiskowo-sportowa zapewne obejmie swym zasięgiem również obsługę ludności sąsiednich gmin.

Ośrodkiem usługowym wyposażonym w pełny zestaw usług publicznych z zakresu administracji, oświaty, zdrowia i opieki społecznej, kultury, sportu jest miejscowość Borzęcin sołectwo Borzęcin Górny.

Jednostkami dysponującymi niepełnym wyposażeniem są Przyborów, Bielcza i sołectwo Borzęcin Dolny. Słabo wyposażone są natomiast wsie Łęki i Waryś, które korzystają z usług zlokalizowanych w Borzęcinie i Bielczy.

Z racji dogodnego skomunikowania i bliskości wsie Przyborów i Łęki korzystają z niektórych obiektów usługowych jak ośrodka zdrowia, cmentarza w Szczepanowie gm. Brzesko.

Poziom wyposażenia wsi w usługi komercyjne reguluje rynek, stąd oprócz wolnostojących obiektów handlowo-usługowych istnieje wiele sklepów i zakładów usługowych w budynkach mieszkalnych.

5. Demografia, rynek pracy.

5.1. Potencjał ludnościowy i jego zmiany.

Ludność gminy Borzęcin w 2001 r. liczyła 8.515 osób z tego 4.211 mężczyzn i 4.304 kobiet. Na przestrzeni lat 1976-2001 dynamika przyrostu ludności wyniosła 103,5%, a jej rzeczywisty przyrost to 283 osoby. W okresie tym nastąpiła poprawa proporcji pomiędzy liczbą kobiet przypadającą na 100 mężczyzn z 114 do 102.

Rozwój demograficzny ludności gm. Borzęcin w latach 1975-2001

Lata	Ludność ogółem	w tym:		Wskaźnik feminizacji
		mężczyźni	kobiety	
1980	8.034	3.807	4.227	111
1985	7.952	3.794	4.158	109
1988	8.346	3.994	4.352	109
1990	8.266	4.036	4.230	105
1991	8.255	4.020	4.235	105
1992	8.502	4.166	4.336	104
1993	8.491	4.157	4.334	104
1994	8.550	4.185	4.365	104
1995	8.551	4.188	4.363	104
1996	8.541	4.189	4.352	104
1997	8.542	4.184	4.358	104
1998	8.488	4.174	4.314	103
1999	8.505	4.198	4.307	102
2000	8.525	4.209	4.316	102
2001	8.515	4.211	4.304	102

Dane Roczniki Statystyczne

Ludność wg jednostek osadniczych.

Lp.	Jednostka osadnicza	Liczba ludności		Przyrost rzeczywisty w latach 2001-1978	Dynamika 2001/1978 w %
		1976	2001		
1.	Bielcza	1.591	1.637	46	102,9
2.	Borzęcin	3.829	3.865	36	100,9
3.	Łęki	736	671	-65	91,2
4.	Przyborów	1.480	1.757	277	118,7

Lp.	Jednostka osadnicza	Liczba ludności		Przyrost rzeczywisty	Dynamika 2001/1978 w %
		1976	2001		
5.	Waryś	474	463	-11	97,1
Gm. Borzęcin		8.110	8.393	283	103,5

Dane: NSP – 1978 r., UG Borzęcin – 2001 r.

Rozmieszczenie ludności w obszarze gminy jest nierównomierne. Wieś Borzęcin skupia aż 46 % ogółu ludności. Przestrzenne rozmieszczenie przyrostu ludności w latach 1978-2001 wskazuje, iż najwyższą dynamikę wzrostu osiągnął Przyborów (118,7 %). We wsiach Łęki i Waryś wystąpiło zjawisko depopulacji. Liczba mieszkańców tych jednostek zmniejszyła się łącznie o 76 osób. Bielczę i Borzęcin cechował słaby rozwój demograficzny.

Głównymi czynnikami zmian liczbowych i strukturalnych są ruchy naturalne i migracyjne. W wyniku tych procesów nastąpił rzeczywisty przyrost ludności w latach 1978-2001 o 283 osoby, w tym w ostatnim 10-leciu o 260 osób.

Ruch naturalny ludności gm. Borzęcin (w liczbach bezwzględnych)

Lata	Urodziny	Zgony	Przyrost naturalny	Przyrost naturalny na 1000 M. (w ‰)
1.	2.	3.	4.	5.
1980	180	102	78	9,7
1985	175	119	56	6,3
1988	158	108	50	6,0
1990	139	103	36	4,2
1991	140	104	36	4,3
1992	159	94	65	7,5
1993	133	93	40	4,7
1994	152	112	40	4,6
1995	146	107	39	4,5
1996	117	111	6	0,7
1997	126	115	11	1,3
1998	103	100	3	0,35
1999	105	89	16	1,9
2000	105	83	22	2,6
2001	103	78	25	2,9

Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w 2001 r. wyniósł dla gm. Borzęcin 2,9‰ (analogiczny wskaźnik dla powiatu brzeskiego 3,0‰, a województwa

małopolskiego 1,6‰). Wskaźnik ten na przestrzeni lat 1980-2001 wykazuje systematyczny spadek od 9,7‰ aż do 0,35‰ w 1998 r. a następnie niewielki wzrost do 2,9‰ w 2001 r. Spadek przyrostu naturalnego to efekt systematycznego zmniejszania się liczby urodzin przy utrzymującej się, a w ostatnich latach nieznacznie malejącej liczbie zgonów.

Migracja stała

Lata	Napływ				Odpływ				Saldo migracji stałej
	Razem	w tym			Razem	w tym			
		z miast	ze wsi	z zagranicy		do wsi	do miast	zagranica	
1980	127	63	64	-	254	154	100	-	-127
1988	81	35	46	-	144	61	81	2	-63
1990	68	21	47	-	104	38	65	1	-36
1991	x	x	x	x	x	x	x	x	-46
1992	163	100	63	-	233	148	85	-	-73
1993	x	x	x	x	x	x	x	x	-51
1994	x	x	x	x	x	x	x	x	-16
1995	55	10	39	6	123	39	81	3	-68
1996	x	x	x	x	x	x	x	x	-22
1997	55	19	32	4	75	30	36	9	-20

W całym okresie 1980-1997 r. występuje ujemne saldo migracji stałej, chociaż jego rozmiary systematyczne zmniejszają się od -127 osób w 1980 r. do -20 w 1997 r. Gmina stanowi obszar odpływu ludności na zewnątrz, co potwierdza dodatkowo skala migracji czasowej.

Migracja czasowa

Lata	Ludność zamieszkała na pobyt czasowy		Ludność zamieszkała czasowo nieobecna		Saldo migracji czasowej
	ogółem	w tym mężczyźni	ogółem	w tym mężczyźni	
1992	48	25	210	111	-162
1994	x	x	x	x	-127
1995	67	34	164	77	-97
1996	x	x	x	x	-91
1997	101	48	182	90	-81

Rozmiary migracji czasowej ocenia się średnio rocznie w latach 1992-1997 na około 110 osób, przy czym w równych proporcjach dotyczy ona zarówno mężczyzn jak i kobiet. Migracje czasowe powodowane są zmianą miejsca pobytu w związku z podejmowaniem nauki w szkołach średnich i wyższych oraz pracy zawodowej, bez możliwości zmiany miejsca zamieszkania. Gross z ludności migrującej czasowo, to ludzie młodzi wyjeżdżający często do pracy poza granice kraju.

Struktura wiekowa ludności gm. Borzęcin

Lata	Ludność ogółem	w tym w wieku			Ludność ogółem w %	w tym w wieku %		
		przedprodukcyjnym	produkcyjny	poprodukcyjny		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
1996	8.541	2.506	4.657	1.378	100,0	29,3	54,5	16,2
1998	8.488	2.416	4.722	1.350	100,0	28,5	55,6	15,9
1999	8.505	2.389	4.763	1.353	100,0	28,1	56,0	15,9
2000	8.525	2.363	4.787	1.375	100,0	27,7	56,2	16,1
2001	8.515	2.329	4.802	1.384	100,0	27,3	56,4	16,3
2001 powiat brzeski	90.106	24.776	52.519	12.811	100,0	27,5	58,3	14,2
2001 woj. małopolskie	3.240.928	792.202	1.965.060	484.666	100,0	24,4	60,6	15,0

Struktura ludności według podstawowych grup wieku w 2001 r. wskazuje, iż ludność gminy Borzęcin jest „starszą” niż powiatu brzeskiego i województwa małopolskiego. Od 1998 r. zaznacza się zmniejszenie udziału populacji wieku przedprodukcyjnego z 28,5% do 27,3%, a wzrost ludności wieku produkcyjnego z 55,6% do56,4 % oraz poprodukcyjnego z 15,9% do 16,3%. Mimo to populacja wieku produkcyjnego z udziałem 56,4% odbiega od średniej wielkości zarówno dla powiatu (58,3) jak i województwa (60,6%). Efektem jest wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego. Wskaźnik ten (liczba ludności nieprodukcyjnej przypadająca na 100 osób wieku produkcyjnego) dla gm. Borzęcin w 2001 r. wyniósł 77 osób, powiatu brzeskiego – 71, województwa małopolskiego – 65, a terenów wiejskich województwa – 74. Wysoki wskaźnik obciążenia stanowi negatywne zjawisko, wpływające ograniczająco na poziom życia mieszkańców.

5.2. Sytuacja na rynku pracy.

Pracujący w gospodarce narodowej poza rolnictwem indywidualnym w latach 1995-2001:

1995 r. – 0,9 tys. osób

1996 r. – 0,8 tys. osób

1997 r. – 0,8 tys. osób

1998 r. – 730 osób

1999 r. – 488 osób

2000 r. – 475 osób

2001 r. – 429 osób

Liczba osób pracujących w gospodarce narodowej gminy Borzęcin na przestrzeni ostatnich 7 lat zmniejszyła się o 50 %, wykazując systematyczny spadek od 1998 r. W rolnictwie indywidualnym wyłącznie lub głównie pracowało 3,1 tys. osób; w tym 2,6 w gospodarstwach indywidualnych (dane PSP 1996 r.). Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych stanowią 88% ogółu pracujących.

Bezrobocie rejestrowane

Lata	Bezrobotni	z tego			
		kobiety	absolwenci szkół ponadpodstawowych	zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	pozostający bez pracy > 12 m-cy
1990	330	167	x	x	x
1991	588	297	x	x	x
1992	705	348	44	237	419
1993	775	354	54	x	x
1994	722	339	64	x	x
1995	635	350	73	83	255
1996	613	359	34	x	x
1997	492	350	37	63	251
1999	546	x	x	x	x
2000	610	x	x	x	x
2001	662	407	56	x	x

Bezrobocie rejestrowane w obszarze gm. Borzęcin od 1997 r. wykazuje tendencję wzrostową. Wśród bezrobotnych 61% stanowią kobiety. Stopa bezrobocia mierzona liczbą bezrobotnych do ludności wieku produkcyjnego wynosi 13,8%. Analogiczny wskaźnik dla powiatu brzeskiego – 13,2%, a województwa małopolskiego – 10,8%.

Bezrobotni według wykształcenia – 2001 r.

Wyszczególnienie	Gmina Borzęcin		Powiat brzeski	
	liczba bezrobotnych	% ogółu bezrobotnych	liczba bezrobotnych	% ogółu bezrobotnych
- wyższe	6	0,9	159	2,3
- policealne i średnie zawodowe	132	19,9	1.778	25,6
- średnie ogólnokształcące	35	5,3	318	4,6
- zasadnicze zawodowe	328	49,6	3.307	47,7
- podstawowe i niepełne podstawowe	161	24,3	1.377	19,8
Ogółem	662	100,0	6.939	100,0

Wśród bezrobotnych dominują ludzie słabo wykształceni – 73,9% z nich legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym, podstawowym i niepełnym podstawowym. Bezrobotni gminy są również słabiej wykształceni niż średnio w powiecie brzeskim, co zmniejsza ich szansę na pozyskanie pracy. Absolwenci stanowili 8,5% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych.

Bezrobotni według wieku

Grupy wieku	Gmina Borzęcin		Powiat brzeski	
	liczba bezrobotnych	% bezrobotnych	liczba bezrobotnych	% bezrobotnych
15 – 17 lat	-	-	1	-
18 – 24 lat	233	35,2	2.622	37,8
25 – 34 lat	199	30,1	1.969	28,4
35 – 44 lat	147	22,2	1.468	21,2
45 – 54 lat	80	12,1	822	11,8
55 – 59 lat	3	0,4	47	0,7
60-64 i więcej	-	-	10	0,1
Razem	662	100,0	6.939	100,0

Ludzie młodzi do 34 lat stanowią 65,3% ogółu bezrobotnych (analogiczny wskaźnik dla powiatu brzeskiego 66,2%). Sytuacja bezrobotnych gminy jest bardzo ciężka, gdyż miejscowy rynek pracy generuje bezrobocie od 1997 r., a lokalny rynek brzeski jest trudny zarówno pod względem miejsc pracy jak i kwalifikacji oraz motywacji. Jego charakterystyczną cechą jest bowiem rozdrobnienie funkcjonujących podmiotów gospodarczych. Spośród działających zakładów ponad 90% stanowią zakłady zatrudniające do 5 osób, często jednoosobowe firmy rodzinne bez perspektyw większego rozwoju. Rozdrobnienie, trudna sytuacja ekonomiczno-finansowa nie sprzyja tworzeniu nowych miejsc pracy. W ramach prac interwencyjnych w 2001 r. według informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Brzesku utworzono 13 miejsc pracy w obszarze gminy zatrudniając bezrobotnych.

5.3. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju wynikające z sytuacji demograficznej i na rynku pracy.

Na przestrzeni lat 1978-2001 największy rozwój demograficzny nastąpił we wsi Przyborów. Zmniejszenie ludności, depopulacja wystąpiła we wsiach Łęki i Waryś, a Borzęcin i Bielczę cechował bardzo słaby rozwój wręcz stagnacja. Rezultatem podstawowych procesów demograficznych zachodzących w ostatnich latach była niska dynamika 103,5% rozwoju ludności gminy, co dało rzeczywisty przyrost w liczbie 283 osób.

Głównym czynnikiem rozwoju populacji gm. Borzęcin był przyrost naturalny, który wykazał systematyczny spadek z powodu zmniejszania się urodzeń przy utrzymującej się liczbie zgonów. W całym okresie miał miejsce odpływ ludności na zewnątrz, czego potwierdzeniem jest ujemne saldo migracji zarówno stałej jak i czasowej. Zjawisko to łączy się z niekorzystną sytuacją na rynku pracy, która wywołuje migrację części ludności w poszukiwaniu pracy.

W gm. Borzęcin zaznacza się proces „starzenia się" społeczeństwa. W ostatnich latach udział populacji wieku przedprodukcyjnego zmniejsza się, natomiast wzrasta populacja ludzi starych. Systematycznie wzrasta również udział ludności wieku produkcyjnego, wywołując zapotrzebowanie na nowe miejsca pracy, pogłębiając i tak trudną sytuację na miejscowym i lokalnym rynku pracy.

Czynnik ludzki stanowi ważne uwarunkowanie rozwoju społeczno-gospodarczego. Wywołuje on zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi. Wielkość zapotrzebowania na usługi generalnie z uwagi na słaby rozwój demograficzny nie ulega znacznemu wzrostowi, jednakże zmiany wiekowe ludności generują strukturę niezbędnych

usług. Tak więc „starzenie” się społeczeństwa, wywołuje potrzebę rozwoju usług typu opieki społecznej i służby zdrowia, a wkraczanie w wiek zdolności do pracy liczniejszych roczników – potrzebę organizacji nowych miejsc pracy.

W gospodarce narodowej gm. Borzęcin poza rolnictwem pracuje 429 osób, natomiast bezrobocie dotyczy 662 osób.

Ważnym elementem rynku pracy, stanowiącym doniosły problem stało się bezrobocie. Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby:

- młode – 55,3% bezrobotnych liczy 18-34 lat (powiat brzeski 66,2%),
- słabo wykształcone – 73,9 % bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze, podstawowe i niepełne podstawowe (powiat brzeski 67,5%),
- przebywające na bezrobociu powyżej 12 miesięcy, bez stażu pracy bądź ze stażem do 1 roku.

Problem bezrobocia ludzi młodych może się pogłębić, bowiem na rynek pracy wchodzą roczniki wyżu demograficznego. Bezrobocie wśród młodzieży stanowi również problem społeczny, gdyż ma zdecydowany wpływ na kreowanie negatywnych postaw życiowych i społecznych tej grupy (zachowania patologiczne).

Szczególnie dotkliwym problemem, a jednocześnie potencjalnym zagrożeniem jest rozdrobnione rolnictwo i bezrobocie agrarne (nadwyżki pracujących w rolnictwie). Autorzy „Małopolskiego Programu Rozwoju Wsi i Rolnictwa” dla efektywnego wykorzystania zasobów siły roboczej, określili pożądany docelowy wskaźnik pracujących w rolnictwie w ilości 20 osób/100 ha UR. Przy tym wskaźniku (z uwzględnieniem korekty pracujących w wieku poprodukcyjnym) nadwyżkę siły roboczej w indywidualnych gospodarstwach rolnych gm. Borzęcin, szacuje się na około 950 osób.

Rozmiary oraz cechy bezrobocia stawiają je w rzędzie najważniejszych i jednocześnie najtrudniejszych problemów do rozwiązania.

Konieczne jest więc:

- organizowanie i rozwój pozarolniczych miejsc pracy, przy równoczesnym podnoszeniu wykształcenia środowisk wiejskich, jak też dostosowania kwalifikacji do zmieniających się potrzeb „zatrudnieniowych”,
- tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości szczególnie małych i średnich firm. Firmy te odgrywają istotną rolę w kreowaniu miejsc pracy, stwarzając przy tym możliwość zatrudnienia osobom o stosunkowo niskich kwalifikacjach.

6. Przedsiębiorczość i działalność gospodarcza.

6.1. Działalność gospodarcza i uwarunkowania jej rozwoju.

Na terenie gm. Borzęcin w 2001 r w systemie REGON zarejestrowanych było 343 podmioty gospodarcze Na przestrzeni lat 1995-2001 obserwuje się systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych, niemniej występuje też znaczne wahanie. I tak w październiku 2002 r. ilość podmiotów zarejestrowanych w Urzędzie Gminy Borzęcin – wynosiła 260.

Wyszczególnienie	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.	l999r.	2001r.
Podmioty gospodarki ogółem	200	235	215	244	267	343
- sektor publiczny	15	14	13	12	13	x
- sektor prywatny	185	221	202	232	254	x
w tym - zakłady osób fizycznych	159	192	175	201	223	x

W strukturze własnościowej podmiotów gospodarczych 95 % stanowią podmioty sektora prywatnego Dominującą formą organizacyjną są zakłady osób fizycznych stanowiąc ponad 80 % ogółu podmiotów.

Podmioty gospodarcze wg sekcji EKD

Rodzaj działalności	Ilość podmiotów gospodarczych	
	1995 r.	1997 r.
Ogółem	200	215
- działalność produkcyjna	33	23
- budownictwo	52	51
- handel i naprawy	50	64
- hotele, restauracje	4	2
- transport, składowanie, łączność	15	21
- obsługa nieruchomości	8	9
- pozostała działalność usługowa, komunalna pomocnicza i socjalna	11	12
- inne	27	43

Najwięcej podmiotów prowadzi działalność z zakresu handlu i budownictwa. Tego typu podmioty stanowią ponad 50 % ogółu podmiotów.

Wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony ilością podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wyniósł w 2001 r. – 40 (w powiecie brzeskim 59,6, a województwie małopolskim 83,5), a średnie zatrudnienie przypadające na 1 podmiot – 1,2 osób.

Systematyczny wzrost w ostatnich latach liczby podmiotów gospodarczych przy spadku liczby pracujących w gospodarce narodowej, świadczy o likwidacji większych podmiotów gospodarczych a wchodzenia w ich miejsce małych głównie osób fizycznych. Jest to zjawisko bardzo niekorzystne gdyż generuje bezrobocie. Małe podmioty osób fizycznych nie wpływają w istotny sposób na rynek pracy.

Struktura rodzajowa wg EKD podmiotów wskazuje, że większość z nich dotyczy handlu i usług, budownictwa, działalności produkcyjnej. Podmioty prowadzące tego rodzaju działalność stanowiły w 1997 r. – 65 % ogółu podmiotów.

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju działalności gospodarczej związanej z drobnym przetwórstwem, produkcją materiałów budowlanych, obsługą rolnictwa i obszarów wiejskich oraz produktem turystycznym.

Rozwój przedsiębiorczości oraz szeroko pojętych pozarolniczych usług uwarunkowany jest działaniem władz samorządowych w zakresie:

- poszukiwania i pozyskiwania inwestorów z zewnątrz, dla uruchomienia działalności pozarolniczej w ramach wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich,
- wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną głównie wodociągowo-kanalizacyjną dla podniesienia wartości i atrakcyjności tych terenów dla inwestorów.

6.2. Rolnictwo.

6.2.1. Warunki przyrodnicze.

Syntetyczną ocenę warunków produkcji rolnej określa waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej opracowana przez Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

Wyszczególnienie	Ocena gleb w pkt					
	bonitacja		przydatność rolnicza		wskaźnik syntetyczny jakości	
	grunty orne	grunty zielone	grunty orne	grunty zielone	grunty orne	grunty zielone

	Ocena gleb w pkt					
	bonitacja		przydatność rolnicza		wskaźnik syntetyczny jakości	
	grunty orne	grunty zielone	grunty orne	grunty zielone	grunty orne	grunty zielone
gmina Borzęcin	47,3	38,8	52,7	36,2	50,0	37,5
Polska	50,5	39,7	54,1	39,2	52,3	39,5

Wyszczególnienie	Wskaźnik bonitacji rolniczej				Ogólny wskaźnik rolniczej przydatności produkcyjnej
	jakości i przydatności rolniczej	agroklimatu	rzeźby terenu	warunków wodnych	
gmina Borzęcin	46,7	13,0	4,0	3,0	66,7
Polska	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6

Ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej uwzględniający obok gleb również przyrodnicze czynniki produkcji wynosi 66,7 pkt i odpowiada średniemu wskaźnikowi dla kraju.

Według klasyfikacji gleboznawczej w gm. Borzęcin na użytkach rolnych występuje przewaga gleb klas IVa i IVb stanowiąc 50,5 % ogólnego areału. Znaczny jest udział gleb słabych V i VI klasy – 33,6 % natomiast gleb dobrych II i III klasy tylko 15,9 %.

Gleby najlepszych klas II-III tworzą zwarty płat na granicy Bielczy, Łęk i Borzęcina. Podlegają one ochronie i wymagają zgody Ministra Rolnictwa na wyłączenie z produkcji rolniczej. Gleby IV klasy rozmieszczone są w miarę równomiernie w całym obszarze gminy, za wyjątkiem wsi Waryś gdzie prawie 90 % powierzchni zajmują gleby słabe V i VI klasy. Generalnie najlepsze warunki glebowe posiadają wsie: Łęki, a najgorsze Waryś i Bielcza.

Bonitacja gleb w gminie Borzęcin

Lp.	Wieś	Użytki rolne – klas bonitacyjnych											
		II		III		IV		V		VI		Ogółem	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1.	Bielcza	14,89	1,4	139,32	13,0	380,73	35,6	445,5	41,7	88,41	8,3	1068,85	100,0
2.	Borzęcin	-	-	585,88	14,7	2368,09	59,2	809,28	20,2	237,72	5,9	4000,97	100,0
3.	Łęki	2,95	0,5	305,69	53,9	159,60	28,2	94,15	16,6	4,73	0,8	567,12	100,0
4.	Przyborów	-	-	54,25	5,2	574,40	55,0	353,02	33,8	62,33	6,0	1044,00	100,0
5.	Waryś	-	-	-	-	29,93	10,9	216,44	79,0	27,68	10,1	274,05	100,0
	Gmina Ogółem	17,84	0,3	1085,14	15,6	3512,75	50,5	1918,39	27,6	420,87	6,0	6954,99	100,0

Źródło: Wg danych UG Borzęcin (bez sadów o pow. 53,62)

Struktura bonitacyjna użytków rolnych w gminie Borzęcin

Wieś	Użytki rolne ogółem	Grunty orne						Sady	Użytki zielone						Miernik
		Ogółem	II	III	IV	V	VI		Ogółem	II	III	IV	V	VI	
Bielcza	1072,79	772,97	13,11	111,80	284,75	277,84	85,47	3,94	295,88	1,78	27,52	95,98	167,66	2,94	ha
	100,0	72,0	1,7	14,5	36,9	35,9	11,0	0,4	27,6	0,6	9,3	32,4	56,7	1,0	%
Borzęcin	4036,16	3121,51	-	437,79	2026,56	540,39	116,77	35,19	879,46	-	148,09	341,53	268,89	120,95	ha
	100,0	77,3	-	14,0	64,9	17,3	3,8	0,9	21,8	-	16,8	38,8	30,6	13,8	%
Łęki	574,63	489,85	2,95	302,60	117,59	64,79	1,92	7,51	77,27	-	3,09	42,01	29,36	2,81	ha
	100,0	85,2	0,6	61,8	24,0	13,2	0,4	1,3	13,5	-	4,0	54,4	38,0	3,6	%
Przyborów	1048,59	566,34	-	21,11	272,04	221,69	51,5	4,59	477,66	-	33,14	302,36	131,33	10,83	ha
	100,0	54,0	-	3,7	48,0	39,2	9,1	0,4	45,6	-	6,9	63,3	27,5	2,3	%
Waryś	276,44	132,43	-	-	18,58	88,05	25,80	2,39	141,62	-	-	11,35	128,39	1,88	ha
	100,0	47,9	-	-	14,0	66,5	19,5	0,9	51,2	-	-	8,0	90,7	1,3	%
Gmina	7008,61	5083,10	16,06	873,3	2719,52	1192,76	281,46	53,62	1871,89	1,78	211,84	793,23	725,63	139,41	ha
ogółem	100,0	72,5	0,3	17,2	53,5	23,5	5,5	0,8	26,7	0,1	11,3	42,4	38,8	7,4	%

źródło: Według danych UG Borzęcin

Rzeźba terenu nie stwarza trudności w gospodarowaniu, bowiem spadki nie przekraczają 5°. Warunki klimatyczne charakteryzujące się długim okresem wegetacji (>5°C) i intensywnego rozwoju roślin (z temp. >10°C) oraz korzystnym układem stosunków wilgotnościowych, stwarzają dogodne warunki dla rozwoju rolnictwa.

Dla potrzeb rolnictwa uregulowano stosunki wodne w glebie poprzez zmeliorowanie około 70 % powierzchni użytków rolnych. Ogółem zmeliorowano 4.980 ha użytków rolnych w tym: 3.621 ha gruntów ornych i 1.359 ha użytków zielonych. W ramach melioracji zdrenowano tereny o powierzchni 3.473,2 ha (3.075,2 ha gruntów ornych i 401 ha łąk i pastwisk). Długość rowów melioracyjnych liczy 158,76 km, a długość cieków łącznie z Uszwicą zaliczonych do melioracji podstawowej 40,73 km, z czego uregulowanych jest 35,9 km.

BONITACJA GLEB

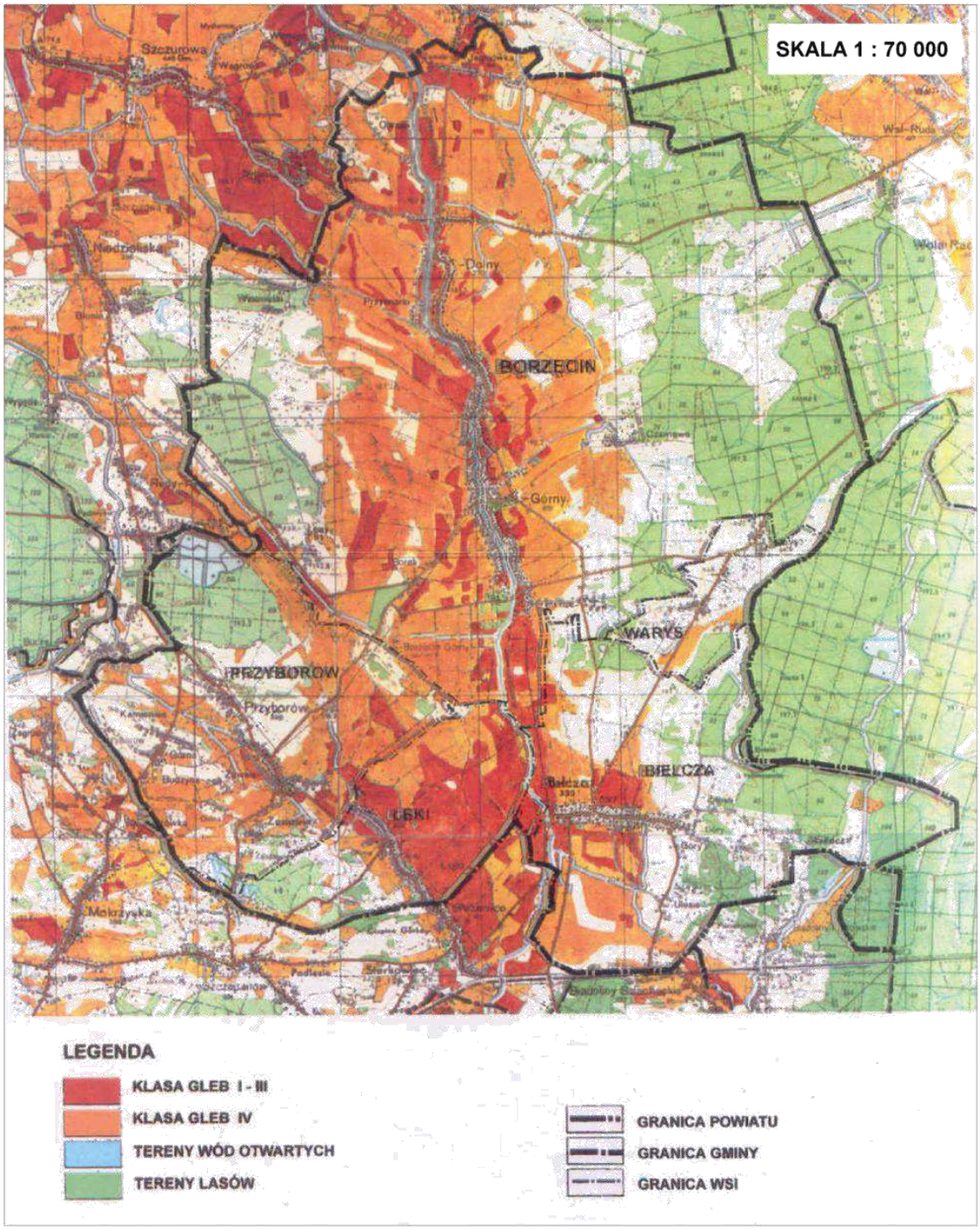

6.2.2. Użytkowanie gruntów i produkcja rolna.

Struktura użytkowania gruntów w gm. Borzęcin na tle powiatu brzeskiego i województwa (%):

Wyszczególnienie	w tym:						
	Ogółem powierzchnia	Użytki rolne				Lasy i grunty leśne	Pozostałe
		Razem	Grunty orne	Sady	Łąki i pastwiska		
gm. Borzęcin	100	68,2	49,5	0,5	18,2	22,8	9,0
powiat brzeski	100	69,7	44,4	0,9	24,4	18,0	12,3
woj. małopolskie	100	58,3	42,5	1,5	14,3	29,1	12,6

Struktura użytkowania gruntów gm. Borzęcin jest nieco odmienna od powiatu brzeskiego. Wyższa jest lesistość gminy, a także udział gruntów rolnych w ogólnej powierzchni.

Struktura użytkowania gruntów wg poszczególnych miejscowości.

Lp.	Jednostka osadnicza	% powierzchni gminy		
		użytki rolne	lasy i zadrzewienia	pozostałe grunty
1.	Bielcza	62,0	31,2	6,8
2.	Borzęcin	67,3	26,2	6,5
3.	Łęki	77,7	13,9	8,4
4.	Przyborów	71,0	18,0	11,0
5.	Waryś	84,1	9,7	6,2
Gmina		68,2	24,5	7,3

W zależności od struktury użytkowania gruntów wyodrębniono dwie zasadnicze formy wykorzystania terenu pod względem rolniczym i leśnym.

I – tereny rolne o przewadze użytków rolnych wynoszących powyżej 70% ogólnej powierzchni – wsie Łęki, Przyborów, Waryś,

II – tereny o rolno-leśnym charakterze użytkowania, w których użytki rolne stanowią poniżej 60% powierzchni ogólnej , a lasy powyżej 25% – wsie Bielcza i Borzęcin.

Struktura użytków rolnych wg poszczególnych jednostek osadniczych.

Lp.	Jednostka osadnicza	Powierzchnia użytków rolnych	w tym:		
			grunty orne	sady	łąki i pastwiska
1.	Bielcza	1072,8 ha 100,0%	773,0 72,0	3,9 0,4	295,9 27,6
2.	Borzęcin	4036,0 ha 100,0%	3.121,5 77,3	35,0 0,9	879,5 21,8
3.	Łęki	574,6 ha 100,0%	489,8 85,2	7,5 1,3	77,3 13,5
4.	Przyborów	1.048,6 ha 100,0%	566,3 54,0	4,6 0,4	477,7 45,6
5.	Waryś	276,4 ha 100,0%	132,4 47,9	2,4 0,9	141,6 51,2
Gmina		7.008,6 ha 100,0%	5.083,1 72,5	53,6 0,8	1.871,9 26,7

Powierzchnia użytków rolnych gminy wynosi 7.008 ha stanowiąc 68,2 % ogólnej jej powierzchni. Wśród użytków rolnych przeważają grunty orne – 72,5 %, użytki zielone zajmują – 26,7 %, a sady jedynie 0,8 %.

We władaniu sektora prywatnego pozostaje ponad 80 % użytków rolnych. W Bielczy funkcjonuje Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Bielczanka". Spółdzielnia prowadzi gospodarstwo rolne i hodowlę trzody chlewnej. W Przyborowie hodowlę ryb w akwenach wodnych, pociętych groblami w sąsiedztwie lasu Łachmaniec prowadzi Gospodarstwo Rybackie w Przyborowie.

Podstawowym kierunkiem indywidualnych gospodarstw rolnych w produkcji roślinnej są uprawy ogólnorolne: zboża, rośliny przemysłowe i ziemniaki. Produkcja roślinna w znacznej części nastawiona jest na zabezpieczenie paszy dla zwierząt. Hodowla dotyczy głównie chowu bydła i trzody chlewnej. Obsada bydła na 100 ha UR wyniosła w 1996 r. 39 sztuk, a trzody chlewnej 42,7 sztuk. Chów bydła koncentruje się na obrzeżach gminy, w miejscach występowania dużych kompleksów łąk i pastwisk, zaś trzoda chlewna rozmieszczona jest w obszarze całej gminy.

W gminie usługi na rzecz rolnictwa świadczą m.in.: Gminna Spółdzielnia w Borzęcinie, Lecznica Zwierząt w Borzęcinie, Bank Spółdzielczy w Borzęcinie, zlewnia mleka OSM Szczurowa w Łękach, skup owoców w Borzęcinie, Firma KORDIJS, ROPEKS sc (pasze, mieszanki, koncentraty) w Borzęcinie.

Wyposażenie gospodarstw w ciągniki stanowi ogólnie przyjęty miernik poziomu technicznego rolnictwa. W gminie na 1 ciągnik przypada 8,4 ha UR przy średniej krajowej 14 ha. Wskaźnik traktoryzacji jest więc wysoki – 45 ciągników na 100 gospodarstw.

Udział gospodarstw dysponujących specjalistycznymi budynkami w ogólnej liczbie gospodarstw jest niewielki. W gospodarstwach przeważały obiekty wielofunkcyjne, w których przetrzymywany jest często inwentarz różnego gatunku, a równocześnie służą one jako pomieszczenia gospodarcze do przechowywania ziemiopłodów, urządzeń rolniczych.

6.2.3. Struktura agrarna

Struktura agrarna indywidualnych gospodarstw rolnych

Grupy obszarowe gospodarstw	1996 r.		1998 r.	
	liczba indywidualnych gospodarstw	%	liczba indywidualnych gospodarstw	%
1 – 2 ha	427	32,3	676	41,6
2 – 5 ha	616	46,5	717	44,1
5 – 10 ha	254	19,2	203	12,5
10 – 15 ha	21	1,6	29	1,8
> 15 ha	6	0,4	1	-
Razem	1.324	100,0	1.625	100,0

Średnia powierzchnia gospodarstw gminy kształtuje się w granicach 4,0 ha ogółem, w tym 3,5 ha UR (1998 r). Struktura obszarowa gospodarstw rolnych (85,7 % to małe gospodarstwa do 5 ha) wskazuje, iż problem rozdrobnienia ziemi istnieje wraz ze wszystkimi tego dotkliwymi skutkami.

Gospodarkę chłopską gminy cechuje również rozdrobnienie gruntów tzw. szachownica Nadmierne zawężenie i rozdrobnienie na działki, powoduje trudności w intensyfikacji produkcji rolnej W gminie średnio gospodarstwo rolne liczyło 4,1 działek, o średniej powierzchni działki 1,0 ha, a odległość od siedliska do najdalej położonej działki wynosiła 2,2 km.

Liczba pracujących głównie lub wyłącznie w rolnictwie na 100 ha UR w indywidualnych gospodarstwach rolnych to 51 osób. (przy średniej krajowej 22 osoby/100 ha UR). Stosunkowo wysoka obsada siły roboczej, świadczy o ukrytym w rolnictwie bezrobociu, jest przyczyną niskiej wydajności pracy a tym samym dochodów rolniczych. Znajduje to odzwierciedlenie w strukturze gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki) wg źródeł utrzymania. Dla 18 % gospodarstw podstawą egzystencji pozostaje dochód z gospodarstwa, 39 % gospodarstw utrzymuje się z pracy zarobkowej i aż 43 % z niezarobkowych źródeł utrzymania.

6.3. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju rolnictwa.

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo. Ludność związana z rolnictwem stanowi około 85 % jej mieszkańców. Rolnictwo ma charakter surowcowy, z uwagi na brak miejscowego przetwórstwa rolno-spożywczego.

Profil produkcji rolników gminy uznano za dość tradycyjny, a rolnicy niezbyt skłonni są do poszukiwań ewentualnych nisz rynkowych. Głównym kierunkiem 51,7 % indywidualnych gospodarstw rolnych jest produkcja mieszana, 26,7 % roślinna, a 21,6 % zwierzęca.

W „Strategii Rozwoju gm. Borzęcin" eksperci Małopolskiego Doradztwa Rolniczego zs w AR Kraków proponują poszerzenie profilu produkcji rolniczej o produkcję ogrodniczą i sadownictwo na zasadach ekologicznych.

Dogodne warunki naturalne rozwoju rolnictwa, niski stopień skażenia środowiska – to predyspozycje do rozwoju rolnictwa i funkcji rolniczej terenu. Szansą dla komplementarnego rozwoju rolnictwa jest uruchomienie przetwórstwa rolno-spożywczego o istniejące zasoby surowcowe.

Niski poziom wykształcenia ludności rolniczej w tym użytkowników gospodarstw rolnych oraz nadwyżki siły roboczej wymagające zagospodarowania w pozarolniczych działach – stanowią jedną z podstawowych barier restrukturyzacji rolnictwa i przebudowy obszarów wiejskich.

Aktualnie poziom wykształcenia ludności związanej z rolnictwem jest bardzo niski. Aż 82,6 % ludności rolniczej > 15 lat posiada podstawowe i zasadnicze zawodowe wykształcenie (48 % edukację ukończyło w szkole podstawowej lub nie uzyskało żadnego wykształcenia). Wyższym i policealnym wykształceniem legitymuje się 3,2 %, a średnim zawodowym bądź ogólnokształcącym 14,2 %. Również poziom wykształcenia i kwalifikacji użytkowników gospodarstw rolnych, podobnie jak ludności związanej z rolnictwem jest niski. Przygotowanie rolnicze posiada 374 użytkowników, co stanowi 28,2 % ogółu. Zaznaczyć należy, że aż 289 użytkowników posiada jedynie ukończone kursy rolnicze.

Malejące zapotrzebowanie na nisko kwalifikowaną siłę roboczą, wymaga wysiłku w celu udostępnienia szczególnie młodzieży, możliwości kształcenia się na poziomie średnim poprzez organizację szkolnictwa o profilach przydatnych na wsi.

Umocnienie rolnictwa uzależnione jest od uwolnienia go od nadwyżek siły roboczej szacowanej na około 950 osób, a także stworzenia warunków do poprawy struktury

agrarnej, ta zaś wymaga rozwoju działów pozarolniczych – rozwoju przedsiębiorczości zwłaszcza lokalnego przetwórstwa rolno-spożywczego, szeroko rozumianych usług obsługi rolnictwa (napraw sprzętu, przechowalnictwa, punktów skupu) względnie alternatywnych do rolnictwa źródeł dochodu. Nadmiar zatrudnienia w rolnictwie oszacowano następująco:

- pracujący w rolnictwie gminy w indywidualnych gospodarstwach rolnych według PSP 2.565 osób. Wskaźnik pracujących na 100 ha UR – 51 osób,
- dla efektywnego wykorzystania zasobów pracy przyjęto proponowany przez autorów „Małopolskiego Programu Rozwoju Wsi i Rolnictwa" pożądany wskaźnik zatrudnienia w ilości 20 osób/100 ha UR. Przy tym wskaźniku nadwyżka zasobów pracy w rolnictwie – indywidualnych gospodarstwach rolnych wynosi 1.550 osób, co stanowi 60 % pracujących w rolnictwie,
- obliczona nadwyżka zasobów pracy wymaga korekty o ludność pracującą w wieku poprodukcyjnym w ilości szacunkowo 600 osób, co daje faktyczną nadwyżkę w liczbie ~950 osób.

Rozwój gminy uwarunkowany jest m.in.:

- racjonalizacją gospodarki, a więc jej restrukturyzacją poprzez rozbudowę działów pozarolniczych przy jednoczesnej poprawie efektywności rolnictwa,
- wyposażeniem obszaru w infrastrukturę techniczną zwłaszcza wodociągowo-kanalizacyjną, dla poprawy warunków życia mieszkańców jak i zapewnienia podstaw rozwoju gospodarczego.

6.4. Leśnictwo.

Obszary leśne gminy Borzęcin administracyjnie i gospodarczo podlegają Nadleśnictwu w Dąbrowie Tarnowskiej – obręb leśny Waryś i Wierzchosławice.

Powierzchnia leśna gm. Borzęcin będąca w zarządzie Nadleśnictwa Dąbrowa Tarnowska:

Nazwa zarządu	Ogółem ha	z tego:	
		lasy	grunty nieleśne
Nadleśnictwo Dąbrowa Tarnowska	1.727,94	1.705,38	22,56
- obręb Waryś	1.259,91	1.253,12	6,79
- obręb Wierzchosławice	468,03	452,26	15,77

Dane: Nadleśnictwo Dąbrowa Tarnowska

Struktura własnościowa lasów w gm. Borzęcin

Wieś	Lasy i grunty leśne ogółem ha	%	Własność					
			Skarbu państwa	%	Osób fizycznych w ha	%	Komunalna UG w ha	%
Borzęcin	1.504,78	100	1.116,04	74,2	261,92	17,4	126,82	8,4
Bielcza	510,58	100	351,61	68,9	110,04	21,6	48,93	9,5
Łęki	102,95	100	3,41	3,3	85,37	82,9	14,17	13,8
Przyborów	226,29	100	203,55	90,0	21,08	9,3	1,66	0,7
Waryś	58,39	100	30,77	52,7	8,26	14,1	19,36	33,2
Gmina Borzęcin	2.402,99	100	1.705,38	71,2	486,67	20,0	210,94	8,8

Źródło: Nadleśnictwo Dąbrowa Tarnowska - plan urządzenia lasu na okres 1996-2005
Urząd Gminy Borzęcin – uproszczony plan urządzenia lasu własności mienia komunalnego UG Borzęcin na lata 1997-200- uproszczony plan urządzenia lasu własności osób fizycznych dla wsi: Borzęcin, Bielcza, Łęki, Przyborów na lata 1997-2006

W obszarze gminy Borzęcin lasy rozmieszczone są na obrzeżach wschodniej i zachodniej jej granicy. Największe powierzchnie leśne posiadają Borzęcin, Bielcza i Przyborów.

Zasadniczym typem siedliskowym jest bór mieszany wilgotny BMw który stanowi ~50 % powierzchni leśnej. Stosunkowo duży udział mają też: bór mieszany świeży (BMśw) ~15 % oraz las mieszany świeży (LMśw) ~15%. W strukturze gatunkowej dominuje monokultura sosny, której udział sięga ponad 90 %. Tworzy ona lite drzewostany. Poza dębem ~2,5 % i olchą ~3,5 % pozostałe gatunki mają niewielki udział w drzewostanie. Skutkiem gospodarki leśnej nastawionej na funkcję produkcyjną jest częściowo niezgodny z siedliskiem skład gatunkowy lasów.

6.5. Diagnoza i uwarunkowania rozwoju leśnictwa.

Lasy łącznie z zadrzewieniami odgrywają ważną rolę ekologiczną. Stanowią wyjątkowo cenny element krajobrazu, a zarazem ciągi ekologiczne, główne ostoje wielu gatunków roślin i zwierząt.

Gmina odznacza się średnią lesistością około 23 % (analogiczny wskaźnik dla powiatu brzeskiego – 13,8 %). Podstawową funkcją lasów gospodarczych jest produkcja, a ochronnych o powierzchni 1.434,3 ha:

- ochrona siedlisk wilgotnych, utrzymanie wody gruntowej na stałym poziomie (lasy wodochronne),

Id: EA6CAAFE-23DD-4662-AE67-0B7270E0C381. Podpisany Strona 104

- ochrona ostoi zwierząt podlegających ochronie gatunkowej.

Lasy prywatne charakteryzują się dużym rozdrobnieniem, co utrudnia prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej. Dla lasów będących własnością osób fizycznych zostały opracowane „Uproszczone plany urządzenia lasu na okres do 2006" zatwierdzone Zarządzeniem Wojewody Tarnowskiego z dnia 31 stycznia 1996 r. W planach urządzeniowych lasów określono:

- dla poszczególnych siedlisk typy gospodarcze drzewostanów oraz składy gatunkowe upraw,
- rodzaje rębni w zależności od składu gatunkowego drzewostanów oraz siedliska,
- max miąższość do pozyskania w użytkowaniu,
- zabiegi w zakresie gospodarki leśnej.

Zachowanie trwałości lasów i wykorzystanie ich wszechstronnej użyteczności wymaga prowadzenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Dotyczy to:

- restytucji siedlisk leśnych i przebudowy drzewostanów z niezgodnym z siedliskiem składem gatunkowym,
- zachowania całej naturalnej zmienności przyrody leśnej i funkcjonowania ekosystemów w stanie zbliżonym do naturalnego,
- odtwarzania zbiorowisk zdegradowanych i zniekształconych, metodami hodowli i odnowy lasu przy wykorzystaniu w miarę możliwości sukcesji naturalnej,
- ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego zbiorowisk dziko żyjących roślin, zwierząt i mikroorganizmów,
- utrzymania i rozszerzenia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (zwłaszcza ochrona wody i gleby),
- utrzymania zdrowotności i witalności ekosystemów leśnych,
- powiększania zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów oraz podwyższanie produkcyjności lasów.

Słabe gleby i stosunkowo duża ilość nieużytków, usytuowanych w pobliżu kompleksów leśnych – to uwarunkowanie dla preferowania dolesień i zadrzewień, w zagospodarowaniu tych terenów.

Nadleśnictwo w swoich planach uwzględnia tworzenie na obrzeżach lasu pasa ochronnego o szerokości 20-30 m. tzw. strefy ekotonowej. Ekoton to pas przejściowy odznaczający się większym bogactwem flory i fauny na styku dwóch biocenoz. Ochronna funkcja ekotonu polega na ograniczeniu ujemnego wpływu terenów otwartych na środowisko leśne. Strefy ekotonowe na obrzeżach lasów złożone z roślinności zielonej, krzewów, niskich

drzew i luźnego piętra górnego – działają również korzystnie na estetykę monotonnych kompleksów leśnych.

6.6. Finanse gminy.

Kondycję finansową gm. Borzęcin obrazuje budżet, jego wielkość i struktura, a także wskaźniki dochodów na 1 mieszkańca w odniesieniu do analogicznych dla gmin powiatu brzeskiego i województwa małopolskiego.

Dochody gminy Borzęcin w 2000 r. stanowiły 10,2 % dochodów gmin powiatu brzeskiego. Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca wyniósł – 1053 zł, ,a dochodów własnych – 245 zł, (analogiczne wskaźniki dochodów ogółem na 1 mieszkańca dla gmin powiatu brzeskiego – 1075,0 zł i 409,6 zł, a dla gmin województwa małopolskiego 789 zł i 333,5 zł). Wartości dochodów ogółem na 1 mieszkańca gm. Borzęcin mieszczą się na poziomie średnich powiatu brzeskiego, natomiast dochodów własnych są niższe o około 86 zł, co świadczy że pozostałe jednostki gminne powiatu wypracowały większe dochody własne.

Dochody budżetu gm. Borzęcin (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Lata	Dochody					
		Ogółem	Własne		Dotacje celowe	Środki pozabudżetowe	Subwencje ogólne
			Razem	udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa			
gm. Borzęcin	1999	8496,7	2615,1	986,9	801,2	269,7	4810,6
	2000	8958,3	2087,1	839,9	1118,7	700,0	5052,6
	2001	10152,7	2757,8	1034,1	1229,4	326,0	5839,5
powiat brzeski	1999	88060,0	33872,3	13798,0	9929,9	601,4	43656,4
	2000	96364,2	36710,0	13712,3	12366,1	1505,1	45783,0
województwo małopolskie	1999	2402227	1061153,5	415421,4	263819,9	37421,0	1039877,9
	2000	2543758,9	1074860,5	385551,8	331506,9	36771,5	1100620,0

od 1999 r. środki własne uwzględniają udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa

Struktura dochodów budżetu gminy w 2001 r. według źródeł wskazuje, ze główną pozycję stanowiła subwencja ogólna – 57,5 %. Udział dochodów własnych wyniósł 27,2 %.

Wydatki budżetu gminy

Wyszczególnienie	Lata	Wydatki			
		Ogółem	%	w tym:	
				majątkowe	%
gm. Borzęcin	2000	8.968,5	100	1.316,0	14,7
	2001	10.423,0	100	2.483,2	23,8
powiat brzeski	1999	88.300,1	100	17.049	19,3
	2000	99.615,2	100	19.073,2	19,1

Wydatki 2001 r. w 23,8 % dotyczą majątku gminy (prawie w całości inwestycji). Stanowi to istotną pozycję wydatków, co wskazuje na racjonalną gospodarkę środkami budżetu w gm. Borzęcin.

Struktura wydatków budżetowych gm. Borzęcin

Wyszczególnienie	1999		2000		2001	
	w tys. zł	%	w tys. zł	%	w tys. zł	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
- rolnictwo i leśnictwo	36,1	0,4	11,0	0,1	170,2	1,6
- transport i łączność	499,1	5,7	208,3	2,3	625,9	6,0
- gospodarka komunalna	536,3	6,2	589,5	6,6	247,9	2,4
- gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi komunalne	135,5	1,6	281,0	3,2	36,6	0,4
- oświata i wychowanie	5.174,4	59,2	5,091,2	56,8	5.103,1	49,0
- kultura i sztuka	292,5	3,3	309,5	3,5	326,3	3,1
- ochrona zdrowia	46,9	0,5	27,8	0,3	36,0	0,3
- opieka społeczna	642,2	7,4	806,0	9,0	743,1	7,2
- kultura fizyczna i sport	106,7	1,2	124,6	1,4	1.438,9	13,8
- różna działalność	110,5	1,3	147,2	1,6	39,9	0,4
- administracja państwowa i samorządowa	1.128,3	12,9	1.311,4	14,6	1.517,2	14,6
- bezpieczeństwo publiczne	26,4	0,3	1,8	-	110,5	1,1
- urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i sądownictwa	3,2	-	9,8	0,1	16,3	0,1
- finanse	-	-	49,4	0,5	-	-
Ogółem	8.738,1	100,0	8.968,5	100,0	10.411,9	100,0

W strukturze wydatków główną pozycję zajmuje oświata i wychowanie, której udział wynosi średnio rocznie około 50 %.

Realizacja budżetu gminy w aspekcie możliwości rozwoju gminy.

Kondycja finansowa gminy (dochody własne zabezpieczyły pokrycie 23,3 % wydatków w 2000 r. i 26,4 % – 2001 r. wobec 36,8 % dla gmin powiatu brzeskiego) nie daje gwarancji prawidłowego rozwoju bez wsparcia z zewnątrz. Wobec wyzwania jakie stoi przed gminą tj. uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej do której realizacji podjęto już przygotowania opracowując „Koncepcję wodociągowania i kanalizacji gminy" – niezbędne są starania o środki pomocowe Unii Europejskiej

Skierowanie 15 % – 2000 r i 23 8 % – 2001 r. środków na inwestycje, w których znaczną część stanowią dotacje, świadczy o aktywności władz w pozyskiwaniu pieniędzy na rozwój gminy. Realizacja w ostatnich dwóch latach inwestycji takich jak: hala sportowo-widowiskowa w Borzęcinie, wodociagowanie Bielczy, boisk, modernizacje obiektów szkolnych, śluz wałów – wpłynie na poprawę warunków nauczania i stanu środowiska oraz podniesienia standardu życia mieszkańców.

Wysokie bezrobocie, brak rozwiniętej przedsiębiorczości powoduje ubożenie społeczeństwa i zmusza znaczną liczbę osób do korzystania z pomocy opiek społecznej. Zmniejszanie środków finansowych w budżecie na ten cel stanowi niekorzystne zjawisko.

C. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Z ustaleń Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego (przyjętej przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XLI/527/06 z dnia 30 stycznia 2006 r.) oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego (przyjętego przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XV/174/03 z dnia 22 grudnia 2003 r.) wynikają następujące uwarunkowania:

1) kształtowanie rozwoju osadnictwa:
   - jednoznaczne ograniczenia w dokumentach planistycznych zmierzające do ochrony terenów otwartych przed zainwestowaniem oraz zahamowania rozwoju zabudowy rozproszonej,
   - uwzględnianie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
2) ochrona i właściwe gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego:
   - uwzględnienie uwarunkowań wynikających z położenia w obszarze o wysokich wartościach krajobrazowych (Radłowsko-Wierzchosławicki Obszar Chronionego Krajobrazu);
3) zalesianie nieużytków i słabych użytków rolnych:
   - rozszerzenie terenów przeznaczonych do zalesienia poprzez kształtowanie granicy polno-leśnej w planach zagospodarowania przestrzennego,
   - dostosowanie składu gatunkowego lasu do typu siedlisk,
   - zalecenie rozważenia, przy rozpatrywaniu wniosków o przeznaczenie terenów leśnych na cele nieleśne, możliwości zalesienia innego obszaru o podobnym areale;
4) podnoszenie retencyjności dorzeczy i zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego:
   - wyznaczanie stref zagrożenia powodziowego wzdłuż cieków i niedopuszczanie do nowego zainwestowania na tych obszarach,

3[ ]- wprowadzenie uwarunkowan wynikających z zasięgu obszarów zagrozonych zalaniem wodami powodziowymi na podstawie map zagrożenia powodziowego sporządzonych przez Prezesa Zarządu Gospodarki Wodnej –pzrekazane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie pismem z dnia 17.06.2016r znak: ZP-ar-74-79/15]

   - uporządkowanie systemów melioracyjnych,
   - stosowanie obudowy biologicznej cieków wodnych,

- modernizacja istniejących i budowa nowych wałów przeciwpowodziowych oraz ich właściwe utrzymanie;

3 [ ]- wprowadzono III. ZMIANĄ SUiKZ GMINY BORZĘCIN

5) ochrona dziedzictwa kulturowego:
   - staranne planowanie przestrzenne respektujące wartości układu ruralistycznego oraz wykorzystanie walorów środowiska kulturowego dla kształtowania ładu przestrzennego i podniesienia atrakcyjności obszarów,
   - nawiązywanie w nowej architekturze do lokalnych wzorów i materiałów,
   - ochrona najcenniejszych obiektów „in situ”;
6) dobrze rozwinięty system powiązań komunikacyjnych:
   - ustalenie szerokości w liniach rozgraniczających, umożliwiających przebudowę i rozbudowę dróg,
   - zapewnienie dla terenów o określonym użytkowaniu dojście i dojazd do drogi publicznej, odpowiednio do przeznaczenia i sposobu użytkowania;
7) infrastruktura techniczna:
   - poprawa systemów zarządzania infrastrukturą techniczną, szczególnie wodno-kanalizacyjną.

III. BIBLIOGRAFIA

Inwentaryzacja złóż kopalin stałych do lokalnej produkcji materiałów budowlanych gm. Borzęcin – Przedsiębiorstwo Geologiczne Kraków 1989 r.

Karty złóż surowców mineralnych i dokumentacje geologiczne – Archiwum Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego Oddział Zamiejscowy Tarnów.

Atlas Województwa Tarnowskiego – PAN Komisja Nauk Geograficznych w Krakowie, Kraków 1988 r.

Województwo tarnowskie – monografia PAN Oddział Kraków Komisja Nauk Geograficznych Kraków 1988 r.

Obszary Chronionego Krajobrazu woj. tarnowskiego – Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemyślu, Pracownia Sozologiczna Przemyśl 1994 r.

Raport o stanie środowiska w woj. małopolskim w 1999 r. – Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego Kraków 2000 r.

Ocena stanu zanieczyszczenia gleb województwa małopolskiego metalami ciężkimi – WIOŚ Kraków Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza Kraków 1999 r.

Karty adresowe obiektów architektury i budownictwa – Delegatura PSOZ w Tarnowie.

Karty ewidencyjne cmentarzy – Delegatura PSOZ w Tarnowie.

Archeologiczne Zdjęcie Polski.

Zabytki urbanistyki i architektury woj. tarnowskiego – PTTK Warszawa-Kraków 1989 r.

Krajobraz Kulturowy Polski – Województwo Małopolskie pod red. J. Bogdanowskiego Kraków 2001 r.

Ziemia brzeska – Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne Kraków 1966 r.

Inwentaryzacja urbanistyczna gm. Borzęcin. Pracownia Projektowa Tarnów 2002 r.

Koncepcja programowo-przestrzenna wodociągowania gm. Borzęcin – Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego i Melioracji Kraków 2000 r.

Koncepcja programowo-przestrzenna sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków dla gm. Borzęcin – Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego i Melioracji Kraków 2000 r.

Założenia do planu zaopatrzenia gm. Borzęcin w ciepło, energią elektryczną i paliwa – Biuro Rozwoju Krakowa S.A. Kraków 2001 r.

Inwentaryzacja dzikich wysypisk odpadów komunalnych na terenie gm. Borzęcin

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski według gmin – IUNiG Puławy 1997 r.

Powszechny Spis Rolny 1996 r. – Urząd Statystyczny Tarnów 1997, 1998

Strategia rozwoju gm. Borzęcin – Zespół Wolontariuszy liderów społeczności gminy przy udziale ekspertów Małopolskiego Stowarzyszenia Doradztwa Rolnego zs AR Kraków 1999 r.

Roczniki statystyczne – Urząd Statystyczny Tarnów, Wojewódzki Urząd Statystyczny Kraków

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, przyjęty przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XV/174/03 z dnia 22 grudnia 2003 r.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego, przyjęta przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XLI/527/06 z dnia 30 stycznia 2006 r.

USTALENIA
STUDIUM

I. Problemy i możliwości rozwoju gminy Borzęcin.

Przeprowadzone studia i analizy wykazały istnienie na terenie gminy Borzęcin wielu możliwości ale również i problemów rozwoju Przedstawione one zostały w postaci tabelarycznej.

Dla identyfikacji problemów rozwoju określono przyczyny ich występowania oraz propozycję działań jakie należy podjąć w celu ich rozwiązania.

Szczegółowo przeanalizowano m.in. następujące uwarunkowania:

- środowisko przyrodnicze (w tym ochrona zasobów),
- środowisko kulturowe (w tym ochrona zasobów),
- infrastrukturę techniczną,
- komunikację,
- ustalenia obowiązującego planu,
- zainwestowanie terenu,
- własność gminy i Skarbu Państwa,
- zagadnienia demograficzne.

PROBLEMY ROZWOJU

3l zasięg obszarów zagrozonych zalaniem wodami powodziowymi na podstawie map zagrożenia powodziowego sporządzonych przez Prezesa Zarządu Gospodarki Wodnej –pzrekazane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie pismem z dnia 17.06.2016r znak: ZP-ar-74-79/15]

Problem	Przyczyny występowania	Co należy zrobić aby zlikwidować problem
1.	**2.**	**3.**
	Środowisko przyrodnicze	
Potencjalne zagrożenie powodziowe ze strony Wisły, Uszwicy i Kisieliny z dopływami.	Tereny powodziowe w dolinie rzeki Uszwicy i Uszwi znajdują się w zasięgu wody Q1 rzeki Wisły.	1. modernizacja wałów przeciwpowodziowych rzeki Uszwicy i Kisieliny, 2. realizacja zbiornika retencyjnego w Gosprzydowej.
Realne zagrożenie zalewaniem i podtapianiem w przypadku intensywnych opadów.	Niska retencja na małych ciekach wodnych. Niedostatecznie stan urządzeń melioracyjnych.	1. zwiększenie retencji cieków wodnych, 2. stała konserwacja urządzeń melioracyjnych.
Zły stan czystości wód powierzchniowych oraz środowiska wodno-gruntowego	brak kanalizacji kanalizacji na obszarze gminy zła eksploatacja szamb, zaniedbania w przeszłości w zakresie odbioru odpadów komunalnych i gospodarki odpadami	1. budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków, 2. likwidacja dzikich wysypisk, 3. rygorystyczna kontrola eksploatacji szamb.

Problem	Przyczyny występowania	Co należy zrobić aby zlikwidować problem
1.	**2.**	**3.**
Zagrożenie zanieczyszczeniami wód podziemnych	brak w złożu wód podziemnych warstwy izolacyjnej nieprzepuszczalnej, wskutek czego filtrowane są zanieczyszczenia biogenne: - nawozy mineralne (azotowe i fosforowe), - nawozy naturalne (obornik, gnojowica), - ścieki socjalno-bytowe wywożone na użytki rolne oraz przeciekające do gruntu z nieoczyszczonych szamb, nawozów i cieków wodnych, dzikich wysypisk, - opad pyłów przemysłowych i spalin które wraz z wodą deszczową wnikają w grunt.	1. budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków, 2. likwidacja dzikich wysypisk, 3. rygorystyczna kontrola eksploatacji szamb, 4. racjonalizacja chemizacji rolnictwa.
Zagrożenie obniżenia poziomu wód podziemnych z powodu eksploatacji złóż surowców mineralnych, aż do możliwości powstania leja depresyjnego	eksploatacja złóż surowców mineralnych.	1. eksploatacja złóż pod nadzorem przy stałym monitoringu stanu wód co do wielkości obniżenia i zasięgu leja depresyjnego (zwłaszcza obszar Jagniówka III)
Uciążliwość dla mieszkańców związana z ruchem samochodowym na drogach wojewódzkich i powiatowych.	przebieg drogi przez tereny zainwestowane	1. modernizacja dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, 2. realizacja drogi obwodowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 768, 3. budowa naturalnych ekranów ochronnych.
Niskie wykorzystanie wysokich walorów przyrodniczych dla rozwoju turystyki i wypoczynku weekendowego jako składnika rozwoju ekonomicznego gminy.	brak bazy turystycznej (pojedyncze obiekty), brak programu rozwoju turystyki.	1. realizacja urządzeń rekreacyjnych przez władze samorządowe, 2. pozyskiwanie inwestorów, 3. opracowanie kompleksowego programu wykorzystania turystycznego gminy, 4. promocja rozwoju gospodarstw agroturystycznych.
Zbyt słabe wykorzystanie korzystnych przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa.	rozdrobnienie gospodarstw utrudniające procesy restrukturyzacji zbyt małe dostosowanie produkcji rolnej do potrzeb lokalnego rynku zbytu, zaniedbania inwestycyjne	1. wymaga głębokich procesów restrukturyzacyjnych, typowych dla polskiej wsi zmierzających do zwiększenia powierzchni gospodarstw rolnych, 2. podnoszenie jakości płodów rolnych, 3. stworzenie rynku przetwórczego, 4. likwidacja ukrytego bezrobocia agrarnego.
Środowisko kulturowe		

Problem	Przyczyny występowania	Co należy zrobić aby zlikwidować problem
1.	**2.**	**3.**
Niekorzystne przekształcenia zabudowy mieszkaniowej wsi poprzez nadmierne zagęszczanie terenów mieszkaniowych - brak kontynuacji cech tradycyjnej zabudowy w budownictwie współczesnym, znaczne przemieszczanie różnych typów zabudowy.	brak wzorców budownictwa mieszkaniowego o formie architektonicznej nawiązującej do cech zabudowy tradycyjnej.	1. ustalenie i uchwalenie w planach miejscowych warunków zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględniających aspekt atrakcyjności gminy, 2. promocja potrzeby kształtowania wizerunku gminy.
Niedostateczna atrakcyjność przestrzeni publicznych w rejonach koncentracji usług. Przestrzeń ta stanowi ważny czynnik kształtujący wizerunek gminy – brak zieleni urządzonej, oświetlenia i chodników.	niska świadomość potrzeby estetycznego i atrakcyjnego kształtowania tych przestrzeni, ich znaczenia dla wizerunku gminy oraz rozwoju turystyki.	1. opracowanie i promocja programu dotyczącego podniesienia atrakcyjności przestrzeni publicznej, 2. koordynacja działań poszczególnych inwestorów w oparciu o plan miejscowy uwzględniający zalecenia ww. programu, 3. stworzenie preferencji finansowych i organizacyjnych dla inwestorów realizujących zamierzenia zgodne z programem
Niski standard zagospodarowania i urządzenia części działek i terenów otaczających współczesną zabudowę mieszkalną brak zieleni ochronnej.	niska świadomość znaczenia estetycznego zagospodarowania działek dla jakości życia mieszkańców, brak finansów na te cele.	1. ustalenie w planach miejscowych – minimalnych warunków zagospodarowania działek, 2. promocja dobrych wzorców w tym zakresie.
Niska wartość techniczna bądź użytkowa większej części zabudowy tradycyjnej o cechach zabytkowych – czy wręcz ich zagłada co prowadzi do utraty obiektów świadczących o tożsamości kulturowej obszaru.	niedostosowanie funkcjonalne i użytkowe do współczesnych potrzeb, brak środków finansowych na remont obiektów w złym stanie technicznym	1. stworzenie preferencji finansowych dla potencjalnych inwestorów remontujących budynki o charakterze zabytkowym.
Niedostateczny stopień ekspozycji i zbyt mała promocja występujących na obszarze gminy najcenniejszych obiektów architektury, punktów i ciągów widokowych.	niedostateczna świadomość atutów gminy w tym zakresie.	1. tworzenie nowych szlaków nie tylko do wędrówki pieszej, ale co może okazać się atrakcją do wypraw rowerowych i motorowych, 2. promocja gminy w środkach masowego przekazu.
Niedostatek instrumentów prawnych, planistycznych i organizacyjnych do prowadzenia czynnej ochrony wspomnianych zasobów i kształtowania atrakcyjnego wizerunku gminy.	ogólny problem wynikający z niespójności regulacji prawnych i – niedostatek środków finansowych na realizację zadań związanych z utrzymaniem istniejących zasobów.	1. przyjęcie w „Studium" polityki w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu promującej podejmowanie inwestycji dotyczących zachowania istniejących zasobów i kształtowania nowych walorów krajobrazu, 2. przyjęcie w planach miejscowych odpowiednich warunków zabudowy i zagospodarowania.
Komunikacja		

Problem	Przyczyny występowania	Co należy zrobić aby zlikwidować problem
1.	**2.**	**3.**
Uciążliwość komunikacyjna – linia kolejowa.	przecinanie się trasy kolejowej z drogami.	1. realizacja zabudowy w normatywnej odległości od torowiska, 2. dążenie do bezkolizyjnych skrzyżowań, oraz właściwe zabezpieczenie przejazdów kolejowych.
Niezadowalający stan nawierzchni – znaczna część dróg gminnych to drogi gruntowe.	niedoinwestowanie.	1. sukcesywna realizacja nawierzchni bitumicznych na drogach gminnych, 2. modernizacja i naprawa dróg o nawierzchni ulepszonej i asfaltowej, 3. realizacja naturalnych ekranów akustycznych.
Konieczność uporządkowania systemów parkowania w centrach wsi.	niedoinwestowanie.	1. opracowanie koncepcji, projektów i sukcesywna realizacja parkingów wraz z porządkowaniem najbliższego otoczenia.
Gospodarka wodno-ściekowa		
Brak sieci kanalizacyjnej, nieszczelne szamba.	brak wystarczających środków finansowych.	1. realizacja koncepcji kanalizacji sanitarnej z odprowadzeniem ścieków na lokalne oczyszczalnie zlokalizowane na terenie gminy lub jednej gminnej (wariant I i II), 2. realizacja projektu kanalizowania obszaru całej gminy, kontrola szczelność szamb na etapie budowy i eksploatacji oraz zabezpieczenie możliwości wywozu ścieków do punktów zlewnych.
Degradacja wód powierzchniowych oraz środowiska gruntowo-wodnego (wód podziemnych) wskutek odprowadzania nieoczyszczonych ścieków.		1. Jw. a docelowo skanalizowanie wszystkich wsi.
Energetyka		
Linie wysokiego napięcia 220 i 110 kV istniejące jako poważne ograniczenie i potencjalne zagrożenie.		Zachowanie stref ochronnych od energetycznych i traktowanie ich jako obszaru ograniczonego użytkowania.
Gospodarka odpadami		
Występujące dzikie wysypiska śmieci.	brak własnego wysypiska, konieczność transportu na wysypisko do Jadownik.	1. Budowa własnego wysypiska śmieci, bądź wspólnego z innymi gminami lub wywóz na inne wysypisko, na podstawie stosownych umów.
Potencjał ludzki i rynek pracy		
Przerost zatrudnienia w rolnictwie.	Niewłaściwe proporcje pomiędzy ziemią, kapitałem a czynnikiem pracy.	Umożliwić odejście do pracy poza rolnictwem ok. 950 osób.
Własność Gminna i Skarbu Państwa		

Problem	Przyczyny występowania	Co należy zrobić aby zlikwidować problem
1.	**2.**	**3.**
Duże rozproszenie i położenie gruntów komunalnych oraz skarbu państwa poza obszarami zainwestowania w terenach o ograniczonych możliwościach rozwoju.		Scalanie poprzez komasację i wymianę gruntów.

MOŻLIWOŚCI ROZWOJU

Zasób – szansa	Na ile wystarczy tzn. każdy zasób się wyczerpie lub wystąpi konieczność realizacji nowych elementów, inwestycji.
1.	**2.**
Środowiskoprzyrodnicze	
Gleby wyższych klas bonitacyjnych w rejonie doliny Uszwicy i we wsi Łęki.	Przy racjonalnym użytkowaniu, ochronie przed erozją eoliczną i ochronie przed zanieczyszczeniami może być podstawą rozwoju ekonomicznego, konieczna jest ochrona najcenniejszych kompleksów przed zabudową.
Wody podziemne w poziomach: czwartorzędowym i mioceńskim.	Zasób wieloletni: głównym niebezpieczeństwem jest możliwość zanieczyszczenia wód w wyniku nieuporządkowanej gospodarki wodno-ściekowej. Już obecnie istnieje pilna konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej. Przy dalej postępujących zanieczyszczeniach środowiska wodno-gruntowego i wód powierzchniowych istnieje realne niebezpieczeństwo degradacji zasobów.
Złoża surowców mineralnych: - gaz ziemny, - kruszywo naturalne - piaski i żwiry.	Zasoby w eksploatacji, udokumentowane i perspektywiczne.
Wody powierzchniowe: - Uszwica, Uszew, Kisielina i ich dopływy, - zbiorniki powierzchniowe	Pomimo istnienia zasobu brakuje zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego oprócz zagospodarowania gospodarczego – hodowli ryb.
Lasy: - ze względu na walory gospodarcze, turystyczne oraz znaczenia dla kształtowania warunków klimatycznych i stosunków wodnych.	Potrzeba zwiększenia powierzchni leśnych oraz pielęgnacja istniejących, ochrona zasobu.
Zespoły łąk w miejscowościach: Przyborów i we wschodnich częściach wsi Borzęcin, Bielcza i Waryś, - obszary towarzyszące ciekom wodnym na terenie całej gminy, - znaczenie jako użytki zielone dla produkcji rolnej, - znaczenie przyrodnicze, kształtowanie równowagi ekologicznej.	Konieczna jest ochrona zasobów.
Środowisko kulturowe	
Obszary wartościowych zasobów środowiska kulturowego oraz charakteryzujące się wysokimi wartościami krajobrazu – wsie Borzęcin, Przyborów i Łęki ze względu na Zespoły Zachowanego Budownictwa Regionalnego.	We wszystkich obszarach zagrożenie stanowią: - możliwa utrata części tradycyjnego budownictwa wynikającego z pogarszającego się stanu technicznego tej zabudowy, - utrzymywania lub wspomagania utrzymywania w należytym stanie technicznym zabytkowych obiektów, - zmiany części walorów krajobrazowych, może nastąpić obniżenie rangi tych walorów poprzez niekontrolowaną ingerencję zabudowy w eksponowane obszary lub wzrost poprzez wprowadzenie nowych wartości użytkowych. Zachowanie ich zależy m.in. od utworzenia stref ochrony konserwatorskiej.
Obiekty i zespoły sakralne ze względu na ich rolę oraz położenie. Cmentarze wojenne.	Zachowanie ich zależy od intensywności działań na rzecz ich zachowania zarówno władz gminy jak i właścicieli.

Zasób – szansa	Na ile wystarczy tzn. każdy zasób się wyczerpie lub wystąpi konieczność realizacji nowych elementów, inwestycji.
1.	2.
Gospodarka wodno-ściekowa	
Możliwość zapewnienia dostawy wody ze zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę dla całej gminy na poziomie przyjętych standardów w zakresie ilości i jakości dostarczanej wody.	Zwodociągowanie całej gminy.
Możliwość odprowadzania ścieków z terenu miejscowości całej gminy do projektowanego systemu kanalizacji.	**Komunikacja**
	Realizacja obwodnicy w ciągu drogi Nr 768.
Drogi wojewódzkie Nr 768 i 964.	Podnoszenie parametrów technicznych.
Drogi powiatowe Nr 107, 108, 109, 137, 138, 139, 140.	**Ustalenia obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego**
Drogi gminne.	
Duże tereny przeznaczone do zainwestowania, wykorzystane ekstensywnie.	Zasoby mogą zostać wyczerpane pozornie, gdy nie dojdzie do racjonalizacji gospodarki tymi terenami (regulacja spraw własnościowych i podziałów, opracowanie planów miejscowych).
Własność komunalna i skarbu państwa	
Tereny stanowią własność komunalną i skarbu państwa.	Dla realizacji kompleksowych inwestycji bądź przygotowywania ofert dla potencjalnych inwestorów z zewnątrz konieczna jest kumulacja gruntów komunalnych i skarbu państwa.

Budowa sy

Segregacja

Konieczna

II. Prognozy rozwoju demograficznego.

W oparciu o bieżącą obserwację procesów demograficznych, a także opracowaną przez GUS „Prognozę ludności Polski wg województw na lata 1999-2030" – określić można generalnie tendencje kształtowania się czynnika ludzkiego w perspektywie do 2010 roku, stanowiącego wiodący element strategii i zagospodarowania przestrzennego gminy.

Prognozując ludność gminy przyjęto:

- systematyczny wzrost wskaźnika przyrostu naturalnego do 3,5 promila w 2005r., jako efekt wzrostu liczby urodzeń z max w latach 2005-2006r. spowodowany wchodzeniem w wiek rozrodczy licznych roczników 2-ego powojennego wyżu demograficznego, przy utrzymującym się poziomie umieralności,
- ograniczony spadek po 2006r. wskaźnika przyrostu naturalnego do 2,5 promili w 2010 r. wskutek niewielkiego spadku urodzeń i wzrostu umieralności, z uwagi na starzenie się społeczeństwa,
- wzrost średniego trwania życia dla mężczyzn do 72,4 lat, a kobiet 79,4 lat w 2010r. osiągnie się to poprzez: podniesienie poziomu świadczonych usług medycznych i postępu w medycynie, zmniejszenie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń środowiska, zmianę trybu życia na bardziej aktywny,
- utrzymanie na niskim poziomie salda migracji do 2005 r. z uwagi na umiarkowane możliwości emigracji ludzi młodych poza teren gminy w najbliższe otoczenie (nieopłacalność pod względem mieszkaniowym, trudności na lokalnym rynku pracy), a w następnych latach do 2010 r. wzrost migracji na zewnątrz głównie do miast (uwzględniono rozwój gospodarczy kraju, tworzenie nowych miejsc pracy) nadwyżek siły roboczej.

Szacuje się, że efektem wymienionych procesów demograficznych będzie w latach 2001-2010 wzrost liczby ludności gm. Borzęcin do 8.580 osób w 2005 roku i 8.650 osób w 2010r.

Dynamika przyrostu ludności w prognozowanym okresie wyniesie 101,8 %.

W okresie do 2010 r. oczekiwać należy zmian w strukturze wiekowej ludności gminy, a to:

- wzrostu udziału populacji wieku przedprodukcyjnego w strukturze wiekowej z 27,3% w 2001 r. do 27,6% – 2005 r., a następnie spadku do 27,2 %. W populacji tej w całym okresie prognozowanym wystąpi zmniejszenie się liczebności dzieci w wieku szkoły podstawowej i gimnazjum, jako echo niżu urodzeń ostatnich lat,

- wzrostu utrzymania udziału grupy wieku produkcyjnego do 57,0% – 2005 r., 57,8% – 2010 r., wobec wkraczania na rynek pracy licznych młodych roczników. W grupie tej wystąpi zjawisko starzenia się zasobów pracy, w związku z wkroczeniem w wiek niemobilny roczników powojennego wyżu demograficznego,
- nieznacznego zmniejszenia udziału subpopulacji wieku poprodukcyjnego do ok. 15,0% – 2010 r. wobec 16,3% w 2001 r.

III. Cele rozwoju

Uwzględniając wszystkie uwarunkowania zawarte w I części studium „Diagnoza stanu istniejącego i uwarunkowania rozwoju" oraz problemy występujące na terenie gminy Borzęcin uznać należy, że gmina ma różnorodne możliwości rozwoju.

III.1. Główny cel rozwoju gminy Borzęcin

Za główny cel rozwoju gminy przyjęto:

Rozwój gospodarczy gminy oparty na intensyfikacji rolnictwa i gałęzi pozarolniczych przy jednoczesnej trosce o środowisko przyrodnicze i wykorzystaniu szans jakie wynikają z zasobów gminy, własnego zaplecza edukacyjnego – zmierzające do podniesienia standardu życia mieszkańców.

Gmina Borzęcin położona jest w północno-wschodniej części województwa małopolskiego.

Dynamika urbanizacji gminy jak i ośrodka gminnego Borzęcin jest niska. Największym atutem gminy jest stosunkowo małe zanieczyszczenie środowiska, bogactwo lasów, zasoby mineralne, dogodne połączenie kolejowe trasą międzynarodową oraz nieodległe położenie od miasta Brzeska i Tamowa – ośrodków przemysłowych.

Przyjęcie zasady zrównoważonego rozwoju, czyli zasady rozwoju harmonijnego oznacza uwzględnienie w tym rozwoju na zasadach koegzystencji potrzeb mieszkańców i innych użytkowników przestrzeni gminy (potrzeb biologicznych, zdrowotnych, technicznych) oraz potrzeb (wymogów) środowiska naturalnego.

Zasada ekorozwoju nie może być celem w oderwaniu od innych – musi być przyjęta jako podstawa realizacji wszystkich celów rozwoju gminy. W szczególności dotyczy to:

zapewnienia funkcjonowania istniejących, naturalnych ekosystemów oraz powiązań między nimi,

zachowanie bioróżnorodności świata zwierząt i roślin,

zapewnienia możliwości migracji gatunków.

III.2. Cele strategiczne.

Realizacja poszczególnych celów strategicznych jest wzajemnie silnie powiązana – bez podniesienia standardów w zakresie gospodarki ściekowej, gospodarki odpadami,

komunikacji, nie jest możliwe zapewnienie warunków dla realizacji potrzeb mieszkańców w sferze budownictwa mieszkaniowego i jakości życia. Bez funkcjonalizacji struktury przestrzennej terenów osadniczych nie są rozwiązywalne problemy infrastruktury społecznej i technicznej i odwrotnie – bez realizacji systemów infrastruktury technicznej (w szczególności sieci kanalizacyjnej) nie będzie możliwe racjonalne wykorzystanie terenów osadnictwa.

Cele strategiczne podzielić można na dwie zasadnicze grupy:

cele dotyczące konieczności zapewnienia mieszkańcom gminy odpowiednich standardów w zakresie jakości życia, pozwalające mieszkańcom na realizację ich aspiracji i potrzeb (C1, C2, C3, C4, C5, C6) – obejmujące obszar całej gminy,

cele dotyczące rozwoju gospodarczego, wykorzystujące szansę i mocne strony gminy (P, T, M).

Cele strategiczne dotyczące konieczności zapewnienia mieszkańcom gminy odpowiednich standardów w zakresie jakości życia to:

C1 stopniowa poprawa jakości środowiska gminy w zakresie: czystości wód, gleb i powietrza oraz ochrony przed hałasem,

C2 zapewnienie warunków przestrzennych dla realizacji potrzeb mieszkańców gminy w sferze budownictwa mieszkaniowego w oparciu o rozbudowę tradycyjnego systemu osadniczego,

C3 wyeliminowanie konfliktów wynikających z różnych sposobów użytkowania terenów,

C4 zapewnienie atrakcyjnego wizerunku gminy poprzez zachowanie tożsamości kulturowej obszaru oraz zachowanie otwartych przestrzeni o wybitnych walorach krajobrazu przyrodniczo-kulturowego,

C5 podnoszenie standardów życia mieszkańców gminy w zakresie dostępności do usług publicznych,

C6 zapewnienie odpowiednich warunków dla zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz podnoszenie standardów szczególnie na rzecz:

- gospodarki ściekowej
- gospodarki odpadami,
- sieci drogowej.

Cele strategiczne dotyczące rozwoju gospodarczego obejmującego konkretne, wyodrębnione obszary gminy to:

P – Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju różnorodnych form działalności gospodarczej związanej z rolnictwem oraz gałęziami pozarolniczymi.

M – Otwarcie na potrzeby mieszkaniowe ludności.

T – Wykształcenie i rozwój atrakcyjnego różnorodnego rynku usług związanych z turystyką weekendową i agroturystykę.

IV. Uwarunkowania realizacji celów.

Pod pojęciem „uwarunkowania” rozumie się cechy lub zjawiska stanu istniejącego, a także projekty i decyzje, które sprzyjają lub utrudniają osiągnięcie celów rozwoju. Ustalając strategię realizacji celów oraz inne działania planistyczne i realizacje administracja samorządowa powinna uwzględniać niżej wymienione uwarunkowania oraz te, które występują w procesie podejmowania decyzji, rozróżniając ich charakter wg podziału:

uwarunkowania sprzyjające realizacji celów (mocne strony i możliwości) oraz

uwarunkowania utrudniające realizację celów (słabe strony i zagrożenia).

Uwarunkowania sprzyjające to:

trwałe zainwestowanie o różnych funkcjach,

twarde elementy systemów infrastruktury technicznej, zabudowa zabytkowa chroniona prawnie,

duże zasoby terenowe własności Skarbu Państwa,

duże zasoby terenowe własności Gminy Borzęcin,

zwarty układ osadniczy,

dobrze wykształcona sieć drogowa łączące wsie gminy,

tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej,

bogate zbiorowiska leśne,

obszary o funkcji przyrodniczej i krajobrazowej chronionej prawem,

źródło emisji zanieczyszczeń podlegające znacznemu ograniczeniu lub likwidacji.

Uwarunkowania utrudniające realizację celów to:

niski stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną w zakresie zwodociągowania i kanalizacji,

niski stopień wyposażenia centrów usługowych wsi lub brak ukształtowanych ośrodków usługowych,

bariery przestrzenne o charakterze liniowym (linie energetyczne 220 i 110 kV),

niewystarczające parametry dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych,

wody powierzchniowe o wysokim stopniu zanieczyszczenia,

zagrożenia powodzią i podtopieniami,

źródła zanieczyszczenia wód podziemnych,

niski przyrost naturalny, starzenie się ludności, wysoki wskaźnik „obojętnienia demograficznego”, niski poziom wykształcenia.

V. Kierunki rozwoju przestrzennego gminy Borzęcin.

Realizacja celów wiąże się w znacznym stopniu ze zmianami jakościowymi i ilościowymi w strukturze przestrzennej miejscowości gminnej i pozostałych jednostek gminy oraz w jej funkcjonowaniu jako miejsce zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej i usług, w tym związanych z agroturystyką i wypoczynkiem weekendowym, a także jako ośrodki o znaczeniu lokalnym.

Kierunki rozwoju przestrzennego obejmują:

K1 – Tworzenie zaplecza, rezerw mieszkaniowych oraz rozbudowa istniejącej sieci osadniczej.

K2 – Koncentracja i intensyfikacja działalności gospodarczej.

K3 – Tworzenie warunków dla rekreacji i wypoczynku weekendowego oraz rozwoju gospodarstw agroturystycznych.

K4 – Intensyfikacja specjalistycznej produkcji rolniczej i przetwórstwa oraz usług pokrewnych.

K5 – Modernizację i budowę zabezpieczeń przeciwpowodziowych eliminujących zagrożenia zalewaniem i podtapianiem.

K6 – Ukształtowanie sprawnego układu komunikacyjnego dla ruchu ponadlokalnego oraz wykorzystanie w przyszłości przebiegu autostrady A4.

Wyznaczone kierunki rozwoju przestrzennego są odzwierciedleniem celów rozwoju gminy – celu głównego oraz wszystkich celów strategicznych.

VI. Polityka rozwoju przestrzennego.

Przez politykę rozwoju przestrzennego rozumie się skoordynowanie działania dla osiągnięcia określonych celów, podjęte przez osoby lub instytucje mające stosunek władczy do przedmiotu, do którego polityka jest adresowana.

VI.1. Zadania polityki przestrzennej.

Ustala się następujące podstawowe zadania polityki przestrzennej:

Zadanie 1. Stworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców gminy i poszczególnych jej wsi.

Zadanie 2. Stworzenie warunków dla wypoczynku, agroturystyki i turystyki weekendowej.

Zadanie 3. Tworzenie warunków dla rozwoju biznesu a przede wszystkim biznesu związanego z rolnictwem i obsługą rolnictwa.

Zadanie 4. Likwidacja zagrożenia powodziowego i lokalnego podtapiania podczas okresów deszczowych.

Zadanie 1. Stworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców gminy i poszczególnych jego wsi wymagać będzie:

a) realizacji sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków,
b) podejmowania i wspierania inicjatyw na rzecz działań związanych z ochroną środowiska – zarówno działań inwestycyjnych jak i edukacyjnych, organizacyjnych,
c) wprowadzenia w planach miejscowych zakazu lokalizacji na terenie gminy obiektów mogących powodować degradację czystości wód, powietrza gleb etc., oraz konsekwentnej ich realizacji i kontroli,
d) ograniczania negatywnych oddziaływań ze źródeł lokalnych,
e) ochrony terenów otwartych,
f) realizacji barier ochronnych przed hałasem przy drogach powiatowych oraz wprowadzania pasów zieleni izolacyjnej, projektowania i realizacji dróg spełniających parametry techniczne oraz warunki bezpieczeństwa (chodniki, pobocza, drogi odbarczające ruch z terenów zainwestowanych w tym najważniejsza obwodnica w ciągu drogi wojewódzkiej),
g) pilnego opracowania strategii działania i jej konsekwentnej realizacji w celu poprawy jakości wód podziemnych – program powinien obejmować uporządkowanie gospodarki

ściekowej, racjonalizację nawożenia pól, zmianę struktury upraw rolnych oraz dolesienia,

h) ochrony istniejących obiektów i zasobów przyrodniczych i kulturowych, wyeksponowania struktur zabytkowych oraz kształtowania współczesnej zabudowy w nawiązaniu do tradycji,

i) porządkowania zagospodarowania terenów osadniczych, przemysłowych i usługowych, a także utrzymania harmonijnego krajobrazu otwartego na obszarze gminy o najwyższych walorach,

j) kultywowania tradycji kulturowych sprzyjających integracji społecznej, wzmacnianiu tożsamości społeczności lokalnej oraz promocji gminy,

k) zwiększania i modernizowania zasobów mieszkaniowych.

Zadanie 2. Stworzenie warunków dla wypoczynku, agroturystyki i turystyki weekendowej:

a) ochrony przed urbanizacją najbardziej atrakcyjnych i cennych obszarów przyrodniczych i krajobrazowych,

b) ochrony wartości kulturowych i pielęgnowania tradycji kulturowej gminy,

c) wspierania działań na rzecz ochrony dóbr kultury objętych ochroną prawną,

d) zapewnienia warunków przestrzennych dla tworzenia bazy i infrastruktury turystycznej opartej o inicjatywy prywatne i aktywność samorządu (rezerw terenów oraz wysoki standard uzbrojenia technicznego),

e) realizacji systemu ścieżek rowerowych towarzyszących istniejącemu układowi komunikacyjnemu oraz rekreacyjnych, łączących istniejące i nowoprojektowane osiedla mieszkaniowe z terenami wypoczynku, sportu i miejscami atrakcyjnymi kulturowo,

f) realizacji ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych na bazie istniejących kompleksów leśnych, a tym samym w obszarach chronionego krajobrazu,

g) utworzenia szlaku turystyczno-historycznego na bazie cmentarzy wojennych,

h) tworzenie gospodarstw agroturystycznych przy obecnych 6, w przygotowaniu 2.

Zadanie 3. Tworzenie warunków dla rozwoju biznesu a przede wszystkim biznesu związanego z rolnictwem i obsługą rolnictwa:

a) zapewnienia odpowiednich rezerw terenów,
b) uszczegółowienia warunków ich zagospodarowania w planach miejscowych,
c) realizacji uzbrojenia technicznego oraz zapewnienia dostępności komunikacyjnej,
d) prowadzenie akcji informacyjnej i promocji w regionie i poza jego granicami zawierającej pełny zakres informacji dla potencjalnych inwestorów i właścicieli gruntów, w tym zorganizowania bazy danych o terenach atrakcyjnych dla różnych form biznesu – dzięki tej bazie będzie można uzyskać informacje niezbędne zainteresowanym podmiotom dla podejmowania wstępnych decyzji o inwestowaniu, przygotowanie ofert adresowanych do konkretnych odbiorców, przede wszystkim większych zakładów przemysłowych w miastach zainteresowanych współpracą w ramach kooperacji,
e) wspieranie aktywności gospodarczej poprzez tworzenie korzystnych warunków przestrzennych prawnych, finansowych i technicznych dla nowych inwestycji gospodarczych,
f) promocji drobnych zakładów wytwórczych działających na zasadzie inkubatorów przedsiębiorczości,
g) pozyskanie nowych branż opartych na bazie lokalnych zasobów surowcowych (produkcja rolna, kruszywo, piasek), lecz także nie związanych z nią, lecz cechujących się wysoką chłonnością zatrudnienia, rozwojowością, nowoczesnością a równocześnie nie wywołujących degradacji środowiska przyrodniczego,
h) podniesienie atrakcyjności miejscowości gminnej jako lokalnego ośrodka obsługi poprzez wzbogacenie przestrzeni centrum w atrakcyjne widokowo (zamykające perspektywy tras komunikacyjnych) obiekty usług.

Zadanie 4. Likwidacja zagrożenia powodziowego i lokalnego podtapiania podczas okresów deszczowych:

A. W zakresie melioracji:
- szczegółowej inwentaryzacji urządzeń melioracyjnych z określeniem stanu technicznego i programu renowacji,
- bieżącej konserwacji urządzeń melioracyjnych celem ich prawidłowego bezawaryjnego funkcjonowania,

- ochrony przed zabudową pasa szerokości min. 8,0 m licząc od górnej krawędzi rowów melioracyjnych celem udostępnienia terenu do prowadzenia ich konserwacji,
- przestrzegania obowiązku zabezpieczenia i prawidłowej przebudowy istniejącego systemu melioracyjnego w przypadku konieczności inwestowania na obszarze zdrenowanym.

B. W zakresie ochrony przeciwpowodziowej:
- modernizacja wałów p.powodziowych na rzece Uszwicy,
- zwiększenie retencji na małych ciekach wodnych,
- nie dopuszczanie do zainwestowania terenów w odległości min. 50 m. od stopy wału i cieków wodnych,
- szczegółowej dbałości o prawidłowe użytkowanie terenów dolin rzecznych w odległości 50 m od brzegu cieków (zakaz wznoszenia obiektów kubaturowych, zakaz zadrzewień oraz zmiany w ukształtowaniu powierzchni gruntów).

VI.2. Instrumenty realizacji polityki przestrzennej.

PLANY MIEJSCOWE

W celu realizacji zadań polityki przestrzennej Zarząd Gminy Borzęcin przystąpi do opracowania planów miejscowych, kierując się następującymi kryteriami doboru terenów objętych planami:

- przepisami ustaw szczególnych,
- potrzebą przygotowania nowych terenów dla inwestycji jako ofert lokalizacyjnych,
- potrzebą transformacji terenów w związku z wymianą lub modernizacją istniejących funkcji,
- potrzebą kształtowania przestrzeni publicznej,
- spodziewaną koncentracją inwestycji prywatnych.

Nie zakłada się potrzeby sporządzania planów miejscowych dla tych terenów, które podlegać będą procesom zachowania funkcji i zainwestowania oraz adaptacji technicznej obiektów komunalnych (wyjątek: plany wynikające z ustawy „Prawo Geologiczne i Górnicze").

Z punktu widzenia obowiązującego prawa istnieje obowiązek sporządzania planów miejscowych:

- dla terenów lokalizacji inwestycji publicznych (Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym art. 14 ust. 1),
- dla terenów rolnych, na których zamierza się wykluczyć zabudowę (Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym art. 10 ust. 1 pkt. 8),
- dla terenów rolnych i leśnych, które zamierza się przeznaczyć na cele nierolne i nieleśne (Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych art. 17 ust. 1),
- dla terenów będących przedmiotem scalania i podziału nieruchomości (Ustawa o gospodarce nieruchomościami art. 102 nr 1 i 2),
- dla terenów eksploatacji górniczej (*art. 53 ust. 1* Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo Geologiczne i Górnicze *[(Dz. U. Nr 27, poz. 96 z 1994 r.)]*[2] ,
- dla obszarów i zespołów zabudowy poddanych ochronie przez Radę Gminy (Ustawa o ochronie przyrody art. 34 ust. 2).

2

[2] *[ ]- wprowadzono II ZMIANĄ SUiKZP GMINY BORZĘCIN*

Obowiązek sporządzania miejscowych planów dla terenów określonych w studium (Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym art. 13 ust. 1), ze względu na istniejące uwarunkowania (art. 13 ust. 1 pkt 4 w powiązaniu z art. 6 ust. 5 pkt 7).

1) obszarów kompleksów usługowych,
2) obszarów koncentracji budownictwa jednorodzinnego,
3) terenów dolesień,
4) obszarów, na których zamierza się wykluczyć zabudowę,
5) obszarów realizacji lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych,
6) obszarów poszerzania mieszkalnictwa rolniczego i jednorodzinnego z towarzyszącymi usługami,
7) pozostałych obszarów, w których Rada Gminy uzna za niezbędne ustalenie szczegółowych bądź ujednoliconych warunków zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, zgodnych z polityką przestrzenną gminy,
8) obszarów proponowanych pod zagospodarowanie letniskowe – niskokubaturowe obiekty wypoczynku weekendowego.

Ustala się następujące zasady określania granic planów miejscowych:

I. Granice planów miejscowych wymienione w pkt 3, 4, 6, 7 i 8 wyznaczają zewnętrzne granice obszarów, dla których sporządzenie planów jest wymagane.
   Dopuszcza się możliwość:
   - ich wewnętrznego podziału na mniejsze tereny i sporządzenia dla nich planów,
   - poszerzanie terenów o sąsiednie obszary zachowując prawidłowość powiązań przestrzennych oraz uwzględniając istniejące uwarunkowania.

II. Granice planów miejscowych wymienionych w pkt 1, 2, 5, 8 i 9 wyznaczają obszary, dla których wymagane jest kompleksowe ustalenie sposobów i warunków zagospodarowania przestrzennego w powiązaniu ze strukturą przestrzenną gminy i dlatego obszary te:
   - nie mogą zostać podzielone na mniejsze tereny lub ograniczone w inny sposób,
   - mogą być poszerzone o tereny sąsiednie.

Na obszarze objętym zmianą studium jako tereny, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, wyznacza się obszary przewidziane pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

PROGRAM KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

powinien być zorientowany na następujące cele:

- zachowanie najcenniejszych wartości naturalnych i półnaturalnych biocenoz oraz równowagi procesów zachodzących w środowisku nieożywionym,
- kształtowanie korzystnych warunków życia mieszkańców i rozwoju usług turystycznych,
- utrzymanie wysokich parametrów jakości środowiska naturalnego podnoszących atrakcyjność gminy dla inwestorów.

Cele te będą realizowane poprzez:

uwzględnieniu przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w toku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź podejmowania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu, szczegółowych warunków ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, a także uwzględnienie obszarów i obiektów proponowanych do objęcia taką ochroną do czasu ich zatwierdzenia.

1. **Radłowsko-Wierzchosławicki Obszar Chronionego Krajobrazu** – rozporządzenie Nr 75/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie Radłowsko-Wierzchosławickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego Nr 126/2006).
2. **Bratucicki Obszar Chronionego Krajobrazu** – rozporządzenie Nr 71/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego Nr 126/2006).

Objęcie Obszarem Chronionego Krajobrazu około 60% powierzchni gminy obliguje do uwzględnienia funkcji jaką pełnią te struktury w systemie ochrony przyrody i krajobrazu, przy formułowaniu polityki przestrzennej. Kieruje to rozwój gminy na zachowanie, ochronę i wzbogacanie w krajobrazie takich elementów jak: kompleksy leśne, zadrzewienia i zakrzewienia oraz użytki zielone. Dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów „Obszaru" niezbędne jest tworzenie ciągów ekologicznych (zabezpieczających wymianę genetyczną) – poprzez zwiększenie i racjonalne kształtowanie istniejących kompleksów leśnych.

W systemie wielkoobszarowej ochrony przyrody i krajobrazu, zakładającym stopniowanie form ochrony stosownie do walorów i zasobów przyrody – Obszary Chronionego Krajobrazu stanowią największy powierzchniowo element systemu i jednocześnie krańcowe jego ogniwo. Obszary Chronionego Krajobrazu, to ważne drogi wymiany genetycznej, niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów.

Głównym celem powołania systemów obszarów chronionych zgodnie z ustawą o ochronie przyrody jest: ochrona terenów o podstawowym znaczeniu dla kształtowania równowagi ekologicznej, zachowania różnorodności świata przyrody i jego bogactwa, zabezpieczenie obszarów o aktualnym i potencjalnym znaczeniu dla wypoczynku, ochrona charakterystycznych cech rodzimego krajobrazu.

Radłowsko-Wierzchosławicki OChK i Bratucicki OChK mają charakter rolniczo-leśny. Dominują w nich zbiorowiska nieleśne wśród których przeważają synantropijne zbiorowiska związane z gruntami ornymi (segetalne) oraz półnaturalne fitocenozy łąkowe i pastwiskowe. Najcenniejszym składnikiem są jednak kompleksy leśne. Mnogość i różnorodność nisz ekologicznych o znacznym stopniu naturalności, stanowi ostoję dla roślin i zwierząt.

Obszary prawnie chronione warunkują sposób zagospodarowania terenu podporządkowany zaostrzonym rygorom korzystania ze środowiska zgodnie z przepisami rozporządzeń Wojewody Małopolskiego z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu – na terenach Obszarów zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów – nie dotyczy terenów objętych koncesjami wydanymi na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze lub ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dacie wejścia w życie ww. rozporządzeń;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 50 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej – nie dotyczy obowiązujących w dniu wejścia w życie ww. rozporządzeń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Pomnik przyrody ożywionej:

- **dąb szypułkowy** o obwodzie na wysokości 1,3 m – 280 cm, wysokość 15 m (stan ogólny drzewa – dobry) rośnie w północno-zachodnim rogu ogrodzenia parku podworskiego w Przyborowie, stanowi własność Skarbu Państwa, pozostaje pod zarządem Państwowego Gospodarstwa Rybackiego w Przyborowie Nr ewid. 225/68/ – zarządzenie Nr 2/87 Wojewody Tarnowskiego z dnia 26 lutego 1987 r. w sprawie uznania tworów przyrody za pomniki przyrody (Dziennik Urzędowy Województwa Tarnowskiego).

Lasy ochronne – w obrębie leśnym Waryś i Wierzchosławice w gm. Borzęcin – Zarządzenie Nr 234 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 listopada 1996 r. w sprawie uznania za ochronne, lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Dąbrowa Tarnowska.Ogólna pow.lasów ochronnych w gm. Borzęcin 1434,3ha.

Do objęcia ochroną prawną jako pomników przyrody proponuje się 2 pojedyncze drzewa rosnące we wsi Borzęcin:

Wiąz-80 letni, o obwodzie na wysokości 1,3 m – 304 cm i wysokości 23 m,

Wiąz-100 letni, o obwodzie na wysokości 1,3 m – 345 cm i wysokości 25 m

Ponadto w myśl przepisów szczególnych a to:

1. ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 94) – udokumentowane złoża kopalin i wód podziemnych podlegają ochronie.

   W gm. Borzęcin złożami posiadającymi dokumentację są:[II]

   Złoża gazów ziemnych:

   Szczepanów, Łętowice-Bogumiłowice, Rylowa, Łazy.

   Złoża ~~kruszywa naturalnego~~ ***kruszyw naturalnych:***

   Borzęcin Rylowa, Borzęcin, Jagniówka III, Borzęcin Wielka Droga, Maśliska, Zarywie ***II,*** Niwy, Czarnawa, Waryś, Bielcza, ***Biedacz, Przyborów-Łęki, Szczurowa-Włoszyn, Bielcza-Krężel, Borzęcin-Świercze, Borzęcin-Borowa, Przyborów, Białe Ługi, Niedzieliska III, Borzęcin-Borek, Łęki, Waryś III, Waryś IV, Łęki I, Borzęcin-Białe Ługi, Borzęcin Okrajki, Wokowice, Łęki-Ropek, Szczepanówka, Borek Łagosz, Czarnawa-Wschód, Borowa, Borzęcin – Wielka Droga II.***

   *[Borzęcin-Ropek, oznaczone symbolem **1PG**- udokumentowane złoże kruszywa naturalnego z możliwością eksploatacji,*

   *Przyborów-Zalesie oznaczone symbolem **2PG**- udokumentowane złoże kruszywa naturalnego. W obszarze złoża nie dopuszcza się sposobów zagospodarowania, które uniemożliwiłyby eksploatację złóż w przyszłości. Przyszła działalność wydobywcza winna uwzględniać uwarunkowania wynikające z położenia w obszarze Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.]*[2]

   *3[Borowa oznaczone symbolem **4PG**- udokumentowane złoże kruszywa naturalnego z możliwością eksploatacji,*

   *4[Przyborów oznaczone symbolem **3PG**- udokumentowane złoże kruszywa naturalnego z możliwością eksploatacji,*

   W obszarze złoża nie dopuszcza się sposobów zagospodarowania, które uniemożliwiłyby eksploatację złóż w przyszłości.

   ~~**Złoża piasku:** Przyborów, Bielcza.~~

2. ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 178 *z późń. zm*) tereny rolne i leśne podlegające ochronie. Ustawa reguluje zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych m.in. poprzez konieczność uzyskania zgody:

   Ministra *właściwego do spraw rozwoju wsi* dla przeznaczenia na cele nierolnicze i

nieleśne

[II] Zmiany wprowadzone do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin zarządzeniem zastępczym Wojewody Małopolskiego z dnia 16 grudnia 2014 r., znak: WN-II.4131.1.45.2014/ZZ.

[2] *[ ]- wprowadzono II. ZMIANĄ SUiKZ GMINY BORZĘCIN*
3 [ ]- wprowadzono III. ZMIANĄ SUiKZ GMINY BORZĘCIN
4 [ ]- wprowadzono IV. ZMIANĄ SUiKZ GMINY BORZĘCIN

137

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne kl. I-III jeśli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha,

[Ministra właściwego do spraw środowiska

- *gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa*

▪ *Marszałka Województwa]*[2]

- pozostałych gruntów leśnych.

Obszary proponowane do objęcia ochroną:

▪ *[**ZL** – Lasy]*[2]

Istniejące lasy i zadrzewienia, cieki wraz z obudową biologiczną, kompleksy łąk i użytków zielonych maksymalnie zachowując ich warunki naturalne, uzupełniając i wzbogacając, łącząc w ciągi i kompleksy zielone eliminując dzikie wysypiska odpadów oraz zachowując dopuszczalne rodzaje użytkowania dla:

a) obszarów zieleni nieurządzonej:

- utrzymanie rolniczego użytkowania w części obszaru pod uprawy rolne ze stopniową eliminacją sadów,
- przekształcanie zieleni nieurządzonej w urządzoną głównie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowanych oraz zagospodarowanych pod funkcję związaną z turystyką rekreacją i sportem,
- lokalizacja urządzeń infrastruktury w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach,
- możliwość korekt tras komunikacyjnych oraz nowe drogi lokalne i dojazdowe,
- istniejąca zabudowa z możliwością poprawy standardów, lecz wykluczeniem wymiany substancji,

b) terenów leśnych:

- obiekty i urządzenia dla prowadzenia gospodarki leśnej (gajówki, leśniczówki, zaplecze techniczne z nimi związane),
- sieci napowietrzne i podziemne infrastruktury technicznej w przypadku braku możliwości innego prowadzenia,

a wszelka działalność na obszarach lasów powinna odbywać się z zachowaniem przepisów szczególnych dla lasów, w tym lasów ochronnych.

Ponadto na obszarze terenów leśnych wprowadzić należy następujące ograniczenia i wymogi gospodarowania:

a) zakaz wycinki drzewostanu za wyjątkiem zabiegów pielęgnacyjnych, chyba, że wycięcie drzewostanu wiąże się jednocześnie z nowymi nasadzeniami,

b) ochrona przed dalszymi zmianami stosunków wodnych,

c) zakaz prowadzenia melioracji i obniżania poziomu wód,
d) zakaz składowania odpadów i urządzania wysypisk,
e) zakaz lokalizacji nowych siedlisk,
f) możliwość poprawy standardów istniejącej zabudowy,
g) możliwość przeznaczania opuszczonych siedlisk na cele letniskowe,
h) dopuszcza się lokalizację urządzeń sportu i rekreacji oraz zabudowy letniskowej w trybie planu miejscowego.[2]

podjęcie działań mających na celu zwiększenie lesistości obszaru w celu podniesienia retencji, ochrony gleb przed erozją, poprawy warunków bioklimatycznych, kształtowanie korzystnych warunków egzystencji dla roślin i zwierząt:

- projekt studium wskazuje tereny do zalesień wg „Wytycznych do projektowania granicy rolno-leśnej" dotyczący wzrostu lesistości gminy, a podstawą wprowadzenia zalesień będzie projekt regulacji granicy rolno-leśnej opracowany zgodnie z obowiązującą procedurą,
- zalesianie również na wniosek właścicieli, w trybie planu miejscowego przy spełnieniu wymogów art. 14 ustawy o lasach,
- zagospodarowanie terenów do zalesień winno podlegać takim samym warunkom jak tereny leśne,

w terenach silnie zainwestowanych i ich bezpośrednim sąsiedztwie przekształcanie zieleni nieurządzonej w zieleń urządzoną, odtwarzanie dawnych założeń parkowych, dbałość o zieleń cmentarną istniejącą i perspektywicznie zielone urządzanie wyznaczonych rezerw terenowych oraz wkomponowanie wszystkich ww. terenów w obszary zainwestowane.

Dopuszczalne użytkowanie terenów:

- na terenie odtwarzania dawnego założenia parkowego, wymagana jest konsultacja konserwatora zabytków, która określi dopuszczalne użytkowanie,
- na terenach cmentarzy i rozbudowy cmentarzy: kaplice, usługi rzemiosła związane z funkcją, miejsca parkingowe (zakaz lokalizacji budownictwa mieszkaniowego w strefie: 150 m do czasu wybudowania i uruchomienia wodociągu, 50 m w przypadku terenu zwodociągowanego),
- na terenach zieleni projektowanej do urządzenia dopuszcza się lokalizację obiektów usług publicznych związanych z kulturą, obiekty kultury o charakterze otwartym, obiekty tzw. „małej architektury", zaplecze związane z konserwacją zieleni, niewielkie urządzenia z zakresu handlu i gastronomii.

[2] *[ ] – wprowadzono II ZMIANĄ SUiKZP GMINU BORZĘCIN*

W przypadku obszarów sąsiadujących z obiektem zabytkowym wymagana jest zgoda konserwatora zabytków.

Przy opracowywaniu planów miejscowych można poszerzyć zasięg terenów zieleni urządzonej o obszary przyległe zgodnie z zapotrzebowaniem.

podjęcie działań mających na celu zachowanie wartości przyrodniczych w układach osadniczych i umożliwienia utworzenia wsi ekologicznych np. w Warysiu i przysiółkach wsi Borzęcin,

ochronę zasobów gleb wysokiej jakości przez zakaz lokalizowania zabudowy na terenach występowania tych zwartych kompleksów gleb najwyższej jakości: w studium wyznacza się dwa rodzaje obszarów:

1. obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy – kompleksy otwartych pól najczęściej o wysokich parametrach waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, pełniące przy tym funkcję kraj obrazotwórczą, które powinny pozostać wolne od zabudowy.

   Należy zachować dotychczasowy charakter użytkowania: uprawy rolnicze bez możliwości wprowadzania zabudowy (uprawy polowe, ogrodnictwo, plantacje, sady produkcyjne). Należy zapewnić warunki dla intensyfikacji produkcji rolnej poprzez przeciwdziałanie podziałom areału rolnego gospodarstw i tworzenie warunków do kształtowania zwartych gospodarstw wielkoprzestrzennych poprzez scalanie lub wymianę gruntów.

   Użytkowanie dopuszczalne:
   - tereny wód otwartych nie wskazane na rysunku studium,
   - zadrzewienia i zakrzewienia wzdłuż cieków wodnych, zieleń śródpolna,
   - możliwość korekt tras komunikacyjnych oraz nowe drogi lokalne i dojazdowe związane z przekształceniami własnościowymi,
   - eksploatacja złóż w uzasadnionych ekonomicznie przypadkach, w każdym przypadku poprzedzona wnikliwą analizą pod kątem ochrony środowiska naturalnego i krajobrazu,
   - sieci napowietrzne i podziemne oraz związane z nimi urządzenia infrastruktury. Zakaz:
   - realizacji wszelkich obiektów kubaturowych,
   - urządzania składowisk i wysypisk.
2. pozostałe tereny rolne, które powinny zostać objęte ograniczonym zakazem zabudowy zwłaszcza nie służącej gospodarce rolnej.

W obszarze tym ustala się podstawowy i dopuszczalny charakter użytkowania:

podstawowy:

- uprawy rolnicze (polowe, ogrodnicze, sady, plantacje),
- gospodarstwa intensywnej produkcji rolnej i hodowli zwierząt,
- istniejące oraz nowe zagrody i obiekty służące zwiększeniu efektywności gospodarowania,

dopuszczalny:

- wody otwarte nie wydzielone na rysunku,
- możliwość korekt tras komunikacyjnych oraz budowę nowych dróg lokalnych,
- sieci napowietrzne i podziemne oraz związane z nimi urządzenia infrastruktury,
- urządzenia obsługi komunalnej (cmentarze, oczyszczalnie ścieków, sortownie odpadów itd.),
- eksploatacja złóż w uzasadnionych ekonomicznie przypadkach,
- zadrzewienia i zakrzewienia (wzdłuż cieków, śródpolne, wzdłuż szlaków komunikacyjnych),
- zalesienia dopuszczalne na wniosek właścicieli przy spełnieniu wymogów art. 14 ustawy o lasach, w trybie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- nieuciążliwa drobna wytwórczość i przetwórstwo, składownictwo (w szczególności związane z produkcją rolną),
- w bezpośrednim sąsiedztwie wyznaczonych w studium obszarach predysponowanych pod zagospodarowanie letniskowe dopuszcza się przeznaczenie opuszczonych zagród na funkcję letniskową oraz wyznaczenie terenów pod zabudowę letniskową (w trybie planu miejscowego),

Realizacja każdej inwestycji wymaga każdorazowo badania celowości i uzasadnienia przekształceń środowiska w danym obszarze.

racjonalną gospodarkę energetyczną poprzez korzystanie z alternatywnych źródeł energii, w tym energii wiatru, z dopuszczeniem lokalizacji, w niezbędnym zakresie, służących temu celowi obiektów i urządzeń również na terenach rolnych.

ochronę jakości wód powierzchniowych przez:

- rozbudowę systemu kanalizacji,
- wprowadzenie w ramach ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zakazów lokalizacji obiektów będących źródłem zanieczyszczenia wód, które będą wymuszać rozwiązania techniczne przeciwdziałające degradacji wód również w stosunku do obiektów gospodarki rolnej,

- organizację zbiórki i składowania odpadów,

wykorzystanie złóż naturalnych występujących na terenie gminy przez eksploatację zachowując oszczędną i racjonalną gospodarkę złożem zgodną z obowiązującymi przepisami (ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska), a sposób i zakres eksploatacji musi uwzględniać ochronę przed degradację terenów otaczających oraz rekultywację terenów po wygaśnięciu koncesji.

Ponadto na obszarach złóż naturalnych wprowadzić należy następujące ograniczenia i wymogi gospodarowania:

- nie dopuszcza się zabudowy w zasięgu udokumentowanego występowania złoża,
- inwestycje prowadzone w obszarach złóż winny być uzgadniane z właściwymi jednostkami odpowiedzialnymi za gospodarowanie złożem,
- w przypadku wyznaczonych terenów górniczych szczegółowe zasady ustanawiać winien miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- na terenach wyeksploatowanych i obok wyrobiska dopuszcza się produkcję związaną z eksploatacją oraz wprowadzenie funkcji gospodarczej (hodowlanej) i rekreacyjnej,
- w przypadku lokalizacji złóż na:
  a) terenach rolniczo chronionych,
  b) w granicach obszaru chronionego krajobrazu,
  c) na terenach zbiorników wód podziemnych

  powinno być prowadzone szczególnie staranne rozeznanie co do racjonalności eksploatacji,
- *[zakaz eksploatacji złóż w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu nie dotyczy przedsięwzięć, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru]*[2]

przeciwdziałanie lokalizowania na terenie gminy obiektów emitujących zanieczyszczenia powietrza w ilościach prowadzących do przekroczenia obowiązujących norm,

wprowadzenie do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego warunków zabudowy uniemożliwiających powstawanie obiektów, które w istotny sposób mogą pogorszyć warunki życia mieszkańców na wyznaczonych terenach zabudowy mieszkaniowej i zabudowy letniskowej w zakresie czystości powietrza, hałasu, odorów i innych uciążliwości.

[2] *[ ]- wprowadzono II. ZMIANĄ SUiKZP GMINY BORZĘCIN*

PROGRAM OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I KSZTAŁTOWANIA ATRAKCYJNEGO KRAJOBRAZU GMINY

ma na celu przede wszystkim zachowanie tożsamości kulturowej wsi gminy Borzęcin.

Obejmuje on:

- zachowanie wartości zasobów dziedzictwa kulturowego decydujących o tożsamości kulturowej gminy,
- podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznych w centrach wsi (zwłaszcza w centrum wsi Borzęcin Górny – w obrębie lokalizacji świadczenia usług administracyjnych, kulturalnych i oświatowych tj. przy obiektach Urzędu Gminy, Domu Ludowego oraz Szkół i Hali sportowej),
- wyeksponowanie i promowanie występujących na obszarze gminy najcenniejszych obiektów architektury, punktów i ciągów widokowych,
- grupowanie zabudowy w osiedla przy jednoczesnym ograniczaniu rozpraszania nowej zabudowy,
- utrzymanie lub wspomaganie utrzymywania w należytym stanie technicznym zabytkowych obiektów oraz podjęcie starań w kierunku odbudowy świetności dawnych założeń parkowych,
- ochronę krajobrazu gminy przed obniżeniem rangi jego walorów poprzez niekontrolowaną ingerencję zabudowy w eksponowane tereny,
- kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy przy równoczesnym uwzględnieniu potrzeby wielostronnego rozwoju gospodarczego oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Realizacja w/w zadań wymaga:

I. Ochrony zasobów i walorów środowiska kulturowego i krajobrazu czyli:

ustalenia w planach miejscowych i uchwalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględniające aspekt atrakcyjności krajobrazu gminy,

promocji potrzeby kształtowania image gminy, szczególnie atrakcyjnych krajobrazowo przestrzeni publicznych,

porządkowania i uzupełniania zabudową istniejącego układu przestrzennego, ze szczególną troską o przestrzenie publiczne – kreowanie wnętrz urbanistycznych,

uwzględniania przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w toku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź podejmowania decyzji o

warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu, szczegółowych wskazań konserwatorskich i archeologicznych obejmujących:

a) ochronę oraz poprawę stanu i standardu funkcjonalnego i technicznego istniejących obiektów prawnie chronionych (obiektów ujętych w rejestrze zabytków kultury) z właściwą ich ekspozycją i udostępnieniem dla turystyki krajoznawczej oraz odpowiednim zagospodarowaniem terenów otaczających,
b) zachowanie obiektów ujętych w ewidencji zabytków kultury ale nie widniejące w rejestrze zabytków oraz zachowanie ich formy architektonicznej przed przekształceniami prowadzącymi do obniżenia wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych,
c) odtwarzanie dawnych założeń parkowych,
d) ochrona stanowisk archeologicznych sprowadzająca się do badań sondażowo-wykopaliskowych w trakcie prowadzenia prac budowlano-ziemnych na terenach lokalizacji stanowisk oraz – w razie potrzeby – zapewnienie warunków dla stałego nadzoru archeologicznego,

wystąpienie z wnioskiem do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o ustanowienie wg metody JARK-WAK J. Bogdanowskiego stref:

„**EK**" – ochrony ekspozycji i ochrony elementów we wsiach Borzęcin, Łęki,

„**K**" – ochrony krajobrazowej „otuliny" zespołu czy obiektu we wsiach Bielcza, Jagniówka, Przyborów, Waryś.

Powyższe działania implikują zalecenia konserwatorskie dla kierunków działania takie jak:

KONT (kształtowanie na zasadzie kontynuacji tradycji) – we wsiach Bielcza, Jagniówka, Łęki, Przyborów, Waryś,

REKON (rekonstrukcja) – we wsi Borzęcin.

Zgodnie z przyjętą metodą JARK-WAK J. Bogdanowskiego finalnym etapem jest „plan konserwatorski ochrony i kształtowania zabytkowego krajobrazu kulturowego". W wyniku przedstawionych wyżej zakwalifikowań, dla gminy Borzęcin proponuje się ustanowienie stref:

- **SOK** – forma ochrony krajobrazu kulturowego o umiarkowanym zakresie ochrony, mająca zastosowanie na obszarach otaczających cenne obiekty, stanowiąc ich otulinę lub krajobrazowy kontekst, bądź też na obszarach krajobrazów historycznych. Celem powołania SOK jest:

1. utrzymanie określonych warunków przyrodniczych, widokowych, funkcjonalnych głównie w zakresie ochrony przedpola widokowego,
2. uwzględnienie szerokiego kontekstu terytorialnego układu obiektów o charakterze zabytkowym, gdy zachodzi potrzeba ukazania historycznych powiązań, ma ona wtedy charakter instrumentu ochrony oraz służy umożliwieniu wzmacniania i dopełniania ochrony układu obiektów o zabytkowym charakterze i wyrazie krajobrazowym lub,
3. ochrona krajobrazów cennych z punktu widzenia ochrony dóbr kultury, na przykład tradycyjnego rozłogu pól.

- **SIK** – strefa ingerencji konserwatorskiej proponowana jest dla miejscowości lub ich części, gdzie występuje jakiś aspekt (cecha) dziedzictwa kulturowego wymagająca troski konserwatorskiej (np. kontynuacja cech budownictwa lub innej tradycji kulturowej mającej swój krajobrazowy wyraz).

W związku z powyższym SIK proponuje się ustanowić we wsiach Bielcza, Jagniówka, Łęki, Przyborów, Waryś, a SOK we wsi Borzęcin.

pozyskiwanie i stwarzanie zachęt dla zainteresowanych zagospodarowaniem i odnową obiektów zabytkowych,

kształtowanie nowej zabudowy uwzględniającej zasadnicze elementy formy tradycyjnego budownictwa wsi (gabaryt, proporcje, kształt dachu),

zachowania terenów otwartych o wybitnych walorach krajobrazowych poprzez wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy poza istniejącymi terenami zespołów osadniczych w granicach ich ograniczonego lub proponowanego rozwoju – przeciwdziałanie tendencjom do rozpraszania zabudowy wsi,

utrzymanie istotnych cech struktury osadniczej gminy poprzez przeciwdziałanie obudowywania dróg ciągami zabudowy między układami przestrzennymi wsi,

przeciwdziałanie dewastacji krajobrazu (w szczególności w OChK) elementami nowoprojektowanej infrastruktury technicznej poprzez zmianę szczególnie wyeksponowanej krajobrazowe lokalizacji lub maskowanie zielenią, z dopuszczeniem w niezbędnym zakresie lokalizacji obiektów i urządzeń związanych z wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii, w szczególności energii wiatru (elektrownie wiatrowe).

II. Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu na wyodrębnionych obszarach:

1. obszary z elementami objętymi ochroną konserwatorską:

a) obiekty zabytkowe prawnie chronione - wpisane do rejestru zabytków kultury a to:
Kościół Parafialny p.w. Najświętszej Panny Marii w Borzęcinie Górnym – A-268
Kościół Parafialny p.w. Matki Boskiej Anielskiej w Bielczy – A-267 Dwór w Przyborowie – A-354,

b) obiekty ujęte w ewidencji zabytków (patrz „Uwarunkowania Dział Środowisko Kulturowe" – 1. Zasoby dziedzictwa kulturowego).

Ochrona poprzez następujące działania:

ochronę obiektów zabytkowych prawnie chronionych jak i nie objętych ochroną a także ich otoczenia przed zmianami mogącymi spowodować degradację ich wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych,

objęcie ochroną konserwatorską poprzez wpisanie do rejestru zabytków trzech cmentarzy w: Bielczy, Przyborowie i Borzęcinie

każda działalność inwestycyjna w bezpośrednim sąsiedztwie zabytków kultury wymaga nadzoru konserwatorskiego,

dążenie do odnowy i porządkowania istniejących założeń zieleni, w tym parkowych,

porządkowanie i uzupełnianie zabudową istniejącego układu przestrzennego oraz jego modernizacji technicznej w celu podniesienia atrakcyjności obszaru,

ograniczanie rozwoju usług wymagających znacznych kubatur,

wzbogacenie funkcji usługowych obszaru pod warunkiem uwzględniania zasadniczych cech formy tradycyjnej zabudowy,

uwzględnienie przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w toku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź podejmowania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu, szczegółowych wskazań konserwatorskich obejmujących zachowanie obiektów ujętych w ewidencji zabytków, ich formy architektonicznej przed przekształceniami prowadzącymi do obniżenia wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych. Powyższe winno znaleźć zastosowanie we wsiach Borzęcin, Przyborów i Łęki ze względu na Zespoły Zachowanego Budownictwa Regionalnego,

zachowanie istniejących osi widokowych na obiekty zabytkowe oraz wykluczenie przesłaniania ich nową zabudową,

wykluczenie działań powodujących degradację otoczenia zabytków rejestrowanych i obiektów ujętych w ewidencji zabytków,

lokalizację farm wiatrowych w obszarze tradycyjnego krajobrazu wsi: Borzęcin, Bielcza, Łeki i Przyborów po wykazaniu w stosownym opracowaniu naukowym, że otoczenie i ekspozycja zabytkowych: kościoła i cmentarza w Bielczy, zespołu dworsko-parkowego w Przyborowie i kompozycji, zabudowy i sylwetki wsi Borzęcin nie ucierpią, lub że zostaną zastosowane stosowne korekty i ograniczenia zakresu inwestycji lub inne środki skutecznie zapobiegające degradacji zabytkowego krajobrazu kulturowego.

2. obszary ochrony założeń parkowych ujęte w:
   a) granicę ochrony konserwatorskiej,
   b) granicę ochrony ekologicznej,
   c) granicę ochrony widokowej.
3. obszary objęte ochroną krajobrazu otwartego o wybitnych walorach ekspozycji – Obszary Chronionego Krajobrazu (OChK)

   Ochrona poprzez następujące działania:

   zachowanie terenów otwartych o wybitnych walorach krajobrazowych poprzez wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy poza istniejącymi i proponowanymi terenami zespołów osadniczych (szczegółowe zasady zagospodarowania Obszarów Chronionego Krajobrazu wg Rozporządzeń Wojewody Małopolskiego, opisanych w Programie kształtowania i ochrony zasobów środowiska przyrodniczego),

   utworzenie strefy ochrony konserwatorskiej dla „Zespołów Zachowanego Budownictwa Regionalnego”.
4. obszary objęte ochroną archeologiczną i wzmożonym nadzorem archeologicznym Ochrona poprzez następujące działania:

   zwracanie szczególnej uwagi przy inwestycjach na terenie całej gminy Borzęcin,

   wykluczenie przekształcenia chronionych stanowisk i ich otoczenia, bądź użytkowania, które mogłoby spowodować degradację ich wartości naukowej i kulturowej,

   podejmowanie działań zmierzających do zmiany dotychczasowego zagospodarowania wymaga uzgodnienia z właściwym organem ds. ochrony zabytków archeologicznych.

PROGRAM ROZWOJU OSADNICTWA WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ SPOŁECZNĄ

powinien być zorientowany na:

- kształtowanie sieci osadniczej o prawidłowym układzie funkcjonalno-przestrzennym i stale podwyższanym standardzie.

Cel będzie realizowany na terenie:

1. obszarów adaptacji, uzupełnień i porządkowania mieszkalnictwa rolniczego i jednorodzinnego z towarzyszącymi usługami poprzez:
   poprawę standardu wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
   systematyczne porządkowanie istniejącego zagospodarowania,
   tworzenie uporządkowanych linii zabudowy,
   wprowadzenie zasad kształtowania zabudowy zgodnie z lokalną tradycją, ochronę obiektów i terenów o wysokiej wartości kulturowej,
   przekształcenie przestrzeni publicznych w kierunku coraz wyższego standardu i jakości,
   wykorzystanie rezerw terenowych,
   poprawę funkcjonalności zespołów zabudowy,
   konieczność zachowania zgodności ustaleń planów miejscowych dla tych terenów lub wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w obszarach, w których nie będzie obowiązku sporządzenia planu z przyjętą przez gminę polityką przestrzenną zawartą w niniejszym studium (użytkowanie dopuszczalne: usługi publiczne i komercyjne, urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny i urządzenia zieleni i rekreacji, nieuciążliwa drobna wytwórczość, przetwórstwo i magazynowanie płodów rolnych, urządzenie obsługi rolnictwa – w tym usługi motoryzacji, zieleń nieurządzona towarzysząca),

2. obszarów poszerzenia mieszkalnictwa rolniczego i jednorodzinnego z towarzyszącymi usługami poprzez:
   prawidłowe powiązania komunikacyjne z układem istniejących i projektowanych dróg,
   zapewnienie prawidłowych parametrów nowo realizowanych dróg i dojazdów,

kompleksowe rozwiązania w zakresie uzbrojenia technicznego w powiązaniu z funkcjonującym i projektowanym systemem,

wyprzedzająca lub równoczesna realizacji sieci wod.-kan. z realizacją inwestycji,

dostosowanie nowej zabudowy do istniejącej tradycyjnej zabudowy wsi (gabaryt, forma architektoniczna, materiał budowlany, usytuowanie na działce, itp.),

konieczność zachowania zgodności ustaleń planów miejscowych dla tych terenów lub wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w obszarach, w których nie będzie obowiązku sporządzenia planu z przyjętą przez gminę polityką przestrzenną zawartą w niniejszym studium (użytkowanie dopuszczalne: usługi publiczne i komercyjne, urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny i urządzenia zieleni i rekreacji, nieuciążliwa drobna wytwórczość, przetwórstwo i magazynowanie płodów rolnych, urządzenia obsługi rolnictwa – w tym usługi motoryzacji, zieleń nieurządzona towarzysząca),

3. obszarów rozwoju mieszkalnictwa jednorodzinnego – osiedli quasi miejskich z usługami towarzyszącymi poprzez:

wykształcenie nowych struktur osadniczych o wysokiej jakości przestrzeni,

zagwarantowania możliwości lokalizacji usług publicznych wielkością programu dostosowaną do docelowych chłonności terenów i potrzeb gminy,

wyprzedzająca lub równoczesna realizacja sieci wod.-kan. z realizacją inwestycji,

realizację osiedla przez właścicieli prywatnych lub w sposób zorganizowany przez zainteresowane podmioty za każdym razem w oparciu o kompleksowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określający zasady powiązań funkcjonalnych, infrastrukturalnych i komunikacyjnych z układem zewnętrznym,

kompleksowego rozwiązania problemów związanych z zagospodarowaniem przestrzennym w drodze sporządzania planów miejscowych,

konieczność zachowania zgodności ustaleń planów miejscowych dla tych terenów z przyjętą przez gminę polityką przestrzenną zawartą w niniejszym studium (użytkowanie dopuszczalne: usługi publiczne i komercyjne, mieszkalnictwo zbiorowe /internaty, domy opieki/, urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny i urządzenia zieleni i rekreacji),

4. obszarów uzupełnień istniejącego bądź projektowanego zainwestowania mieszkaniowego w usługi komercyjne w ramach tworzenia centrum wsi – obszary preferowane do rozwoju usług,

   zwiększanie udziału przestrzeni publicznej, usługowej:

   - w terenach obecnie zainwestowanych stopniowe wypieranie funkcji mieszkalnej na rzecz usługowo-mieszkalnej,
   - w terenach do zainwestowania należy dążyć do przestrzennego (w przypadku wsi) lub przynajmniej funkcjonalnego (w przypadku niewielkich osiedli wiejskich) wyodrębnienia i ukształtowania centrum usługowego wsi lub osiedla,

   wymóg tworzenia miejsc parkingowych przy usługach,

   kompleksowe rozwiązania w zakresie uzbrojenia technicznego w powiązaniu z funkcjonalnym i projektowanym systemem,

   wyprzedzająca lub równoczesna realizacja sieci wod.-kan. z realizacji inwestycji,

   dostosowanie nowej zabudowy do istniejącej tradycji zabudowy wsi (gabaryt, forma architektoniczna, usytuowanie na działce, itp.),

   konieczność zachowania zgodności ustaleń planów miejscowych dla tych terenów lub wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w obszarach, w których nie będzie obowiązku sporządzenia planu z przyjętą przez gminę polityką przestrzenną zawartą w niniejszym studium (użytkowanie dopuszczalne: usługi publiczne, urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, zieleń urządzona o charakterze publicznym),

5. obszarów adaptacji i poszerzenia usług publicznych

   zwiększanie udziału przestrzeni publicznej, wzbogacanie ją o tereny zieleni publicznej,

   wymóg tworzenia miejsc parkingowych przy usługach,

   wprowadzenie zasad kształtowania zabudowy zgodnie z lokalną tradycją, wykorzystanie rezerw terenowych,

   poprawę standardu wyposażenia w infrastrukturę techniczną,

   w przypadku rozbudowy istniejących obiektów dostosowanie gabarytów obiektu wprowadzanego do obiektu istniejącego i utrzymanie w charakterze i skali miejscowości (użytkowanie dopuszczalne: urządzenia komunikacji i infrastruktury związane z funkcją, usługi komercyjne związane z funkcją i programem podstawowym).

Podnoszenie standardów w obszarach mieszkaniowych oraz towarzyszących im usług publicznych to cel następujących działań:

- poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i usług publicznych oraz ich wyposażenia w instalacje,
- dopełnienie wyposażenia terenów budowlanych w infrastrukturę techniczną (wod.-kan., gaz, energetyka, telekomunikacja),
- dążenie do prawidłowej obsługi komunikacyjnej terenów budowlanych w układzie wewnętrznym (dróg dojazdowych) i zewnętrznym (dróg głównych),
- ochrona wysokiej jakości środowiska przyrodniczego spełniającej warunki ustalone dla terenów zabudowy mieszkaniowej,
- dbanie o estetykę i wysoką jakość przestrzeni publicznej w terenach zabudowanych – tworzenie wnętrz urbanistycznych, placów,
- zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych (ośrodki zdrowia, przedszkola, szkoły, ośrodki kultury, biblioteki) na poziomie aspiracji i potrzeb mieszkańców.

Podstawowymi instrumentami realizacji programu będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu w obszarach, w których nie będzie obowiązku sporządzenia planu.

powinien być zorientowany na:

- zwiększenie znaczenia rolnictwa jako źródła dochodu mieszkańców przez wykorzystanie:
  a) sprzyjających przyrodniczych i agrotechnicznych warunków do produkcji rolnej (wartość wskaźnika waloryzacji przestrzeni rolniczej powyżej średniej Polski),
  b) znacznych otwartych obszarów przestrzeni agrotechnicznych przy prawie zupełnym braku budownictwa rozproszonego.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

wyodrębnienie:

1. obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz gleb organicznych wyłączonych z zabudowy,
2. pozostałych obszarów rolnych, które winny być objęte częściową ochroną, a ewentualna realizacja zainwestowania musi zostać ściśle podporządkowana ochronie wartości przyrodniczych i krajobrazowych – dopuszczanie do realizacji tylko takiej zabudowy rolniczej, które nie będzie w żaden sposób obniżać wartości użytkowej gleb, jakości środowiska przyrodniczego, nie będzie naruszać harmonii krajobrazu,
   - w każdym przypadku wymagane winno być szczegółowe uzasadnienie przekształceń w danym obszarze (szczegółowe warunki zagospodarowania przestrzennego obszarów przedstawiono w Programie kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego),
3. obszarów większych kompleksów łąk w obrębie których realizacja zainwestowania winna być prowadzona wg zasad jak w pkt 2.

prowadzenie rolnictwa zgodnie z przyrodniczymi warunkami produkcji rolnej określonymi przez kompleksy przydatności rolniczej gleb,

współdziałanie z wojewódzkimi władzami rządowymi w stymulowaniu procesów restrukturyzacji rolnictwa przebiegających w kierunku:

- wzrostu efektywności produkcji rolnej,
- wzrostu jakości produktów rolnych adekwatnie do wzrastających wymagań konsumentów oraz norm obowiązujących w UE,
- wzrostu udziału przetwórstwa rolnego i organizacji zbytu produktów rolnych,

dążenie do rozwoju na terenie gminy gospodarstw o zróżnicowanych modelach:

- specjalistycznych gospodarstw intensywnej produkcji ogrodniczej i hodowlanej prowadzonej w gospodarstwach małych,
- rodzinnych gospodarstw systematycznie powiększonych do wielkości 20-100 ha,
- gospodarstw dużych o wielkości przekraczającej 100 ha o wysokim stopniu wyposażenia w specjalistyczny sprzęt i dużych możliwościach inwestowania w bazę przechowalniczą i przetwórczą, indywidualnych bądź spółek,

wspieranie procesów restrukturyzacji gospodarstw rolnych przez:

- tworzenie warunków do powstawania na terenie gminy miejsc pracy mogących przejąć nadwyżki siły roboczej z rolnictwa w usługach i wytwórczości, szczególnie związanych z rolnictwem,
- tworzenie warunków do powstawania na terenie gminy bazy przechowalniczej, przetwórstwa rolniczego, usług związanych z rolnictwem przez politykę ulgową, podatkową w stosunku do inwestorów, przygotowanie ofert terenowych, korzystną dzierżawę lub sprzedaż terenów komunalnych, uzbrojenie terenów ofertowych,
- pomoc dla rolników obejmującą informacje o kredytach i funduszach pomocowych, korzystną dzierżawę lub sprzedaż terenów komunalnych, organizowanie szkoleń dotyczących produkcji rolniczej, norm jakości, marketingu rolnego,
- realizacji infrastruktury z zakresu gospodarki wodno-ściekowej,
- tworzenie warunków do kształtowania zwartych gospodarstw wielkopowierzchniowych, w tym scaleń i wymiany gruntów,

kształtowanie produkcji rolnej z uwzględnieniem popytu i podaży na rynkach regionu brzeskiego i regionów sąsiednich:

- zwiększenie powierzchni upraw sadowniczych oraz towarzyszący temu rozwój bazy skupu i przetwórczej,
- zwiększenie powierzchni upraw ogrodniczych, gruntowych i pod folię oraz towarzyszący temu rozwój bazy przetwórczej i przechowalniczej,
- zwiększenie plonowania przez racjonalizację nawożenia mineralnego,
- zwiększenie produkcji zwierzęcej z zachowaniem reżimów ochrony wód podziemnych i powierzchniowych,
- wzrost produkcji mleka oraz rozwój bazy przetwórczej w oparciu o wysoką jakość produktu,
- zwiększenie produkcji trzody chlewnej.

PROGRAM ROZWOJU POZAROLNICZYCH GAŁĘZI PRODUKCJI I USŁUG

powinien być zorientowany na:

- stworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego gminy przy równoczesnym ograniczeniu uciążliwości działalności gospodarczej dla środowiska gminy.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

I. Aktywizację produkcji i usług gałęzi pozarolniczych

przede wszystkim w wyznaczonych terenach:

1. obszarach adaptacji pozarolniczego zainwestowania produkcyjnego z dopuszczeniem przekształceń i zmiany funkcji,
2. obszarach adaptacji pozarolniczego zainwestowania usługowego z dopuszczeniem przekształceń i zmiany funkcji,
3. obszarach rezerw terenowych dla nowych koncentracji produkcji pozarolniczej bądź rozwoju już istniejących,
4. obszarach rezerw terenowych dla nowych koncentracji usług pozarolniczych bądź rozwoju już istniejących

przez następujące działania:

uzbrojenie terenów,

pomoc w uregulowaniu spraw własnościowych,

racjonalne wykorzystanie własności komunalnej i skarbu państwa,

wprowadzenie w planach miejscowych, zarówno dla terenów produkcji i usług, jak i dla wszystkich pozostałych terenów, zakazu lokalizacji przemysłu uciążliwego, pogarszającego jakość życia mieszkańców, kolidującego z innymi kierunkami rozwoju gminy, degradujący krajobraz, wprowadzenie szczególnych warunków zagospodarowania rezerw terenowych dla nowych koncentracji pozarolniczych produkcji i usług bądź rozwoju już istniejących:

- proponowana inwestycja nie może wywoływać uciążliwości wykraczającej poza granice tego obszaru, pożądane jest by nie wykraczał poza granice działki,
- powstające lub istniejące obiekty powinny prowadzić racjonalną gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadami oraz nie przekraczać dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku,

- preferowane powinny być technologie mało i bezodpadowe, energo- i wodooszczędne,

miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla tych obszarów powinny być sporządzane kompleksowo uwzględniając sposób rozwiązań komunikacyjnych z włączeniem do systemu komunikacyjnego gminy, powinny one określać maksymalne gabaryty projektowanych obiektów, zabezpieczać miejsca parkingowe w ramach działek lub proporcjonalny udział w realizacji parkingów ogólnodostępnych, uściślać charakter użytkowania,

ograniczenie lokalizacji usług i produkcji mogących obniżyć standard przestrzeni w terenach mieszkaniowych istniejących i proponowanych do rozbudowy, a także w terenach otaczających obiekty objęte ochroną konserwatorską,

kompleksowe zagospodarowanie nowych terenów rekreacyjnych w Bielczy, Borzęcin – Jagniówka, Borzęcin, Borzęcin – Łazy,

kompleksowe zagospodarowanie terenu dworsko-parkowego w Przyborowie gdzie można uruchomić działalność usługową np. komercyjny Ośrodek Spokojnej Starości lub Zakład Rehabilitacji z atrakcyjnym zagospodarowaniem obszarów zielonych na tereny spacerowo-rekreacyjne,

na obszarach tych należy dopuścić możliwość lokalizowania urządzeń gospodarki komunalnej, infrastruktury technicznej i komunikacji związane z funkcją bądź okaże się niezbędne dla poprawnego działania danego systemu infrastruktury technicznej całej gminy,

stworzenie bazy danych o terenach atrakcyjnych dla różnych form biznesu (informacja o: przeznaczeniu gruntu w planie, ograniczeniach dla inwestora, wyposażeniu w media itp.),

promocje gminy (poszukiwanie inwestorów) na targach konferencjach, kongresach, giełdach,

stworzenie zachęt podatkowych dla osób inwestujących w rozwój usług zgodny z polityką gminy.

II. Stworzenie usług związanych z turystyką, sportem i rekreacją

w granicach wyodrębnionych obszarów rozwoju usług sportu i rekreacji przez:

stworzenie atrakcji turystycznych (baseny, korty), w nawiązaniu do istniejących obiektów sportowych,

wyeksponowanie istniejących atrakcji turystycznych (zabytki architektoniczne, miejsca pamięci narodowej, parków podworskich, cmentarzy) oraz ich ochronę przed degradacją,

uregulowanie spraw własnościowych.

PROGRAM ROZWOJU TURYSTYKI, SPORTU I REKREACJI

powinien być zorientowany na:

- podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy,
- stworzenie warunków dla rozwoju lokalnego rynku pracy pośrednio i bezpośrednio związanego z obsługą rekreacji i sportu.

Cele te będą realizowane na terenie:

1. całej gminy oraz intensywnie w obszarach rozwoju usług sportu i rekreacji poprzez:

   ochronę przed zabudowę oraz przekształceniami systemu obszarów przyrodniczych, istniejące lasy i zadrzewienia, cieki z obudową biologiczną, kompleksy łąk i użytków zielonych,

   realizację systemu tras rowerowych, tras spacerowych oraz ścieżek dydaktyczno-przyrodniczych, a we własnym zakresie terenów rekreacyjnych i sportowy tworzących ogólnie dostępny ciągły system,

   urządzenie wzdłuż tras rowerowych i spacerowych miejsc postojowych z zapleczem, np. przy zagrodach rolniczych lub zapleczem komercyjnym,

   realizacja miejsc obsługi pasażerów przy projektowanej autostradzie A-4 jako elementu aktywizującego rozwój przedsiębiorczości,

   budowa parkingów dla obsługi terenów sportu i rekreacji,

   ochrona przed zainwestowaniem terenów, które stanowić mogą podstawę perspektywicznego rozwoju funkcji związanych z rekreacją – teren potencjalnej eksploatacji surowców.

2. obszarów proponowanych pod zagospodarowanie letniskowe – niskokubaturowe obiekty wypoczynku, poprzez:

   adaptację istniejącej staraj zabudowy na cele wypoczynku weekendowego, urządzenie miejsc biwakowych,

   tworzenie towarzyszących budownictwu letniskowemu urządzeń sportu, (zagospodarowanie terenu zaproponowanego w studium położonego w miejscowościach Borzęcin – Jagniówka, Borzęcin Dolny uwarunkowane jest zakończeniem eksploatacji złoża kruszyw) Jagniówka, Wielka Droga i Bielcza).

powinien być zorientowany na:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

zwodociągowanie całej gminy,

zaspokojenie potrzeb i wymaganych standardów świadczonych usług w zakresie ilości i jakości dostarczanej wody,

okresową kontrolą stanu technicznego obiektów, urządzeń i sieci systemów zaopatrzenia w wodę,

zwiększanie niezawodności działania systemu wodociągowego,

utrzymanie jako ujęć awaryjnych istniejących na terenie gminy studni wierconych i kopanych,

w zakresie kanalizacji:

pilne uporządkowanie gospodarki ściekowej w gminie (do czasu całkowitego skanalizowania) poprzez wymóg szczelnych zbiorników na ścieki okresowo opróżnianych z wywozem fekalii taborem asenizacyjnym na oczyszczalnię, a także szczelnych zbiorników na gnojowicę, ze względu na ochronę wód podziemnych i wód powierzchniowych,

budowa sieci kanalizacyjnej z odprowadzeniem ścieków na oczyszczalnie ścieków,

tworzenie systemów kanalizacyjnych:

- umożliwiających odprowadzenie jak największej ilości ścieków na oczyszczalnie,
- przystosowanych do realizacji etapami z uwzględnieniem średnic kolektorów na etap docelowy,
- uzasadnionych ekonomicznie ze względu na intensywność zabudowy,
- szczelnych z ograniczeniem do minimum możliwości dopływu wód infiltracyjnych,
- ścieki opadowe z obszarów o dużym zanieczyszczeniu powierzchni terenu winny być odprowadzane do kanalizacji deszczowej,

realizowanie oczyszczalni charakteryzujących się:

- wysokim efektem oczyszczania ścieków głównie zanieczyszczeń organicznych i związków biogennych, umożliwiającym odprowadzenie ścieków do odbiorników I klasy czystości,

- bezwzględnym spełnieniem norm dotyczących warunków jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi zgodnie z rozporządzeniem MOŚZNiL z dnia 5 listopada 1991 r. oraz wytycznych Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego między innymi w zakresie dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń,
- nowoczesnością rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych, zapewniających minimalną uciążliwość dla otoczenia, dużą niezawodność eksploatacyjną oraz możliwość etapowania realizacji inwestycji na miarę potrzeb i możliwości finansowych gminy,
- unifikacja urządzeń do oczyszczania ścieków oraz wspólnej gospodarki osadami,
- wyposażeniem oczyszczalni w punkty zlewne,

bezwzględne objęcie kanalizacją sanitarną obszarów budownictwa mieszkalnego (w tym szczególnie zabudowy zwartej, skupionej, szkół, przedszkoli, ośrodków zdrowia, terenów przemysłowych, usługowych i rekreacyjnych),

wyposażenie w kanalizację sanitarną oraz urządzenia do oczyszczania ścieków terenów proponowanych do zabudowy mieszkaniowej, usługowej i rekreacyjnej przed ich zainwestowaniem lub równocześnie z realizacją zabudowy,

w zakresie elektroenergetyki:

zapewnienie zwiększonego poboru energii w związku z planowanym rozwojem gminy,

wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, w tym wiatru (elektrownie wiatrowe),

uwzględnienie przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w toku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź podejmowania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu, warunków technicznych elektroenergetycznych linii napowietrznych wysokiego napięcia:

1. stref szkodliwych oddziaływań od linii elektroenergetycznych napowietrznych wysokich napięć, które liczone od osi wynoszą:
   dla E 220 kV – 23 m
   dla E 110 kV – 18 m
   dla E 30 kV i E 15 kV – 6,20 m od linii (w obie strony).
2. zakazu lokalizacji obiektów stałego pobytu ludzi w obszarze strefy technicznej linii 15 i 30 kV, a w przypadku linii 220 kV i 110 kV zakaz lokalizacji wszelkich obiektów kubaturowych,

3. sposób zagospodarowania: wszelkie formy zieleni niskiej (bez zadrzewień), uprawy rolnicze i ogrodnicze (bez zabudowy),

w zakresie gazownictwa:

zapewnienie zwiększonych dostaw gazu dla terenów o najwyższej przewidywanej intensywności zabudowy oraz nowych terenów usług i produkcji,

uwzględnienie przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w toku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź podejmowania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu warunków technicznych gazociągów średnioprężnych i niskoprężnych,

umożliwienie prowadzenia prac poszukiwawczych na terenie gminy gazu ziemnego w ramach uzyskanych koncesji.

w zakresie gospodarki odpadami:

kontynuacja umów o utylizację odpadów stałych na wysypisku w Jadownikach,

wprowadzenie działań edukacyjnych promujących segregację odpadów,

zorganizowanie systematycznych, okresowych zbiórek odpadów wielkogabarytowych (pralki, lodówki, opony, złom) oraz odpadów niebezpiecznych (oleje, pestycydy, chemikalia),

wprowadzenie obowiązku opłat za wywóz odpadów komunalnych,

likwidacja dzikich wysypisk (likwidacja ta powinna odbywać się przy współudziale społeczności lokalnej, przy czym Gmina zabezpieczyć musi odpowiedni sprzęt (worki, rękawice) oraz wywóz odpadów),

poruszanie problematyki odpadów i dzikich wysypisk na zebraniach wiejskich,

w zakresie telekomunikacji:

dostosowanie istniejącego systemu sieci telekomunikacji do przewidywanego zapotrzebowania związanego z rozwojem sieci osadniczej i zainwestowania.

PROGRAM ROZWOJU KOMUNIKACJI

powinien być zorientowany na:

w zakresie komunikacji kołowej:

realizację zabezpieczeń przed hałasem oraz przed zanieczyszczeniami powietrza emitowanymi przez ruch kołowy na drogach wojewódzkich i powiatowych w zależności od jego natężeń (np. bariery akustyczne, pasy zieleni izolacyjnej),

objęcie obowiązkiem sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów w bezpośrednim sąsiedztwie drogi nr 768 i 964,

ustalenie linii zabudowy w obszarach dotychczas poza terenem zabudowy w minimalnej odległości:

- 20 m od krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej,
- 20 m od krawędzi jezdni dróg powiatowych,
- 15 m od krawędzi jezdni dróg gminnych,

dla pojedynczych działek w plombach stosować odległości wykształconej linii zabudowy

– tam należy utrzymać odległość wyznaczoną przez istniejące budynki,

istniejące i projektowane drogi dojazdowe winne posiadać parametry za warte w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 z 1999 r. poz. 430).

realizację obwodnicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 768 wraz z modernizacją jej trasy,

podwyższenie standardu funkcjonalnego i stanu bezpieczeństwa na drogach wojewódzkich, powiatowych i ważniejszych gminnych poprzez sukcesywną realizację chodników dla pieszych i ścieżek rowerowych na obszarach zabudowanych,

podnoszenie parametrów technicznych dróg powiatowych na terenie gminy,

sukcesywną modernizację i rozbudowę sieci powiązań lokalnych (dróg gminnych) pomiędzy wsiami gminy poprzez konieczną wymianę nawierzchni, konieczne korekty przebiegów tych dróg w planie i profilu, podwyższenie ich nośności, realizacja sieci ścieżek rowerowych służących mieszkańcom gminy oraz potencjalnym turystom powiązanych z sieciami gmin sąsiednich, zabezpieczenie lokalizacji pod przystanki autobusowe dla komunikacji pasażerskiej w postaci zatok,

4 [ ] -wprowadza się zaktualizowaną trasę odcinka projektowanej drogi Nr 768],

4[ ] obsługa przewozu kruszywa z terenu jego eksploatacji dla terenu 3PG bezpośrednio przylegającym , istniejąąm szlakiem drogi wojewódzkiej Nr 768.

4 [ ]- wprowadzono IV. ZMIANĄ SUiKZ GMINY BORZĘCIN

161

2[realizację dróg gminnych służących obsłudze przewozu kruszywa z terenu jego eksploatacji na terenie gminy, w powiązaniu z drogami publicznymi powiatowymi i wojewódzkimi. Dla terenu 1PG wskazuje się następujący układ komunikacyjny: od terenu złoża wzdłuż cieku wodnego Podleśna do drogi powiatowej, następnie na zachód przy wykorzystaniu drogi leśnej do drogi wojewódzkiej Nr 768.

w zakresie komunikacji kolejowej:

zachowania warunków zawartych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 10 listopada 2004 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie budowli i budynków, drzew lub krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych.

[2] *[ ] – wprowadzono II. ZMIANĄ SUiKZP GMINY BORZĘCIN*

PROGRAM GOSPODARKI GRUNTAMI

powinien być zorientowany na następujące cele:

- stworzenie korzystnych warunków do inwestowania,
- zapewnienie wpływów do budżetu gminy i możliwości sterowania procesami inwestycyjnymi w przestrzeni.

Cele te będą realizowane poprzez:

komasowanie, scalanie poprzez wymianę gruntów dążąc do stworzenia większych kompleksów tworząc bazę lokalizacyjną dla przyszłych inwestorów zarówno w sferze działalności gospodarczej jak i rolniczej,

opracowanie ulg i zwolnień od podatków dla inwestorów spełniających kryteria zgodności projektowanego użytkowania z polityką przestrzenną gminy, a przy tym gwarantujących utworzenie nowych miejsc pracy, rozbudowę lokalnych systemów infrastruktury technicznej i komunikacji oraz realizacja ich inwestycji wyraźnie podniesie prestiż gminy i jej wizerunek na rynku,

określenie zapotrzebowania na tereny budowlane uwzględniające prognozowany popyt na te tereny oraz oszacowanie wielkości terenów możliwych do uzbrojenia w racjonalnym czasie i zakresie rzeczowym,

określenie polityki dysponowania terenami mienia komunalnego w kontekście ww. potrzeb,

określenie zasad dysponowania terenami mienia komunalnego, w tym zasad kontroli i egzekucji terminowości opłat za korzystanie z mienia gminnego,

sprzedaż pojedynczych rozrzuconych działek w mało atrakcyjnych do inwestowania rejonach i przeznaczenie środków uzyskanych w wyniku takiej sprzedaży na zakup gruntów w pobliżu już posiadanych terenów w atrakcyjnych do inwestowania obszarach,

aktywną realizację wtórnych podziałów geodezyjnych lub scaleń w terenach wyznaczonych w planach miejscowych,

określenie przy przetargach, a następnie egzekwowaniu zgodnego z przeznaczeniem terminowego zagospodarowania i wykorzystania nieruchomości komunalnych (zarówno nieruchomości lokalowych jak i gruntowych).

Szczególne znaczenie programu upatruje się w stosunku do obszarów, na których przewiduje się przyspieszenie zmian w strukturze użytkowania i zagospodarowaniu gruntów.

Program ma na celu stworzenie korzystnych warunków dla inwestowania na terenie gminy oraz zapewnienie wpływów do budżetu gminy. Pozwoli on gminie na sterowanie procesami inwestycyjnymi.

Podstawowe ustalenia programu gospodarki gruntami będą wiążące przy formowaniu ustaleń w planach miejscowych.

PROGRAM INWESTYCJI PUBLICZNYCH

daje podstawę do negocjacji z wojewodą i ministrami służących synchronizacji inwestycji samorządowych z inwestycjami rządowymi dla polepszenia wykorzystania efektów inwestowania na wybranych terenach przez zainteresowane grupy inwestorów publicznych i prywatnych.

Program inwestycji i przedsięwzięć publicznych jest także dobrą wskazówką dla konstruowania rocznych budżetów gminy i dla kształtowania polityki promocyjnej gminy w sferze inwestycji.

Proponowane inwestycje i przedsięwzięcia publiczne:

1. budowa sieci wodociągowej we wszystkich wsiach oprócz Bielczy, w pierwszej kolejności wsie Borzęcin, Przyborów, Łęki,
2. budowa kanalizacji sanitarnej i opadowej dla całej gminy Borzęcin w tym w pierwszej kolejności do 2005 r. wsi Borzęcin, Przyborów i Łęki,
3. uregulowanie gospodarki odpadami,
4. modernizacja dróg wojewódzkich w tym obwodnicę drogi wojewódzkiej nr 768, powiatowych i gminnych na terenie gminy Borzęcin,
5. budowa poboczy i chodników szczególnie w miejscach o największym natężeniu ruchu pieszego i samochodowego,
6. realizacja oświetlenia dróg,
7. budowa ścieżek rowerowych,
8. zalesianie nieużytków i terenów mało przydatnych rolniczo.

Postulowane zadania rządowe – autostrada A-4.

Polityka w sferze inwestycji publicznych realizuje cele rozwoju i zadania polityki przestrzennej. Głównym zadaniem tej polityki jest zgromadzenie jak największej ilości środków materialnych oraz przygotowanie środków prawnych i organizacyjnych dla uzyskania jakościowej poprawy w strukturze gminy.

Podstawową grupą inwestycji są przedsięwzięcia infrastrukturalne, które na przestrzeni najbliższych lat będą pochłaniały dużą część środków na inwestycje wydatkowane w obszarze gminy Borzęcin.

[UZASADNIENIE I SYNTEZA II ZMIANY STUDIUM

1. Uzasadnienie ustaleń wprowadzonych II. Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Borzęcin

Analizując przedmiotowy dokument Studium po zebranych w wyniku zawiadomień i ogłoszeń o przystąpieniu do zmiany Studium, wnioskach i informacjach stwierdza się, że w zasięgu obszaru niniejszej zmiany Studium udokumentowano złóża kruszywa naturalnego. W związku z tym wprowadzono zmianę w zagospodarowaniu przestrzennym, określając obszar udokumentowanych złóż w Borzęcinie (Borzęcin – Ropek – 1PG) i w Przyborowie (Przyborów – Zalesie 2PG). Wyznaczenie tych obszarów jest konieczne z racji ochrony ich przed innym zainwestowaniem niż eksploatacja kruszywa.

Zmiana Studium jest konieczna ze względu na dynamiczny rozwój infrastruktury komunikacyjnej w rejonie, a zwłaszcza budowy autostrady.

Tak więc przyjmując możliwość tej jednostkowej zmiany, nie zmienia się polityki przestrzennej gminy, a jedynie przyjmuje rozwiązanie, które jest niezbędne dla uzyskania kruszywa z terenu nieodległego od miejsca zastosowania. Ta bliskość jest zasadniczym atutem, bowiem transport z odległych miejsc eksploatacji jest uciążliwy dla ludzi i środowiska jak również nie uzasadniony ekonomicznie. W Studium określono szlak wywozu kruszywa, który jest najmniej dolegliwy dla mieszkańców, omijający zwarte skupiska osadnicze.

2. Synteza ustaleń wprowadzonych II. Zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin

Przedmiotem II. Zmiany Studium jest określenie obszarów udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego w miejscowościach Borzęcin i Przyborów oznaczonych symbolami odpowiednio: 1PG i 2PG.

Teren oznaczony symbolem 1PG przeznacza się pod eksploatację kruszywa i zaliczany jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Teren oznaczony symbolem 2PG to obszar udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego, który objęty jest ochroną przed zainwestowaniem innym niż eksploatacja kruszywa w przyszłości. Obszar położony jest na skraju Bratucickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu co implikuje konieczność spełnienia wymogów w nim obowiązujących.

Sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że eksploatacja kruszywa nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko.

Granice poszczególnych obszarów oznaczone na rysunku Studium należy traktować jako orientacyjne i możliwe do uściślenia przy uwzględnieniu szczegółowych ograniczeń wynikających z występujących elementów zagospodarowania terenu lub innych mających

wpływ na zagospodarowanie oraz układu własnościowego na tym obszarze – w powiązaniu z mapą o większej szczegółowości.[2]

[2] *[ ] – wprowadzono II. ZMIANĄ SUiKZP GMINY BORZĘCIN*

GMINA BORZĘCIN

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SKALA 1:10 000

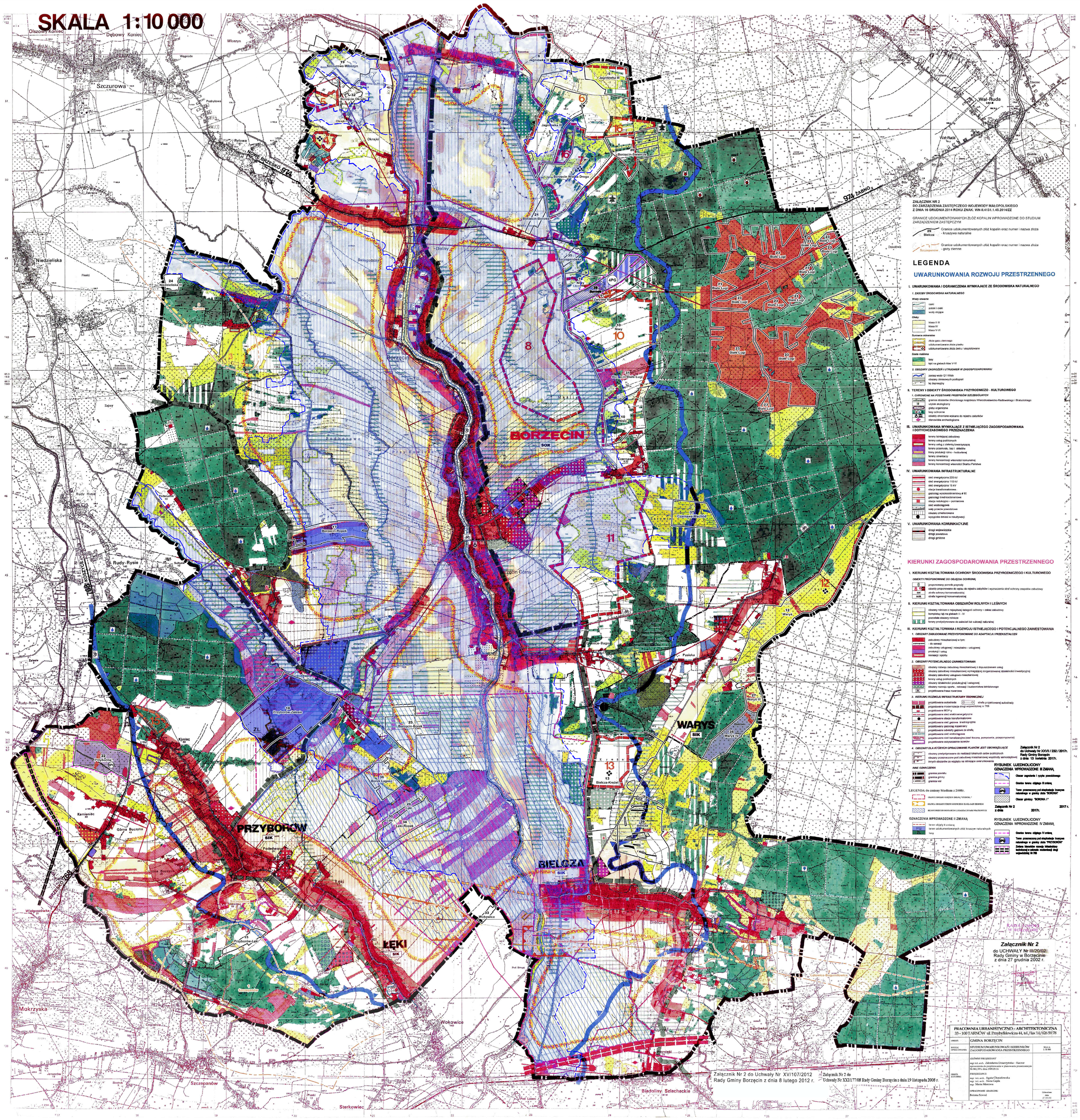

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXXIII/277/2017
Rady Gminy Borzęcin
z dnia 30 października 2017 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE RADY GMINY BORZĘCIN O SPOSOBIE ROZPATRZENIA UWAG O KTÓRYCH MOWA W ART. 11 PKT. 1 USTAWY O PLANOWANIU i ZAGOSPODAROWANIU PRZETSRZENNYM

DO PROJEKTU ZMIANY Nr IV „ STUDIUM GMINY BORZĘCIN „

dla złoża **„Przyborów" i zmiany kierunków rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie modernizacji drogi wojewódzkiej nr 768**

W okresie wyłożenia i składania wniosków od dnia 10 sierpnia 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r. nie wpłynęły uwagi dotyczące projektu zmiany NR IV „STUDIUM GMINY BORZĘCIN „ dla złoża **„Przyborów" i zmiany kierunków rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie modernizacji drogi wojewódzkiej nr 768** a zatem nie została przeprowadzona procedura rozstrzygnięcia uwag, o których mowa w art. 11 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

UZASADNIENIE

Do uchwały Nr XXXIII/277/2017 Rady Gminy Borzęcin z dnia 30 października 2017 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin w zakresie ustalenia przeznaczenia pod eksploatację kruszywa naturalnego w złożu „Przyborów„ i zmiany kierunków rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie modernizacji drogi wojewódzkiej nr 768

Zmiana została opracowana na podstawie uchwał Rady Gminy Borzęcin Nr XI/81/2015 z dnia 18 września 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium oraz uchwały Nr XXVII/226/2017 z dnia 30 marca 2017 r. zmieniającej uchwałę Nr XI/81/2015 z dnia 18 września 2015r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Borzęcin dla części wsi Przyborów w jej granicach administracyjnych.
Zmiana Studium wraz z niezbędnymi dokumentami planistycznymi i prognozą oddziaływania na środowisko została sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym /tekst jednolity Dz.U z 2016 r. poz.778/ oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego /Dz.U Nr 118 z 2004r poz. 1233.
Przedmiotem zmiany studium jest przeprowadzenie pełnej procedury planistycznej w zakresie ustalenia przeznaczenia pod eksploatację kruszywa naturalnego w złożu „Przyborów„ oznaczonego symbolem 3PG i zmiany kierunków rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie modernizacji drogi wojewódzkiej nr 768.
Granice złoża zostały uwidocznione w Studium na podstawie zarządzenia zastępczego Wojewody Małopolskiego z dnia 16.12.2014 r. znak: WN-II.413.1.45.2014/ZZ.
Zarządzenie zastępcze nie zostało poprzedzone przeprowadzeniem pełnej procedury planistycznej wymaganej dla przedmiotowej zmiany.
Zachowując dotychczasowy zapis dokumentu Studium zastosowano wyróżnienie zmiany Nr IV wprowadzając:
1- do rysunku Studium stanowiącym załącznik Nr 1 niniejszej uchwały oznaczenia określone w legendzie
2-w tekście Studium zmianę Nr IV oznaczono kursywą cyfrą “4” w nawiasie kwadratowym i wyróżniono kolorem żółtym
W toku procedury planistycznej sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko i zapewniono udział społeczeństwa stosownie do wymogów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny oddziaływania na środowisko /tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 353/

Zmiana Studium została sporządzona z zachowaniem obowiązujących procedur:
1-zawiadomiono na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium organy upoważnione do opiniowania i uzgadniania projektów planistycznych, obwieszczenia zamieszczając na tablicy ogłoszeń, BIP – ie oraz ogłoszenie w prasie lokalnej
2-projekt zmiany Studium opracowano uwzględniając złożone wnioski organów i instytucji
3-w określonych ustawowo terminach nie wpłynęły wnioski osób fizycznych
4-projekt zmiany przeszedł proces opiniowania i uzgadniania, po który zastosowano się do uzyskanych opinii i uzgodnień
5- projekt zmiany Studium wraz z prognoza oddziaływania na środowisko został wyłożony do wglądu publicznego w dniach od 18 lipca 2017 r. do 9 sierpnia 2017 r. o czym zawiadomiono społeczeństwo zamieszczając obwieszczenie na tablicy ogłoszeń i BIP – ie oraz ogłoszenie w prasie lokalnej.
9 sierpnia 2017 roku została zorganizowana dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w zmianie Studium
7-w toku dyskusji publicznej i wyłożenia planu do wglądu publicznego nie zgłoszono żadnych uwag
8-zmiana Studium została uchwalona przez Radę Gminy Borzęcin dnia 30 października 2017r Uchwałą

Nr XXXIII/277/2017

Przeznaczenie terenu pod eksploatację kruszywa naturalnego w granicach złoża o nazwie "Przyborów" jest konieczne dla realizacji ochrony przed ich zainwestowaniem .W Studium nie określano nowego szlaku wywozu kruszywa , ponieważ teren eksploatacji przylega do drogi publicznej .
W Studium uregulowano również kolizję złoża z kierunkiem rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie modernizacji drogi wojewódzkiej nr 768 poprzez odcinkową korektę jej trasy .Niewielki zakres tej trasy nie wpływa na zakres prognozy oddziaływania na środowisko .
Biorąc powyższe pod uwagę uchwalenie zmiany Studium uważa się za zasadne z punktu widzenia gospodarczego i środowiskowego.

PODSUMOWANIE I UZASADNIENIE

na podstawie art. 42 pkt 2 oraz art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenie oddziaływania na środowisko /*tekst jednolity* Dz.U 2016r. poz.353/ do uchwał Rady Gminy Borzęcin w sprawie zmiany Nr IV Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Borzęcin i informacji o uwzględnieniu:
-ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko
-opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i art. 58
-zgłoszonych uwag i wniosków wg art. 42
-wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeśli zostało przeprowadzone
-propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentów

Do zmiany Studium została sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko.
Prognoza została sporządzona w jednej wersji i nie przewiduje rozwiązań alternatywnych ponieważ tereny objęte zmianą znajdują się poza europejską siecią ekologiczną NATURA 2000 oraz stanowią kontynuację eksploatacji kruszyw występujących w obszarze zmiany.
W zmianie studium uwzględniono dane zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym i prognozie oddziaływania na środowisko.
Rozpoznanie zasięgu planowanego przedsięwzięcia stało się podstawą do odstąpienia od przeprowadzenia postępowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.
Monitoring skutków realizacji postanowień Studium w zakresie oddziaływania na środowisko będzie prowadzony równolegle z realizacją przepisów art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym /tekst jednolity D.U. z 2016 r. poz. 778/ co oznacza, że co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy należy ocenić skutki realizacji uchwalonych opracowań planistycznych w oparciu o analizy własne i analizy wniosków i interwencji związanych ze skutkami realizacji przedmiotowych ustaleń.
Procedura sporządzenia zmiany Studium została zrealizowana z zachowaniem toku wymaganych przepisami czynności /opiniowanie, uzgadnianie, wyłożenia do wglądu publicznego/.